

Český jazyk pro cizince

HEZKY ČESKY 2

Jana Táborková a Kateřina Lancová

Český jazyk pro cizince

HEZKY ČESKY 2

npi | Národní pedagogický institut
České republiky

Český jazyk pro cizince
HEZKY ČESKY 2

Tato metodika vznikla za podpory MŠMT ČR a MV ČR
v rámci projektu Podpora pedagogických pracovníků
pro práci s dětmi/žáky cizinci.

Elektronická verze: ISBN 978-80-7578-106-2

© Národní pedagogický institut České republiky, 2022

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Úvod

Průvodní slovo k pracovnímu sešitu Hezky česky II, určenému k výuce českého jazyka pro žáky s odlišným mateřským jazykem (OMJ):

Vážení kolegové, studenti, čtenáři,

dovolte nám podělit se o několik tipů pro výuku českého jazyka jako cizího jazyka, které vám nabízíme v podobě tohoto pracovního sešitu, doplněného metodickými poznámkami k jednotlivým lekcím. Výuka českého jazyka obnáší mnohá úskalí a může být složité najít vhodnou formu, jak ji vhodně vést právě ve skupině žáků s velice malou znalostí naší řeči. Tím spíše, pokud vzděláváme žáky ve skupinách smíšených, co se týče věku, původu nebo míry znalosti našeho jazyka. Pracovní část této publikace proto staví na názornosti a nabízí ve značné míře také cvičení řešitelná žáky samostatně, což může být užitečné nejenom při lektorování jazykových kurzů, ale i v prostředí základních škol, kde jsou žáci s odlišným mateřským jazykem (OMJ), a to i v začátečnické pokročilosti – tedy bez valné znalosti češtiny v psané i mluvené podobě, integrování do běžných českých tříd, a vyučující musí zabezpečit současně vzdělávání všech žáků najednou. Tehdy snad ocení příležitost zaměstnat žáky cizince samostatnou a zároveň smysluplnou činností.

Soubor pracovních lekcí s metodickými pokyny se skládá ze dvou částí. V první je pro žáky připravena lekce Doma, zahrnující slovní zásobu týkající se názvů místností, předmětů denní potřeby, vybavení domácnosti a běžných každodenních činností. Lekce je zaměřena také na způsob kladení místních otázek a formulaci odpovědi pomocí příslovcí místa (vlevo, vpravo, nahoře, dole apod.) a předložkového pádu (na stole, před domem, za taškou apod.).

Druhá část je zaměřena na způsob vyjádření časových údajů a dělí se na lekce Den (časové údaje v rámci dne), Týden (názvy dnů a časové údaje v rámci týdne) a Rok (názvy měsíců, ročních období a čtení data). Procvičování slovní zásoby je zaměřeno zejména na vyjádření časových údajů prostřednictvím předložkových pádů, příslovcí času a číslovek (v rámci čtení dat).

Každá lekce obsahuje v úvodu obrazový slovník, který je využitelný při práci s komunikačními úlohami i gramatickou částí pracovního listu. Ve druhé části lekcí je obsažena část věnovaná čtení s porozuměním, v níž je k dispozici text s otázkami a zadáními, které se ho týkají. Ke všem lekcím jsou volně připojeny také různé přílohy, které jsou určeny k hravému procvičování slovní zásoby i porozumění významu českého textu. Celá pracovní část je navíc doplněna o možnost využití interaktivních cvičení online, která lze spustit načtením QR kódů či rozkliknutím hypertextových odkazů u QR kódů, pracujeme-li s elektronickou verzí lekcí. Pracovní sešit je publikován ve formátu PDF a je volně ke stažení na webových stránkách NPI ČR, přispěním NPI ČR v rozšířené verzi (oproti původní podobě Hezky česky I a II, NIDV 2016 a 2017). Na stránkách NPI ČR jsou k dispozici ke každé lekci také podpůrné výkladové prezentace, které jsou zaměřeny spíše teoreticky – poskytují přehledy různých jazykových jevů a nabízejí pouze některé příklady k jejich názornému osvětlení.

Pracovní listy jsou vytvořeny tak, aby s nimi mohl vyučující volně nakládat dle svého uvážení a podle potřeb svých žáků cizinců: může vybírat a volit, které části pracovních listů jsou pro jeho žáky vhodné podle jejich věku, dosažené úrovně znalosti jazyka i podle svých časových možností. Některé části je možné žákům nabídnout pro samostatné vypracování (např. část Čtení s porozuměním), jiné vyžadují aktivní spoluúčast pedagoga (např. část Komunikační cvičení).

Doufáme, že se vám naše publikace stane dobrým a užitečným pomocníkem.

Jana Táborková a Kateřina Lancová

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Pracovní listy sestavila Mgr. Jana Tábořková a jsou ilustrovány autorskou kresbou Kateřiny Lancové.

Medailonky autorek:

Mgr. Jana Tábořková se narodila 26. 8. 1980 v Havířově. Vystudovala První české gymnázium v Karlových Varech a obor Učitelství ČJ a ZSV na Filozofické fakultě Ostravské univerzity. Studia ukončila v roce 2003 a jako učitelka českého jazyka, občanské a výtvarné výchovy nastoupila na Základní školu jazyků Karlovy Vary, školu s největším počtem žáků cizinců na Karlovarsku. Vzdělávání cizinců se věnuje od roku 2008 do současné doby. Na této škole působí jako koordinátorka kurzů češtiny pro cizince. Zaměřuje se zejména na nově příchozí žáky s žádnou či minimální znalostí českého jazyka.

Kateřina Lancová se narodila 20. 5. 1988 v Plzni. Vystudovala obor Ruční malba porcelánu na SOU keramické a sklářské v Karlových Varech, studium ukončila v roce 2006. Po několikaleté praxi v továrnách na porcelán Thun a Moritz Zdekauer nastoupila na rodičovskou dovolenou. Věnuje se kreativním činnostem, např. malbě, kresbě, výrobě šperků a hraček. V současné době působí na Základní škole Nová Role. Příležitostně ilustruje výukové materiály a navrhuje plakáty kulturních akcí.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Obsah:

1) Doma – orientace v prostoru	
1.1) Metodický pokyn	4
1.2) Pracovní část – obrazový slovník, komunikační cvičení a gramatika	9
1.3) Pracovní část – práce s texty	16
1.4) Volná příloha	24
2) Den – orientace v čase	
2.1) Metodický pokyn	33
2.2) Pracovní část – obrazový slovník, komunikační cvičení a gramatika	38
2.3) Pracovní část – práce s texty	45
2.4) Volná příloha	53
3) Týden – orientace v čase	
3.1) Metodický pokyn	55
3.2) Pracovní část – obrazový slovník, komunikační cvičení a gramatika	60
3.3) Pracovní část – práce s texty	64
3.4) Volná příloha	68
4) Rok – orientace v čase	
4.1) Metodický pokyn	72
4.2) Pracovní část – obrazový slovník, komunikační cvičení a gramatika	76
4.3) Pracovní část – práce s texty	82
4.4) Volná příloha	88

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

1.1) Doma – metodický pokyn

Název lekce: Doma – orientace v prostoru

Anotace: Lekce zahrnuje slovní zásobu pro tematický celek **Doma** (dům a byt – názvy pokojů, vybavení bytu), dále mluvnickou část zaměřenou na místní určení pomocí příslovčí místa a předložkových pádů.

Klíčová slova: bydlení, dům, byt, pokoje, nábytek, elektrospotřebiče, vybavení kuchyně, názvy činností, příslovce místa, předložky a předložkové pády

Metodika práce: Lekce DOMA (podobně jako ostatní lekce) kromě metodického doporučení (s klíčem k některým cvičením) v úvodu zahrnuje dále stěžejní pracovní část, která je uzpůsobena jak k přímému použití, tak ke kopírování ve formátu A4. Pracovní listy je možno také dohledat v elektronické podobě – k dispozici jsou ve formátu PDF a jsou určeny k tisku. Využít jich mohou jak učitelé žáků 1. stupně (zejména obrazové části, interaktivity a herních příloh), tak učitelé starších žáků, kteří kromě osvojení nové slovní zásoby mohou procházet také různými gramatickými cvičeními.

Obrazový slovník nabízí slovní zásobu související s bydlením. Takových výrazů souvisejících s bydlením je mnoho, proto jsou v lekci představována nová slovíčka postupně. Vstupní obrázek znázorňuje rodinný dům s různými místnostmi – jsou v něm zahrnuty názvy pokojů a částí domu. Následně se prostřednictvím různých cvičení žákům nabízí i další obrazové souhrny názvů nábytku, elektrospotřebičů a vybavení domácnosti, čímž lze poměrně širokou slovní zásobu související s bydlením postupně poznat. Jsou-li žáci zvyklí si nová slovíčka zapisovat do vlastních slovníčků, mohou si je také zaznamenat, ale především opakovaným užitím v různých cvičeních a aktivitách napomoci si tato slovíčka lépe zapamatovat.

Dále se v lekci zaměřujeme na možnosti, jak vyjádřit polohu, umístění něčeho v prostoru, a to prostřednictvím příslovčí a předložkových vazeb. Proto je i výklad v **gramatické části** rozdělen pomyslně do dvou okruhů. V prvním jsou nabízena základní „statická“ příslovce (tím myslíme příslovce odpovídající na otázku Kde?, nikoliv Odkud?/Kudy?/Kam?). Obtížnější možností, jak označit umístění objektů v prostoru, jsou vazby předložek a podstatných jmen. Gramatický přehled proto nabízí nejenom příslovečná vyjádření místa, ale také souhrn často používaných předložek s názorným vysvětlením významu jejich použití. V **kommunikačních cvičeních** je pak žák veden k samostatné formulaci vět za použití příslovčí místa, věty s předložkovými vazbami nebude cizinec-začátečník schopen správně vyjádřit proto, že zatím sám neovládá skloňování podstatných jmen. Proto jsou předložkové vazby žákům nabídnuty v otázce tak, aby je v odpovědi pouze zopakovali (Co je **na posteli**? **Na posteli** je polštář.) K tomuto cvičení je zejména pro starší žáky, kteří již rozumí problematice skloňování ohebných slov ve spojení s předložkami, protože je v rodném jazyce také používají, k dispozici výkladová část s přehledem pádových otázek a předložkových vazeb. Jde však jen o podpůrný přehled, který může být nápomocný k pochopení této otázky, cílem lekce však není skloňování samo o sobě. Jinými slovy – v lekci se zaměřujeme na možnosti vyjádřit polohu, nikoliv na skloňování. Budou-li se žáci snažit o samostatné formulace vět s předložkovými vazbami, můžeme se uchýlit ke korekci chybně zvolených koncovek výrazů v jiném než 1. pádě, ale spíše jenom okrajově – uvést správný tvar výrazu, ale nevyžadovat opravu a neodvádět pozornost žáků k problematice skloňování.

V souvislosti s vybavením kuchyně je možné s mírně pokročilými začátečníky projít také další gramatickou poučku, a to otázku odvozování podstatných jmen ze sloves – ve druhé volné příloze je zmíněna hlásková podobnost u názvů předmětů v domácnosti (šlehač) a u sloves, z nichž jsou tato slova odvozena (šlehat). Může být přínosné přimět žáky laicky poznat tento slovtvorný prostředek (příponové odvozování) a upozornit na shodnost (podobnost)

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

slovotvorného základu některých podstatných jmen a sloves. Námi probíraná slovní zásoba se k tomu pěkně nabízí. Jde však o zcela jiné učivo a nechceme-li odvádět pozornost žáků od základního cíle lekce (orientace v prostoru), můžeme tuto přílohu použít až po probrání lekce jako zajímavost nebo ji odložit na později a spojit s opakováním slovní zásoby lekce Doma.

Samostatné plnění zadání, jak bylo již zmíněno, je podpořeno tím, že se v nabídce odpovědí žákům nabízí podstatná jména rovnou v pádové formě, jakou mají mít, aby se eliminovala chybovost v doposud neprobraném učivu. Podobně jsou koncipována i podpůrná **interaktivní cvičení**, která lze spustit načtením QR kódu, případně proklikem u QR kódu při práci s elektronickou verzí. Ta se objevují ve všech částech lekce a jsou určena k opakování a procvičování slovíček, ale také příslovečných určení místa (příslovcí a předložkových vazeb).

Bez jisté míry dopomoci se ale zřejmě neobejde práce na cvičení s obrázkem pokoje, které slouží zároveň jako obrazový slovníček. Cvičení je zamýšleno jako komunikační, aby si žák v řízeném rozhovoru s učitelem naposlouchal správnou výslovnost nových výrazů i znění vět, ve kterých jsou použity – otázek a odpovědí o poloze předmětů. Při práci s obrázkem pokoje kontrolujeme také správnou výslovnost při čtení vět v zadání, hlídáme přitom zejména výslovnost hlásky ř (ve slovech uvnitř, doprostřed, skříň apod.) a výslovnost délek v samohláskách. K tomuto obrázku je přidáno další cvičení zaměřené na prostorové určení a také prvotní, novou informaci o možnosti využít k vyjádření polohy věci příslovci i předložkových vazeb. Řešení tohoto cvičení však předpokládá jejich použití, a právě proto je vhodné na něm s žáky spolupracovat, prostorová určení doplňovat ukazováním odpovědí v obrázku, vlastními doplňujícími otázkami nebo otázkami po poloze věcí v prostoru, kde se právě nacházejí. Jako možnost při ústním řešení cvičení lze nabídnout jako odpověď na otázku po poloze předmětů a nábytku i výrazy „tady“ a „tam“. Řešení tohoto cvičení si mohou starší studenti ověřit také zde:

Na skříni je míč. **Nad psacím stolem** je nástěnka. **Pod postelí** je ponožka. **Mezi postelí a psacím stolem** je židle. **Za křeslem** je sešit. **U postele** je skateboard.

Míč je **nahoře**. Koberce je **dole**. Křeslo je **vpravo**. Počítač je **vlevo**. Postel je **uprostřed**. Okno je uprostřed **vzadu**.

Po tomto laickém vstupu do problematiky vyjadřování určení polohy je následně zařazena výkladová část. Na význam a použití předložek před podstatnými jmény je zaměřena část gramatická – vede žáky k použití probírané slovní zásoby ve větách, přičemž je důraz kladen opět na vyjádření polohy. Proto je žákům nabídnut nový obrazový slovník (s příslovci a předložkami) a je osvětlena kategorie pádu – výklad je zaměřen na způsob určení pádu pomocí pádové otázky a také na ustálené použití předložek v určitém pádu při formulaci odpovědi na pádovou otázku. Během práce v této lekci je vhodné klást neustále důraz na použití předložky v pádové otázce (**v** kom, čem?) i v odpovědi (**v** ložnici). Souhrn předložkových vazeb může být pro žáka příliš složitý, nechť je mu tedy k dispozici k náhledu při zpracovávání následujících gramatických úloh, zaměřených na určení pádu, formulaci pádové otázky a použití vhodné předložky.

Řešení gramatického cvičení č. 1:

1. Odjeli jsme sami, bez Petra . Chtěl zůstat doma sám.	i) Bez koho jste odjeli? (2. pád)
2. Špinavé prádlo leželo na křesle .	h) Na čem leželo špinavé prádlo? (6. pád)
3. Přehodil jsem deku přes postel .	b) Přes co jsi přehodil deku? (4. pád)
4. Ota měl dobré výsledky v matematice .	l) V čem měl Ota dobré výsledky? (6. pád)
5. Setkali jsme se s přáteli z Prahy.	a) S kým jste se setkali? (7. pád)
6. Jan šel ven z obchodu a nesl si domů nákup.	c) Z čeho šel Jan s nákupem? (2. pád)
7. Zpozdil se nám autobus a přišli jsme pozdě do práce .	f) Do čeho jste přišli pozdě? (2. pád)

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

8. Šel jsem třídou dopředu až **k tabuli**.
9. Obraz visel **nad postelí**, těsně **pod lampou**.
10. Šel jsem **od školy** dál směrem k obchodu.
11. Mluvili spolu **o učiteli** matematiky
12. Marek sedí **mezi Janou a Adamem**.
13. Kytaru jsem položil **za křeslo**.
14. Nebylo vidět **skrz okno**, bylo moc špinavé.
- j) **K čemu** jsi šel ve třídě? (3. pád)
- m) **Nad a pod čím** visel obraz? (7. pád)
- k) **Od čeho** jsi šel dál k obchodu? (2. pád)
- d) **O kom** spolu mluvili? (6. pád)
- e) **Mezi kým** sedí Marek? (7. pád)
- g) **Za co** jsi položil kytaru? (4. pád)
- ch) **Skrz co** nebylo vidět? (4. pád)

Řešení: 1i, 2h, 3b, 4l, 5a, 6c, 7f, 8j, 9m, 10k, 11d, 12e, 13g, 14ch

K procvičení slovní zásoby i schopnosti správně použít předložky k určení umístění věcí v prostotu je zařazeno také několik cvičení ověřujících **porozumění textu**. První z nich se týká popisu bytu a místností a je určeno také k tréninku použití předložek, pádových otázek s nimi spojených i následného určení pádu.

Řešení výchozího textu č. 1:

v kuchyni – 6. pád (v kom, čem?)	před pohovkou – 7. pád (před kým, čím)
se židlemi – 7. pád (s kým, čím?)	nad pohovkou – 7. pád (nad kým, čím?)
na stole – 6. pád (na kom, čem?)	mezi lampou a květinou (7. pád, mezi kým, čím?)
u stolu – 2. pád (u koho, čeho?)	vedle postele – 2. pád (vedle koho, čeho?)
pod oknem – 7. pád (pod kým, čím?)	s hračkami – 7. pád (s kým, čím?)
pod skříňkou – 7. pád (pod kým, čím?)	u skříně – 2. pád (u koho, čeho?)
vedle skřínky – 2. pád (vedle koho, čeho?)	mezi skříní a knihovnou – 7. pád (mezi kým, čím?)
na umyvadle – 6. pád (na kom, čem?)	na zemi – 6. pád (na kom, čem?)

Další předložkové pády v textu:

na zemi, v koupelně, pod zrcadlem, vedle umyvadla, u toalety, v (obývacím) pokoji, na pohovce, na stolku, vedle pohovky, uprostřed pokoje, v ložnici, nad postelí, v (šatní) skříní, na skříní, s květinami, na (psacím) stole, mezi skříní a knihovnou, v knihovně

Dále se žáci mohou setkat i s dalšími příslovci, jejichž význam mají odvodit podle podobnosti hláskové skladby výrazů v definicích (např. naproti = na protější straně), dále se mohou pokusit nahradit příslovce předložkovou vazbou stejného významu a naopak. Cvičení tak mají poukázat na různé možnosti, jak vyjádřit informaci o poloze věci tak, aby byla pravdivá (např. koberec je dole / na zemi). Řešení posledního cvičení – křížovky – by proto nemělo činit výrazný problém, protože slova k doplnění již v předchozích textech vícekrát zazněla. Doplněním výrazů *vzadu, dole, lampa, závěs, záclona, uprostřed, skříň a postel* získáme tajenku – výraz **domácnost**.

Druhý výchozí text zahrnuje inzerci s informacemi o prodeji nebo nákupu nemovitostí. Nenabízí se k němu slovníček s předpokladem, že slova v textu použitá vesměs žáci znají, popřípadě nejsou k porozumění smyslu textu bezpodmínečně nutná. Klíčovými slovy zde jsou však slovesa koupit a prodat,

V této příloze mohou žáci poznat nové slovíčko, a to výraz **bezbariérový**. Ve spojení se slovem **byt** je v prvním připojeném cvičení toto slovo vysvětleno také řešením tajenky – byt vhodný pro člověka **na vozíčku**.

Řešení textu č. 2 (ověření pravdivosti tvrzení podle inzerátů v zadání):

1. Pan Rubáš si chce koupit byt.	ANO
2. Byt paní Pokorné je v prvním patře.	NE

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

3. Rodinný dům stojí 3 500 000 Kč.	ANO
4. U rodinného domku Dvořákových není garáž.	NE
5. Pan Rubáš chce bydlet v Brně.	ANO
6. Za domem paní Pokorné je velké parkoviště.	NE
7. Dům Dvořákových je vedle školy.	ANO
8. Za domem Dvořákových je hlavní silnice.	NE
9. V bytě paní Pokorné je kuchyň, koupelna s toaletou a další 3 pokoje	NE

Doplnění věty, vysvětlující nové slovo.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ANO	N		V		Z		Č		
NE		A		O		Í		K	U

Řešení úkolu č. 2:

Panu Dvořákovi zavolá: paní Fialová, paní Jirásková, Dvořákovi

Paní Pokorné zavolá: pan Novotný

Panu Rubášovi zavolá: pan Liška

Poslední text představuje anketní odpovědi členů rodiny, jejichž příjmení mají žáci v posledním cvičení zjistit v osmisměrce. Na otázku, jak doma rádi tráví svůj čas, odpovídají v náznacích tak, aby prostřednictvím nově získané slovní zásoby žák vytušil, že Jiří je otec a rád si čte v ložnici, maminka Kamila ráda v kuchyni vaří a peče, Gabriela se ráda šlechtí v koupelně a Michal se rád dívá na televizi v obývacím pokoji. V prvním cvičení přiřazeném k obrázkům se pak s žáky můžeme vrátit nejenom k tréninku slovní zásoby, přičemž k procvičování jsou voleny zejména výrazy, jejichž použití není tolik frekventované. K fixaci nových slovíček se pak nabízí také volná obrázková příloha nebo interaktivní cvičení. Cílem lekce je však také obohatit slovní zásobu žáků o výrazy, jimiž lze označit polohu, což je smyslem dalších cvičení i nabízené interaktivity. Již zmíněná osmisměrka pak zahrnuje výrazy okno, záclona, postel, umyvadlo, knihovna, trouba, pračka, lampa, obraz, vana, gauč, toaleta a skříň. Tato slova nejsou uvedena v žádné nabídce a ani k nim nesměřují návodné dotazy, protože jde o poslední cvičení určené k zopakování a upevnění psané podoby slovíček, se kterými se již žáci několikrát setkali. Důležitou instrukcí je také značit si políčka s písmeny již objevených slov, protože ze zbývajících písmen složíme větu: Zahradníkovi mají rodinný dům.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Z	A	H	T	R	O	U	B	A	R
K	U	A	D	N	B	Í	O	P	Č
N	Č	M	K	O	R	V	N	M	I
I	U	M	Y	A	A	J	K	A	P
H	A	Í	R	V	Z	O	O	L	P
O	G	A	K	Č	A	R	P	D	O
V	Ň	Í	Ř	K	S	D	I	N	S
N	A	N	A	V	N	Ý	L	D	T
A	Z	Á	C	L	O	N	A	O	E
Ů	M	A	T	E	L	A	O	T	L

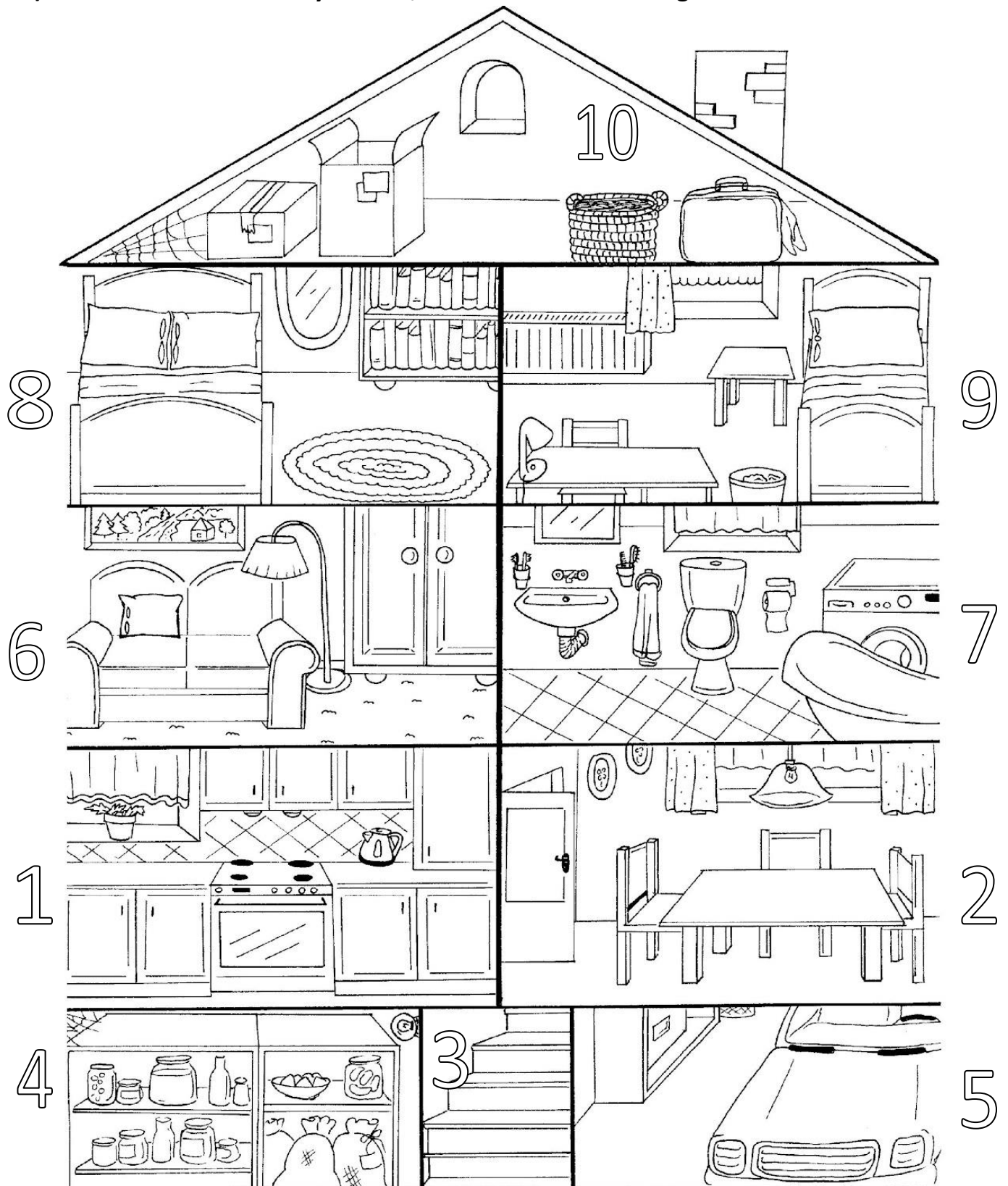
Poznámka: Lekce je doplněna navíc dvěma volnými přílohami. První nabízí další obrazový slovník, zahrnující názvy elektrospotřebičů a vybavení kuchyně. Je vhodná i pro nejmladší žáky. Lze ji využít jakožto slovníček nových výrazů, ale také formou herních aktivit, jimiž si žáci mohou novou slovní zásobu upevnit. Soubor obrázků předmětů používaných v domácnosti k práci a zábavě lze rozstříhat a dále použít např.:

- při přiřazování obrázků k jejich názvům (lze pojmout jako soutěž – kdo seřadí nejvíce dvojic správně)
- ke hře Pexeso – obrazový slovník přitom zahrnuje sadu obrázků, sadu příslušných názvů věcí a ještě sadu obrázků i s názvy
- ke hře známé u nás jako „Kimovka“ – na určitý časový interval (1,5 minuty) je žákům poskytnut náhled na vybraných 10–15 obrázků, ten je poté zakryt; žáci mají za úkol si vybavit, o jaké obrázky šlo (pojmenovat je v češtině)

Druhá příloha s první přímo souvisí. Není součástí lekce Orientace v prostoru – doma, protože nezahrnuje komunikační a gramatická cvičení zaměřená na vyjádření polohy věcí. Pozornost je v ní zaměřena na odvozování názvů věcí od sloves (1. část), na časování těchto sloves v oznamovacím způsobu (2. cvičení) a na spojení vybraných sloves se 4. pádem (3. cvičení). Řešení jednotlivých cvičení jsou součástí přílohy.

DOMA

1.2) Pracovní část – obrazový slovník, komunikační cvičení a gramatika

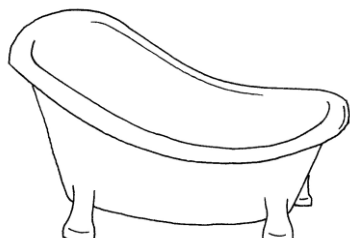
V přízemí je **kuchyň** (1) a **jídlna** (2). **Schody** (3) vedou dolů, kde je **sklep** (4) a **garáž** (5).
V prvním patře vlevo je **obývací pokoj** (6) a vpravo je **koupelna a toaleta – WC** (7). Ve druhém patře je **ložnice** (8) a vpravo je **dětský pokoj** (9). Nahoře pod střechem je **půda** (10).

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

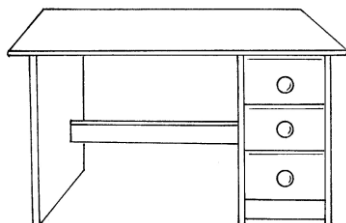
Komunikační cvičení:

1) Popiš váš byt. Z jakých místností se skládá? Jaký je tvůj vysněný byt nebo dům?

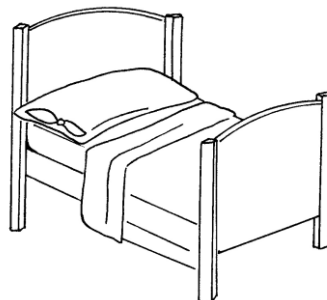
2) Do kterých místností patří tento nábytek?

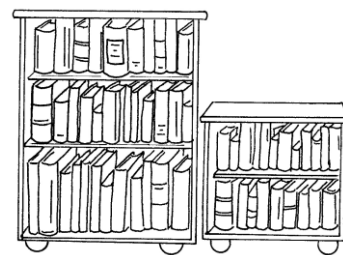
vana

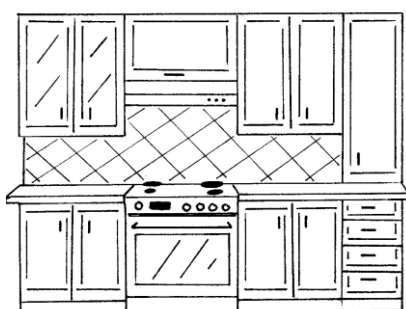
psací stůl

postel

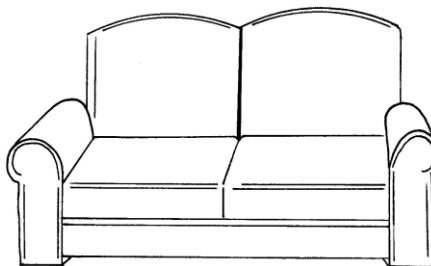
knihovna

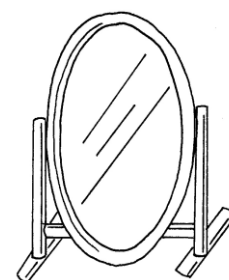
kuchyňská linka

záchod/toaleta

gauč/pohovka/sedačka

zrcadlo

3) Propoj obrázek s názvem činnosti, při které se používá.

K vybavení bytu patří také různé nástroje, předměty a elektrospotřebiče. Slouží nám pro:

úklid

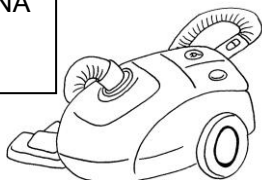
učení a práci

zábavu

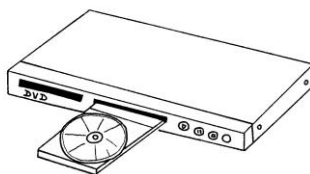
vaření

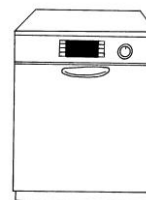
VAR-LO-RYCH-NÁ
CE-VI-KON

SA-VAČ-VY

DVD HRÁ-PŘE-VAČ

KA-MYČ DO-NÁ-BÍ

ČÍ-PO-TAČ

4) **Odpověz:** Ve kterých místnostech se tyto předměty používají? Vylušti přesmyčky s názvy těchto věcí – pokus se poskládat slabiky do slov.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

5) Odpověz:

Co rychle vaří vodu? Co nám umyje špinavé nádobí? Co vysává prach? Co pomáhá počítat, psát a pracovat s informacemi? Co přehrává filmy?

K rozšíření slovní zásoby o názvy předmětů denní potřeby a pro zopakování a procvičení slovesných kategorií osoby a čísla použij **vlnou** přílohu nebo vyzkoušej online cvičení.

[Pexeso – elektrospotřebiče](#)

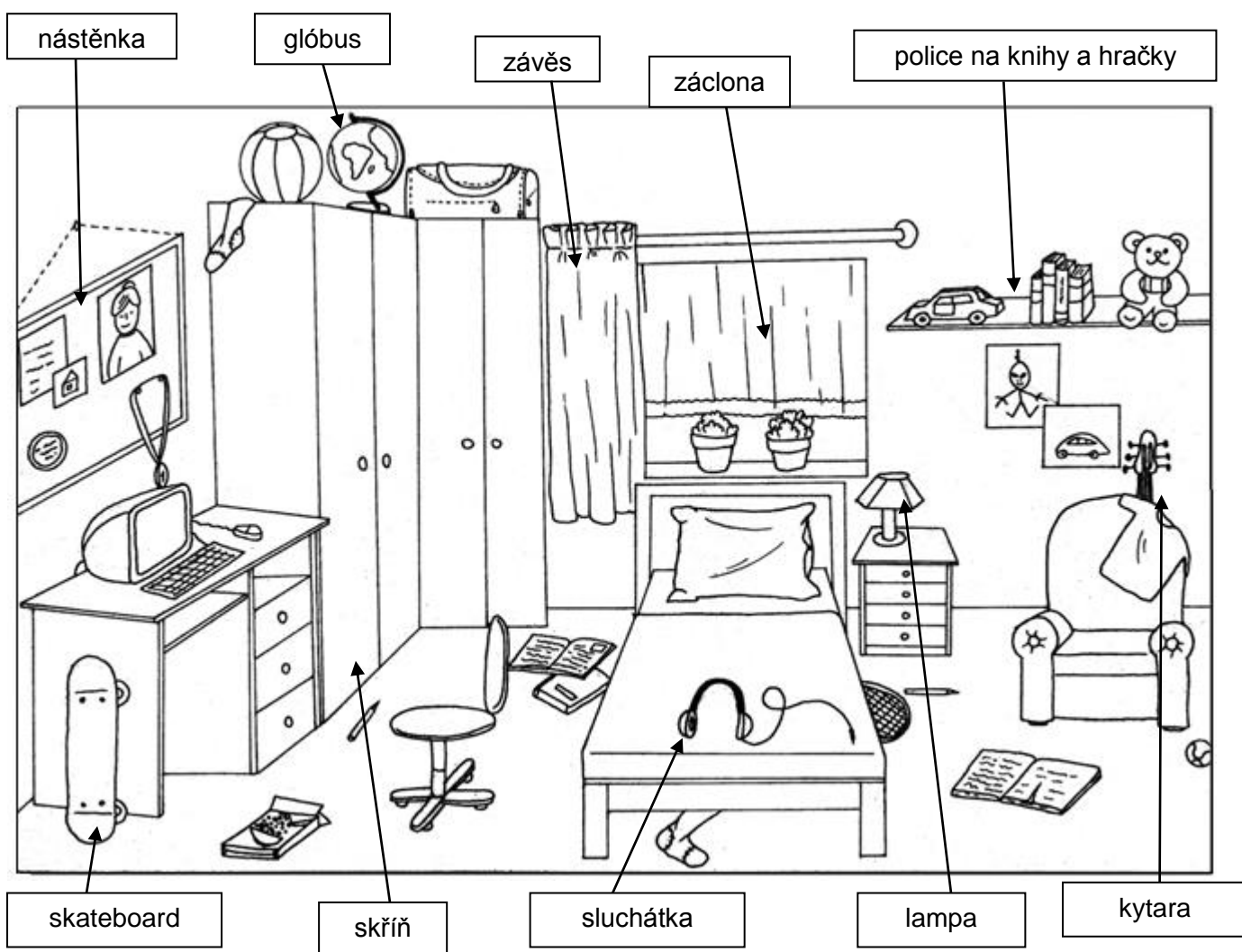
[V jaké místnosti to je? Trénuj slovíčka.](#)

[Co je v kuchyni?](#)

6) Odpovídej na otázky.

Co je na posteli? Kde je medvídek? Co je pod postelí? Kde je tenisová raketa? Co je u psacího stolu? Kde je pastelka? Co je mezi postelí a psacím stolem? Kde je sešit? Co je za záclonou? Kde je kytara? Co je vlevo od glóbusu? Co je vpravo od knížek? Co je dole? Co je nahoře? Co je uprostřed? Co je vzadu? Co je ve skříni?

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

7) Přečti nahlas a škrtni špatnou odpověď.

Na skříni je míč/kytara. Nad psacím stolem je nástěnka/police. Pod postelí je sešit/ponožka. Mezi postelí a psacím stolem je křeslo/židle. Za křeslem je kytara/sešit. U postele je lampa/skateboard.

Míč je nahore/dole. Koberec je dole/nahore. Křeslo je vpravo/vlevo. Počítač je vlevo/vpravo. Postel je uprostřed/vlevo. Okno je uprostřed vepředu/vzadu.

8) Povšimni si:

K popisu místnosti používáme otázku: **Kde to je?** Odpovídáme dvěma způsoby – používáme:

- a) **příslovce:** vlevo, vpravo, vepředu, vzadu, nahore, dole... (= 1 slovo)
- b) **předložkové pády:** na podlaze, pod stolem, za postelí, u křesla... (= více slov: předložka a další výraz/výrazy)

[Co to je?
\(křížovka\)](#)

[Co to je?
\(šibenice\)](#)

[Přepis slov podle
obrázků](#)

Gramatika:

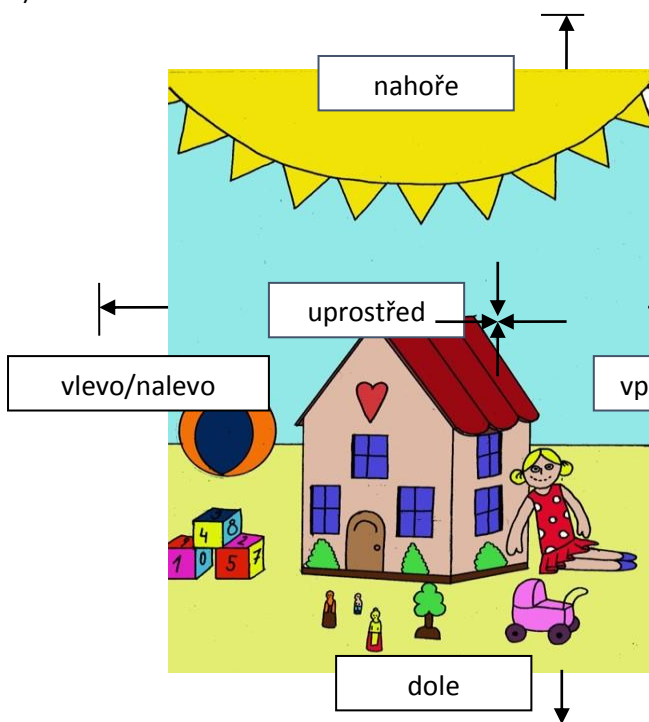
K určení nějakého místa používáme otázku: **Kde to je? Kde je...?**

K vyjádření odpovědi používáme:

PŘÍSLOVCE	PŘEDLOŽKOVÉ PÁDY
<p>Na otázku k určení místa (<i>Kde?</i>) můžeme odpovědět jedním slovem:</p> <p><i>Kde je kniha?</i></p> <p>Kniha je <u>nahore</u>. Kniha je <u>vlevo</u>. Kniha je <u>vzadu</u>.</p> <p>Tyto výrazy se nazývají <u>příslovce</u>. Příslovce místa nám dávají odpověď na otázku, kde něco je.</p>	<p><u>Předložky</u> jsou krátká slova před jinými výrazy, která mohou měnit jejich tvar:</p> <p><i>Kde to je?</i></p> <p>(ten) pokoj – <u>v</u> pokoj<i>i</i> (ta) skříň – <u>za</u> skříň<i>í</i></p> <p>(to) okno – <u>před</u> okn<i>em</i></p> <p>Předložky následujícímu slovu dávají určitý pád. V různých pádech mají slova jiné koncovky. Tomuto jevu říkáme skloňování.</p> <p><i>Kde je kniha?</i> Kniha je <u>na</u> stol<i>e</i>. Kniha je <u>pod</u> stol<i>em</i>. Kniha je <u>vedle</u> lamp<i>y</i>. Kniha je <u>v</u> tašc<i>e</i>.</p>

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

a) Příslovce místa

V dětském pokoji jsou hračky. Hračky jsou na zemi **dole**.

Vlevo je míč a kostky.

Vpravo je panenka a kočárek. Domeček pro panenky je **uprostřed**.

Nahore na zdi je namalované sluníčko.

b) Předložkové pády

Kategorie pádu

Pád určujeme u podstatných a přídavných jmen, některých zájmen a číslovek. Některé pády jsou přímé (bez předložky, k určení nám pomáhá přísudek) a předložkové (pojí se s předložkou). Ptáme se na ně pádovými otázkami. (V závorce je uveden latinský název pádů.)

1. pád (nominativ): Kdo, co?
2. pád (genitiv): Koho, čeho?
3. pád (dativ): Komu, čemu?
4. pád (akuzativ): Koho, co?
5. pád (vokativ): volání, oslovení
6. pád (lokál): (O) kom, o čem?
7. pád (instrumentál): Kým, čím?

PETR, DŮM
(BEZ) PETRA, DOMU
(DÁM TO...) PETROVI, DOMU
(VIDÍM...) PETRA, DŮM
PETŘE!
(O) PETROVI, DOMU
(S) PETREM, DOMEM

Předložkové pády jsou spojeny s různými předložkami:

2. pád: **bez, do, od, u, z** koho, čeho?

3. pád: **k, proti** komu, čemu? (*k obchodu, proti škole*)

4. pád: **nad, pod, za, přes, skrz** koho, co? (*nad-pod-za stůl, přes potok, skrz zed'*)

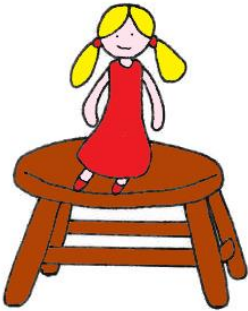
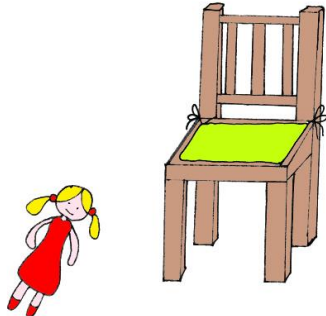
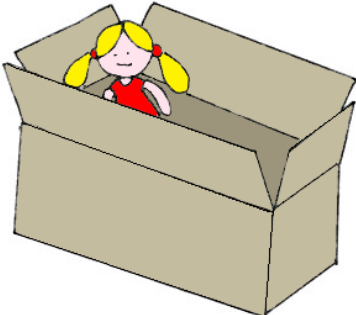

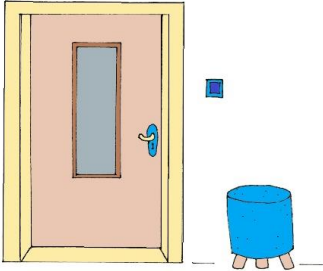
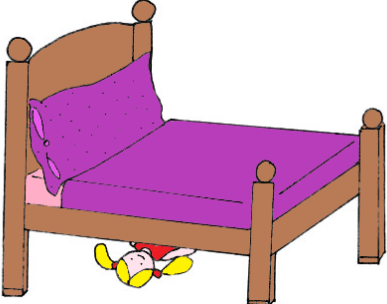

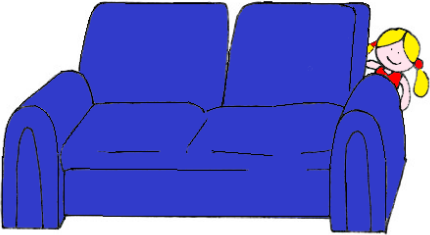
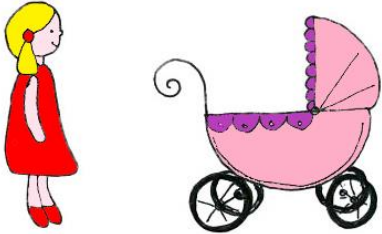
6. pád: **o, v, na** kom, čem? (*o Petrovi, v šatně, na skříni*)

7. pád: **s, mezi, nad, pod, za** kým, čím? (*s Petrem, mezi dvěma stoly, nad-pod-za lavicí*)

POZOR: Některé předložky používáme ve více pádech: Na stole leží sešit. × Položil sešit na stůl. (6. pád – Na čem leží sešit? Na stole. × 4. pád – Na co položil sešit? Na stůl.)

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Jak používáme předložky? Prostuduj si obrázky a poznej význam použití předložek, které používáme k určení místa.
Kde je panenka?

 <p>na stoličce</p>	 <p>vedle židle</p>	 <p>v krabici</p>
<p>Na kom, na čem je panenka? Na stoličce. (6. pád)</p>	<p>Vedle koho, vedle čeho je panenka? Vedle židle. (2. pád)</p>	<p>V kom, v čem je panenka? V krabici. (6. pád)</p>
  <p>nad dveřmi</p>	 <p>pod postelí</p>	 <p>mezi skříní a stolem</p>
<p>Nad kým, nad čím je panenka? Nad dveřmi. (7. pád)</p>	<p>Pod kým, pod čím je panenka? Pod postelí. (7. pád)</p>	<p>Mezi kým, mezi čím je panenka? Mezi skříní a stolem. (7. pád)</p>
 <p>před domečkem</p>	 <p>za sedačkou</p>	 <p>proti kočárku</p>
<p>Před kým, před čím je panenka? Před domečkem. (7. pád)</p>	<p>Za kým, za čím je panenka? Za sedačkou. (7. pád)</p>	<p>Proti komu, proti čemu je panenka? Proti kočárku. (3. pád)</p>

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

1) Propoj výroky z prvního sloupce s pádovými otázkami v druhém sloupci a připiš, o jaký pád jde. Napoví ti použitá předložka i sloveso. Potom podle vzoru doplň do vět výrazy v nabídce: *bez Petra, nad postelí, s přáteli, o učiteli, za křeslo, do práce, přes postel, od školy, skrz okno, pod lampou, k tabuli, mezi Janou a Adamem, z obchodu, v matematice, na křesle.*

1. Odjeli jsme sami, <i>bez Petra</i> Chtěl zůstat doma sám.	a) S <u>kým</u> jste se setkali? (. pád)
2. Špinavé prádlo leželo	b) Přes <u>co</u> jsi přehodil deku? (. pád)
3. Přehodil jsem deku	c) Z <u>čeho</u> šel Jan s nákupem? (.pád)
4. Ota měl dobré výsledky	d) O <u>kom</u> spolu mluvili? (. pád)
5. Setkali jsme se z Prahy.	e) Mezi <u>kým</u> sedí Marek? (. pád)
6. Jan šel vena nesl si domů nákup.	f) Do <u>čeho</u> jste přišli pozdě? (. pád)
7. Zpozdil se nám autobus a přišli jsme pozdě	g) Za <u>co</u> jsi položil kytaru? (. pád)
8. Šel jsem třídou dopředu až	h) Na <u>čem</u> leželo špinavé prádlo? (. pád)
9. Obraz visel, těsně	ch) Skrz <u>co</u> nebylo vidět? (. pád)
10. Šel jsem dál směrem k obchodu.	i) Bez koho jste odjeli? (2. pád)
11. Mluvili spolu matematiky.	j) K <u>čemu</u> jsi šel ve třídě? (. pád)
12. Marek sedí	k) Od <u>čeho</u> jsi šel dál k obchodu? (. pád)
13. Kytaru jsem položil	l) V <u>čem</u> měl Ota dobré výsledky? (.pád)
14. Nebylo vidět, bylo moc špinavé.	m) Nad a pod <u>čím</u> visel obraz? (. pád)

Řešení: 1.i,.....

2) Trénuj online. Vyzkoušej si použití předložek i příslovcí. Vyber správnou možnost v doplňovacím cvičení nebo ve kvízu.

[Dětský pokoj](#)

[Koupelna](#)

[Obývací pokoj](#)

[Ložnice](#)

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

1.3) Pracovní část – práce s texty

Text 1 – popis bytu

Popis – souhrn informací o tom, jak něco vypadá

1) Čti nahlas.

Náš byt má tři pokoje a koupelnu. Máme kuchyň, obývací pokoj a ložnici. V kuchyni máme stůl se židlemi. Na stole je sklenice, talíř, vidlička a nůž. U stolu stojí lednice. Pod oknem je kuchyňská linka. Na zemi leží oválný koberec. V koupelně máme skříňku. Pod skříňkou je vana. Vedle skříňky visí ručník. Pod zrcadlem je umyvadlo. Na umyvadle leží mýdlo. Vedle umyvadla je toaleta. U toalety máme toaletní papír. V obývacím pokoji je pohovka. Před pohovkou je obdélníkový koberec. Na pohovce leží polštáře. Nad pohovkou visí obraz. Na stolku vedle pohovky je telefon. Uprostřed pokoje je televize. Televize je mezi lampou a květinou. Lampa je vlevo. V ložnici je postel. Nad postelí jsou hodiny. Vedle postele je truhla s hračkami. V šatní skříni je uloženo oblečení. Na skříni je váza s květinami. U skříně je psací stůl. Na psacím stole je počítač. Psací stůl je mezi skříni a knihovnou. V knihovně je mnoho knih. Na zemi leží kulatý koberec.

Slovníček:

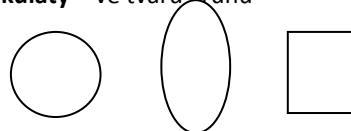
oválný – eliptický, má tvar vejce (číslo nula)

skříňka – malá skříň

ručník – pruh látky k osušení rukou, obličeje nebo těla

truhla – nábytek podobný bedně se zavíracím víkem

kulatý – ve tvaru kruhu

kulatý

oválný hranatý

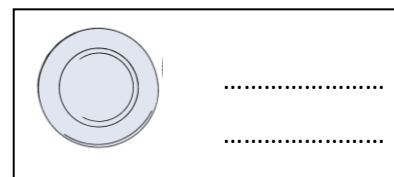
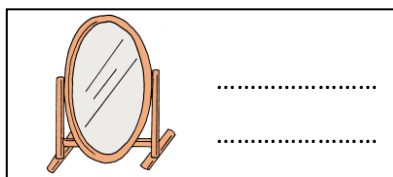
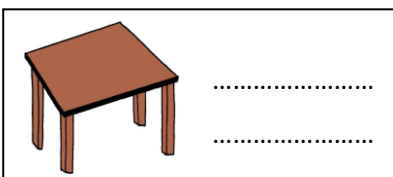
Překlad nových slovíček si zapiš sem:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2) Poznal/a jsi nová slovíčka: kulatý, oválný a hranatý tvar. Co to je? Jaké to je? Napiš podle vzoru.

POZOR! Zopakuj si:
Rod mužský: Jaký? Kulatý.
Rod ženský: Jaká? Kulatá.

Napadne tě, co ještě má kulatý, oválný nebo hranatý tvar?

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

3) **Podle vzoru** urči pád podtržených výrazů. Pomáhej si pádovými otázkami. Najdi a podtrhni ještě další předložkové pády.

předložkový pád	pádová otázka	pád	předložkový pád	pádová otázka	pád
v kuchyni	V kom, čem?	6. pád	před pohovkou		
se židlemi			nad pohovkou		
na stole			mezi lampou a květinou		
u stolu			vedle postele		
pod oknem			s hračkami		
pod skříňkou			u skříně		
vedle skříňky			mezi skříní a knihovnou		
na umyvadle			na zemi		

4) V textu najdi a podtrhni ještě další předložkové pády.

5) Některé vazby předložky a podstatného jména lze nahradit i příslovci. Pokus se říct totéž dvěma způsoby – seznam se s dalšími výrazy a spoj čarou stejné informace.

tady	<u>na</u> protější straně
tam	<u>mimo</u> budovu, pryč z místnosti nebo domu
vepředu	přímo <u>na</u> tomto místě
vzadu	<u>u</u> něčeho blízko
uvnitř	<u>na</u> zadním místě (v zadní části)
venku	<u>na</u> jiném místě
vedle	<u>na</u> předním místě (v přední části)
naproti	<u>v</u> budově nebo <u>v</u> místnosti

[Trénuj předložky – spojování obrázků a slov](#)

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

6) Pracuj s výrazy z minulých cvičení. Doplň vhodně do vět správná příslovce.

Řidič v autě sedí vlevo/vpravo.

Koberce máme nahoře/dole na podlaze.

Uvnitř/venku je zima a prší.

Byl jsem na dovolené u moře. Bylo tady/tam hezky.

Stála jsem ve frontě jako první. Byla jsem úplně vepředu/vzadu.

Nebylo ho za ostatními vůbec vidět. Stál úplně vepředu/vzadu.

Táta zaparkoval auto do garáže. Auto už je venku/uvnitř

Auta a kola na silnici jezdí vlevo/vpravo.

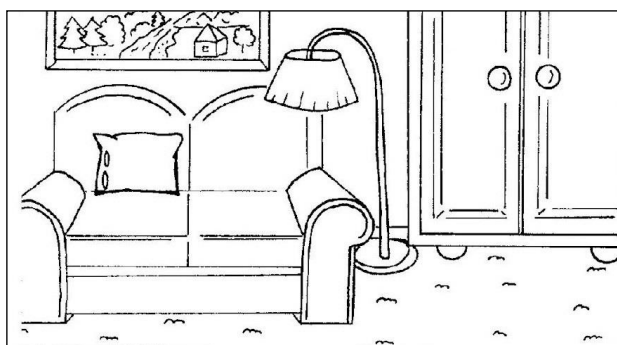
Půda je v domě úplně dole/nahoře.

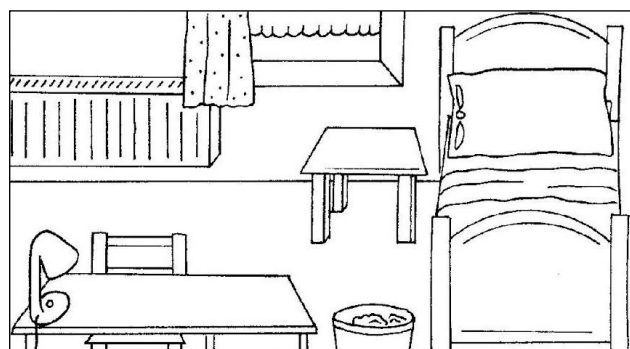
[Trénuj předložky – zvukové cvičení](#)

7) Odpovídej správně na otázky – doplň příslovce nebo podstatné jméno. Odpovědi doplň do křížovky.

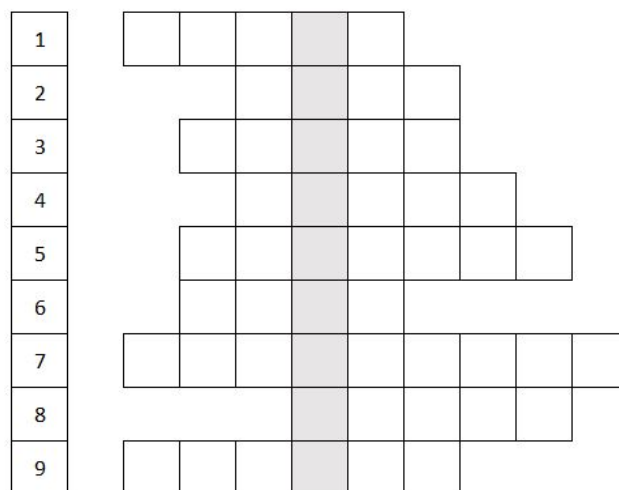
obývací pokoj

studentský pokoj

1. Kde je v obývacím pokoji obraz a skříň?
2. Kde je v obou pokojích koberec?
3. Co je ve studentském pokoji na psacím stole?
4. Co visí vlevo od okna?
5. Co visí před oknem uvnitř?
6. Co je ve studentském pokoji úplně vzadu?
7. Kde stojí v obývacím pokoji velká lampa?
8. Co je v obývacím pokoji vpravo?
9. Co je úplně vpravo ve studentském pokoji?

Společné zařízení domu nebo bytu společně se členy rodiny, která v něm bydlí, říkáme společná

-----.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Text 2 – inzerát

Inzerát – krátké oznámení o nabídce něčeho k prodeji a ke koupi (někdy také o nabídce darování, výměny, služby nebo seznámení)

Přečtěte si několik inzerátů a pracujte s nimi:

Prodej bytu v Brně

Prodám byt o velikosti 81 m² v Brně. Byt se nachází v přízemí panelového domu a je bezbariérový. V bytě je kuchyň, obývací pokoj, ložnice, dětský pokoj a koupelna s toaletou. Před domem je velké parkoviště a u domu je supermarket. Po rekonstrukci.

Cena: 2 300 000 Kč.

Kontakt: Jitka Pokorná, tel.: 772 805 105

Koupím byt v centru Brna

Koupím byt velikosti 2+1 v centru Brna. Cena do 2 000 000 Kč. Prosím nabídněte. Spěchá.

Kontakt: Jan Rubáš, tel.: 605 219 906

Prodej rodinného domu

Popis:

Nabízíme k prodeji rodinný dům o velikosti 150 m². Dům má v přízemí kuchyň, koupelnu, WC a 1 pokoj. V druhém patře jsou ještě další 2 pokoje. Vedle domu je garáž pro 2 auta a za domem je velká zahrada. Dům se nachází v klidné okrajové části Brna. Před domem je hlavní silnice. Dům je u autobusové zastávky, mezi školou a úřadem. Za zahradou je les. Foto napoví.

Cena: 3 500 000 Kč

Kontakt: pan Milan Dvořák

Tel.: 603 789 465

Slovníček:

Prodej = získání peněz za něco, co mi patřilo. (Můžeme **prodat** dům, byt, garáž...)

Koupě = platba za něco, co chci mít. (Můžeme **koupit** dům, byt, garáž...)

Překlad:

.....

1) Vypiš z tabulky písmeno příslušející k odpovědi ANO nebo NE a získáš doplnění věty, vysvětlující nové slovo.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ANO	N	E	V	A	Z	O	Č	L	A
NE	V	A	K	O	S	Í	Š	K	U

Bezbariérový byt je byt bez bariér, překážek (bez schodů, úzkých míst). Je vhodný pro lidi

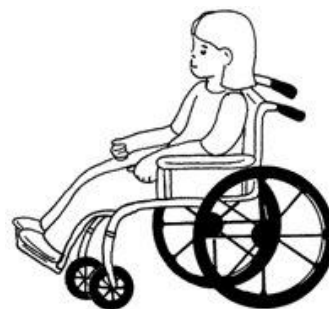
.....

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Vyber odpověď ANO/NE podle toho, co je uvedeno v inzerátech.

1. Pan Rubáš si chce koupit byt.
2. Byt paní Pokorné je v prvním patře.
3. Rodinný dům stojí 3 500 000 Kč.
4. U rodinného domku Dvořákových není garáž.
5. Pan Rubáš chce bydlet v Brně.
6. Za domem paní Pokorné je velké parkoviště.
7. Dům Dvořákových je vedle školy.
8. Za domem Dvořákových je hlavní silnice.
9. V bytě paní Pokorné je kuchyň, koupelna s toaletou a další 3 pokoje.

ANO/NE
ANO/NE
ANO/NE
ANO/NE
ANO/NE
ANO/NE
ANO/NE
ANO/NE
ANO/NE

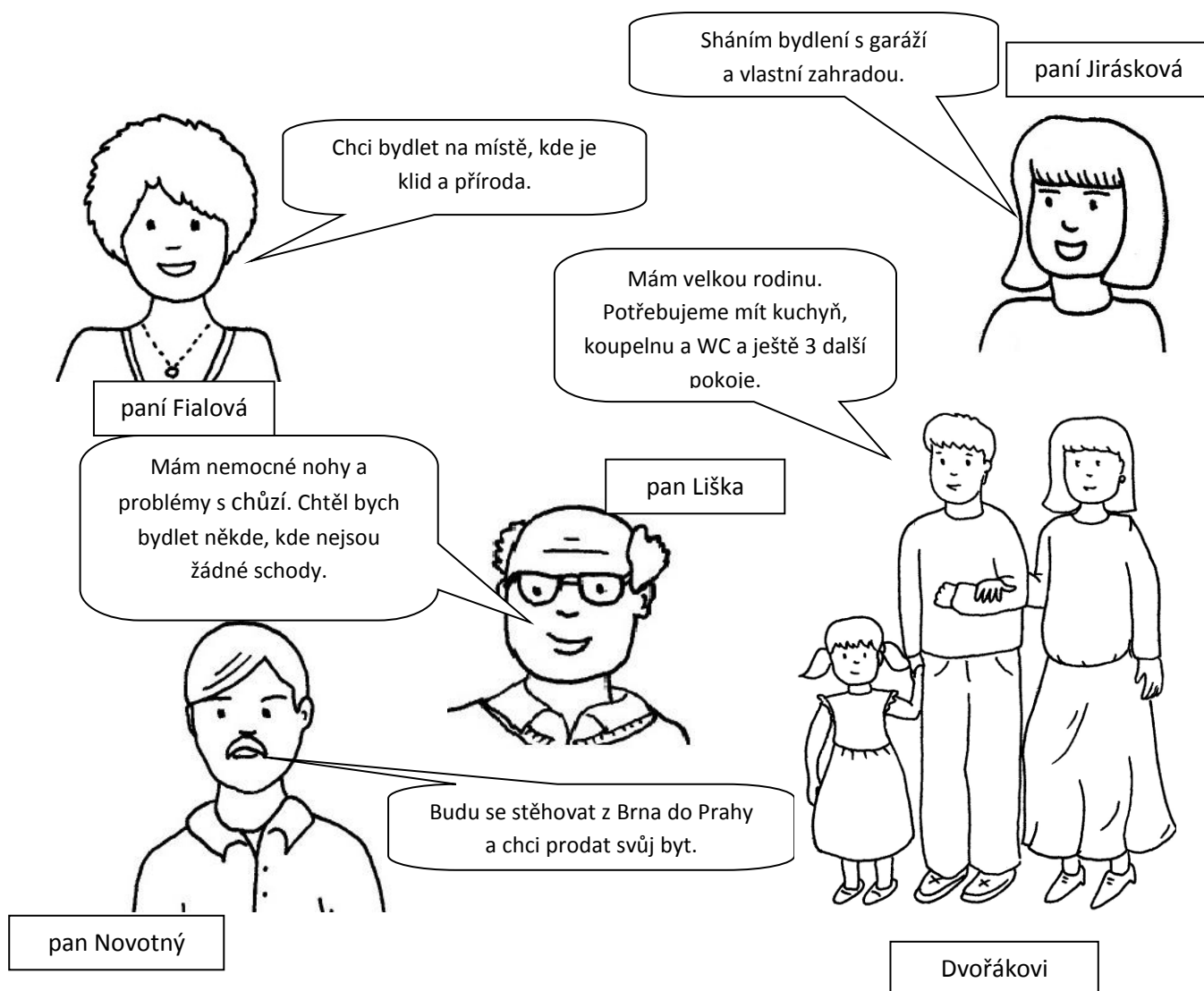

2) Napiš, komu mají zatelefonovat tyto lidé.

Panu Dvořákovi zavolá:

Paní Pokorné zavolá:

Panu Rubášovi zavolá:

Chci bydlet na místě, kde je klid a příroda.

Sháním bydlení s garáží a vlastní zahradou.

paní Jirásková

Mám velkou rodinu. Potřebujeme mít kuchyň, koupelnu a WC a ještě 3 další pokoje.

paní Fialová

Mám nemocné nohy a problémy s chůzí. Chtěl bych bydlet někde, kde nejsou žádné schody.

pan Liška

Budu se stěhovat z Brna do Prahy a chci prodat svůj byt.

pan Novotný

Dvořákoví

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Anketa – průzkum názorů různých lidí na stejné téma (nebo soubor odpovědí různých lidí na stejnou otázku)

Text 3 – anketa

Zeptali jsme se členů jedné pražské rodiny, kde doma nejraději tráví svůj volný čas. Zde jsou jejich odpovědi:

 <p>Kamila, 15 let</p> <p>Nejvíč času trávím asi před zrcadlem. Ráda zkouším nové účesy a líčím se. Také ráda odpočívám ve vaně s horkou vodou.</p>	 <p>Jiří, 14 let</p> <p>Rád doma odpočívám na gauči a dívám se v televizi na sport nebo na filmy. Někdy poslouchám hudbu z CD přehrávače nebo hraji na konzoli různé hry.</p>
 <p>Michal, 46 let</p> <p>Já rád čtu, ale bývám dlouho v práci a přes den na knihy nemám čas. Proto si čtu hlavně večer a v noci v posteli.</p>	 <p>Gabriela, 42 let</p> <p>Ráda vařím, pečů a připravuji dobré jídlo pro děti a manžela.</p>

1) Poznáš podle odpovědí Jiřího, Kamily, Gabriely a Michala, ve které místnosti rádi tráví svůj volný čas? Pojmenuj tyto místnosti.

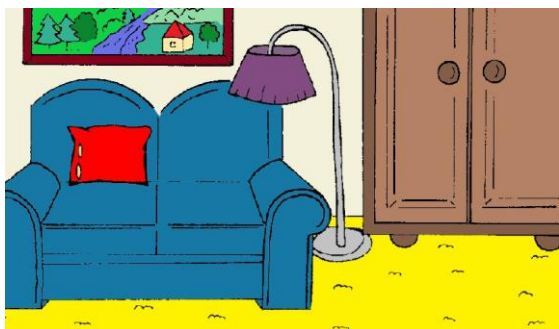
1

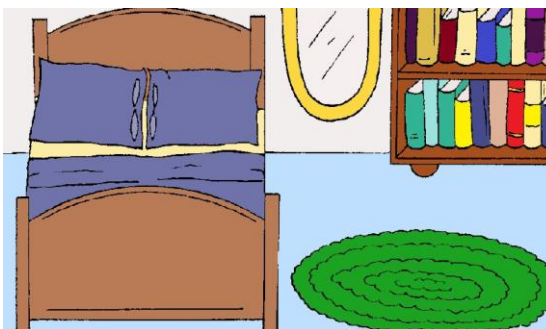
2

3

4

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Číslo obrázku	Jak se tento pokoj jmenuje?	Kdo má tento pokoj rád?
1		
2		
3		
4		

2) Trénuj slovní zásobu – porovnej věty s obrázky. Vyber správné výrazy z nabídky a dopiš text.

Nabídka: gauč, zrcadlo, oválný, trouba, rychlovarná konvice, záclona, umyvadlo, vana

Malý koberec v ložnici má tvar.

Na kuchyňské lince je

V obývacím pokoji je modrý

V koupelně úplně vlevo je

V ložnici mezi postelí a knihovnou je

V koupelně před pračkou je

Na okně v kuchyni visí

V kuchyni uprostřed je

3) Co je v obývacím pokoji? Kde to je? Podle obrázku správně vytvoř věty – spoj čarou informaci s příslovcem.

Sedačka je	nahoře.
Knihovna je	dole.
Lampa je	vlevo.
Obraz je	vpravo.
Koberec je	uprostřed.

4) Co je v ložnici? Kde to je? Nyní vyber z nabídky správnou předložkovou vazbu a označ ji, aby text odpovídal obrázku.

Koberec je na zemi / nad zemí / u země.
 Knihy jsou u knihovny / na knihovně / v knihovně.
 Zrcadlo je nad postelí a nad knihovnou / mezi postelí a knihovnou / proti posteli a knihovně.
 Koberec je za postelí / u postele / na posteli.
 Knihovna je vedle zrcadla / před zrcadlem / za zrcadlem.

5) Podívej se na obrázek koupelny. V každé větě najdi jednu chybu a oprav ji podle obrázku, aby obsahovala správnou informaci – přepiš celou větu správně.

Vedle umyvadla je modrý ručník.

Pod umyvadlem je zrcadlo.

Za vanou je myčka.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Vana je uprostřed.

Nad toaletou je okno a modrý polštář.

6) Nyní se podívej na obrázek kuchyně. Pokus se sám správně odpovědět na uvedené otázky.

Kde je trouba?

Kde je rychlovarná konvice?

Kde je okno?

Kde je květina?

Kde je záclona?

7) Dohledej názvy vybavení pokojů z obrázků obývacího pokoje, ložnice, koupelny a kuchyně v osmisměřce a proškrtej políčka s písmenky slov, která jsi našel. Těchto slov je 13. Ze zbývajících písmenek slož krátkou větu, která je o Jiřím, Kamile, Gabriele a Michalovi. Nalezená slova si můžeš vypsát vpravo.

Z	A	H	T	R	O	U	B	A	R
K	U	A	D	N	B	Í	O	P	Č
N	Č	M	K	O	R	V	N	M	I
I	U	M	Y	A	A	J	K	A	P
H	A	Í	R	V	Z	O	O	L	P
O	G	A	K	Č	A	R	P	D	O
V	Ň	Í	Ř	K	S	D	I	N	S
N	A	N	A	V	N	Ý	L	D	T
A	Z	Á	C	L	O	N	A	O	E
Ů	M	A	T	E	L	A	O	T	L

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.

Co ses o rodině Jiřího, Kamily, Gabriely a Michala dozvěděl?

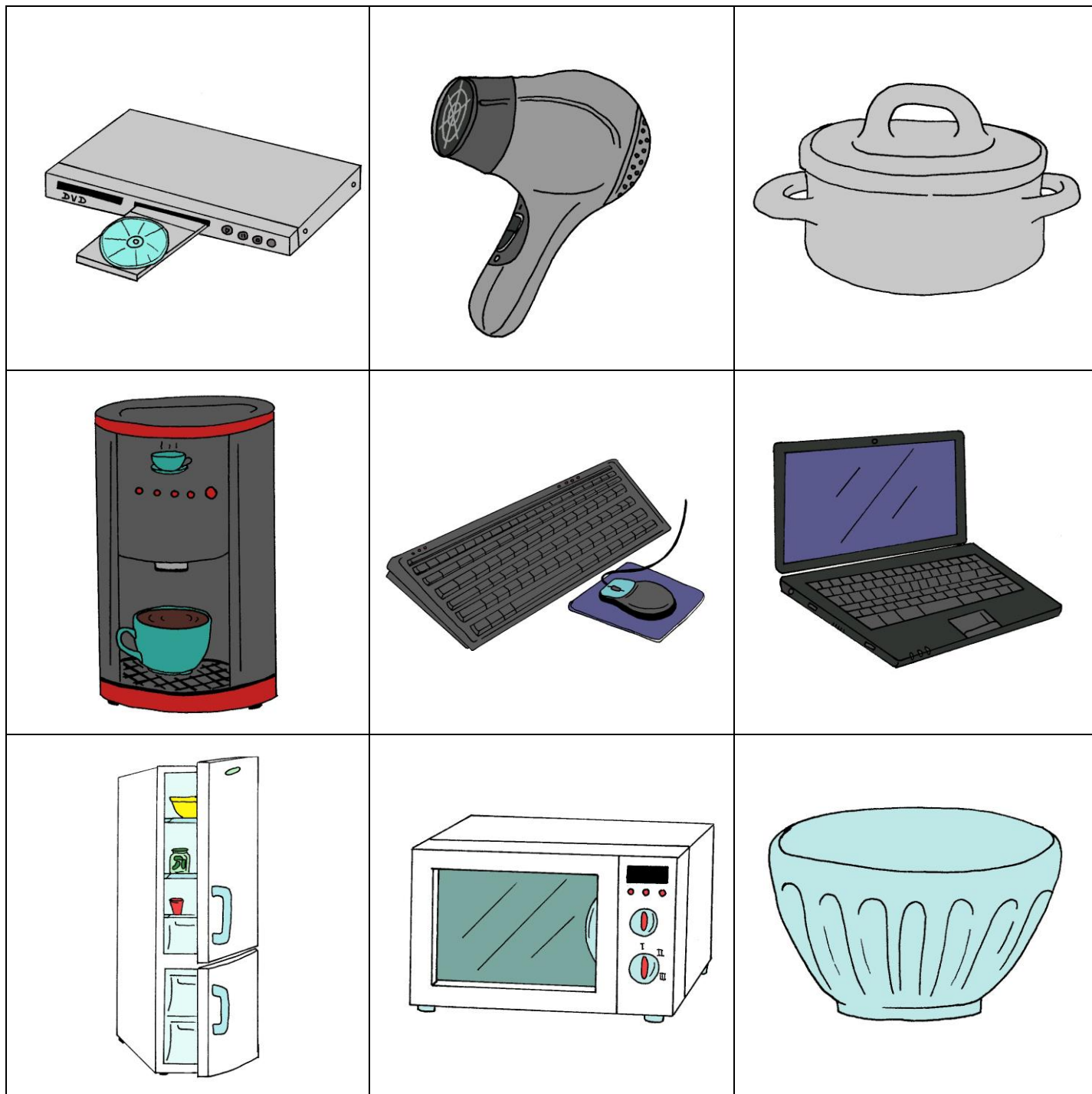
Jaké je jejich příjmení? _____

Kde bydlí – co mají? _____

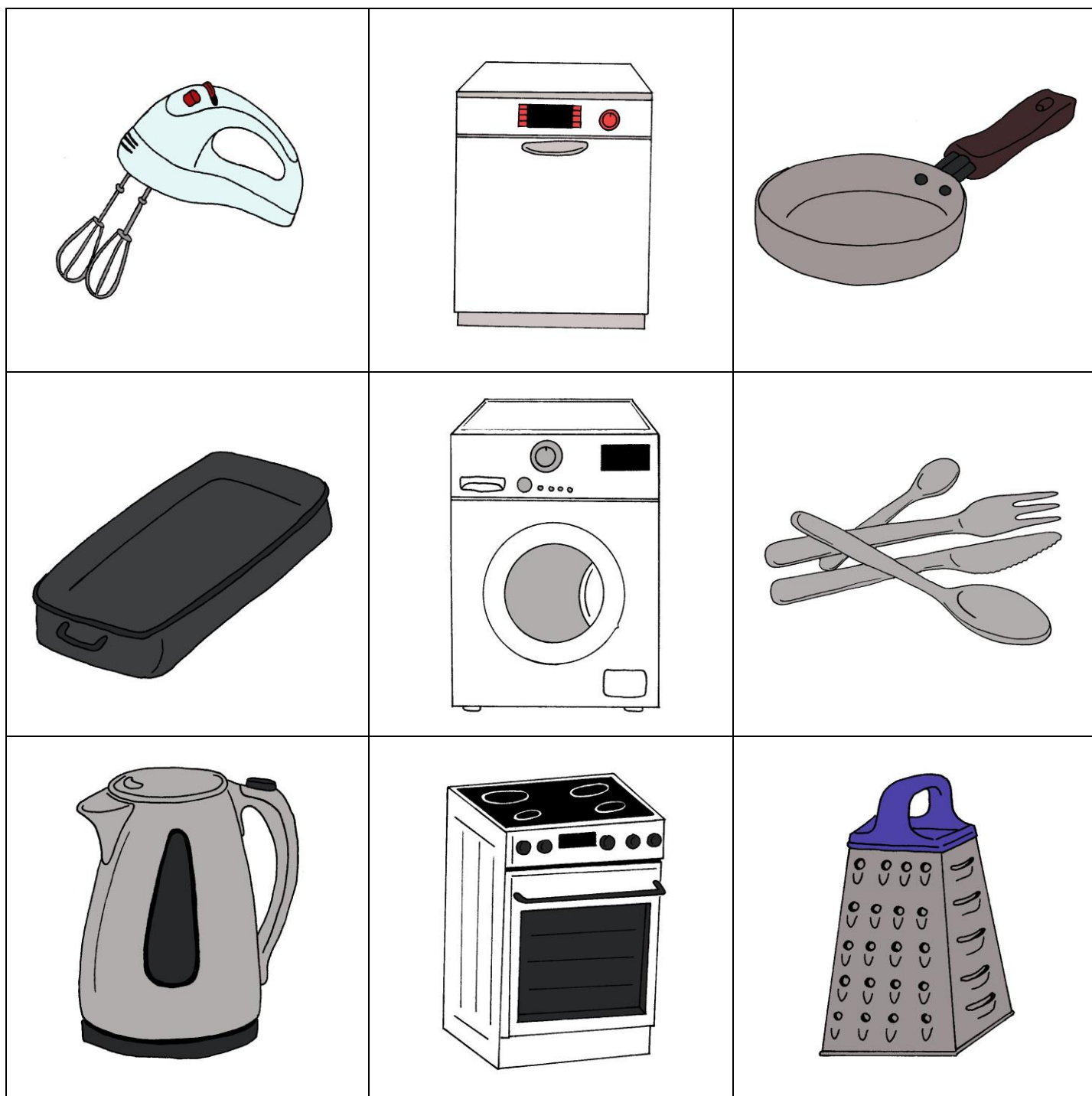
ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

1.4) Volné přílohy

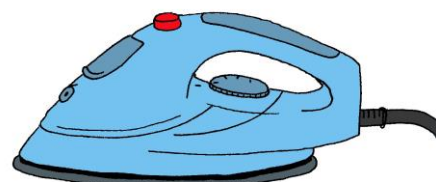
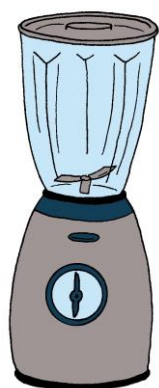
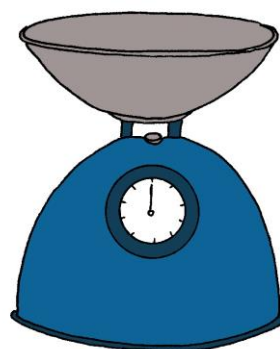
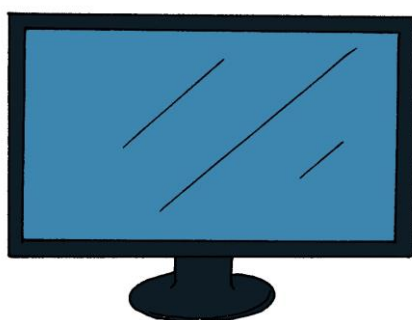
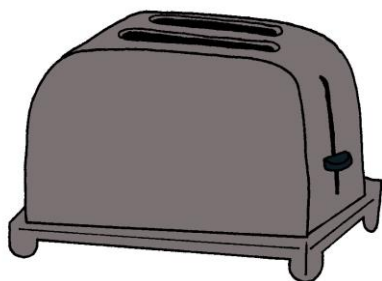
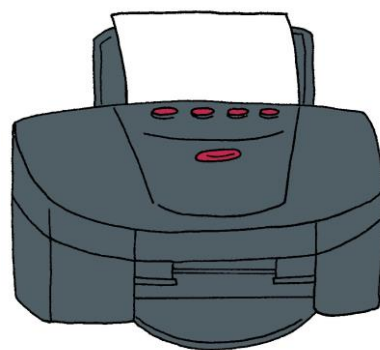
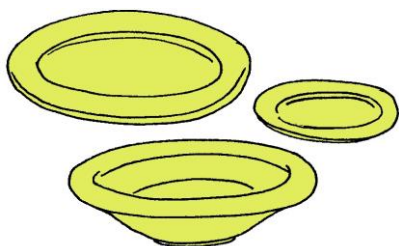
Příloha 1 – pexeso

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

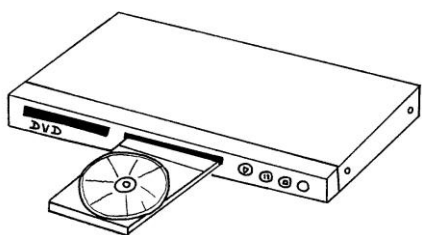

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

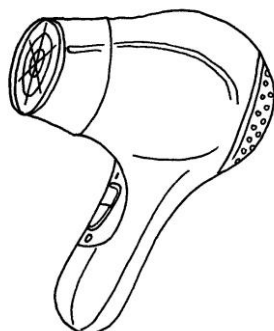

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

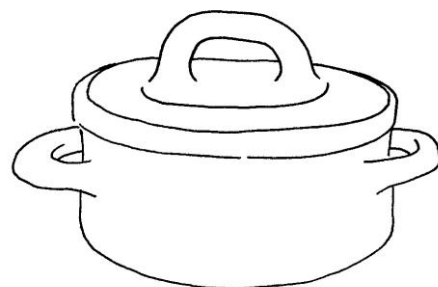
(ten) DVD PŘEHRÁVAČ

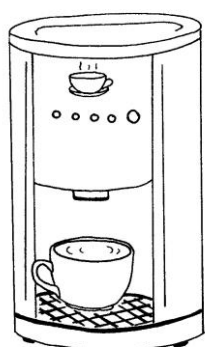
(ten) VYSOUŠEČ VLASŮ/(ten)FÉN

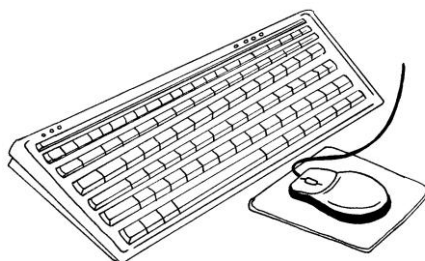
(ten) HRNEC A (ta) POKLICE

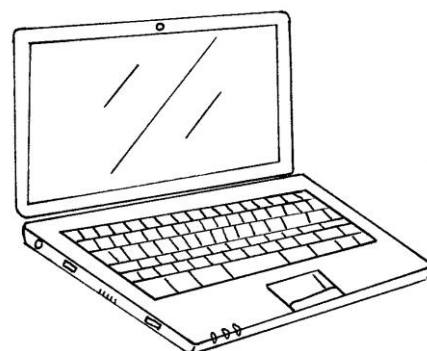
(ten) KÁVOVAR

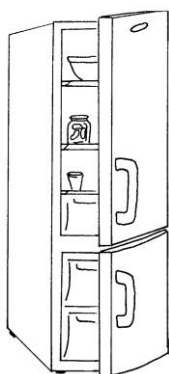
(ta) KLÁVESNICE A (ta) MYŠ

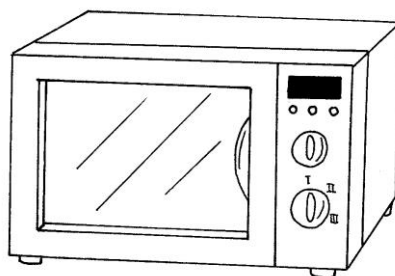
(ten) NOTEBOOK

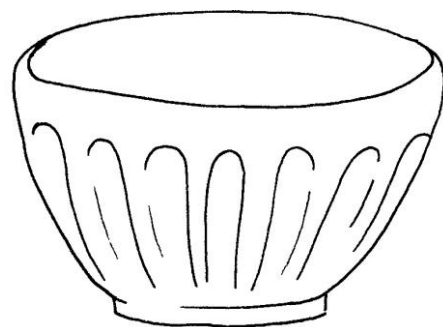
(ta) LEDNICE A (ten) MRAZÁK

(ta) MIKROVLNNÁ TROUBA / (ta) MIKROVLNKA

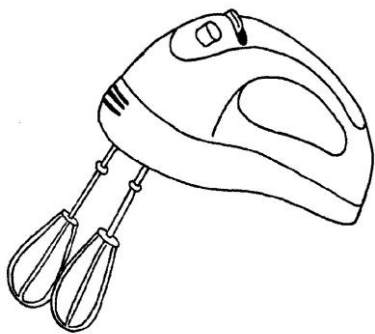

(ta) MÍSA

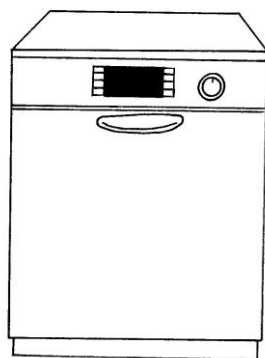

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

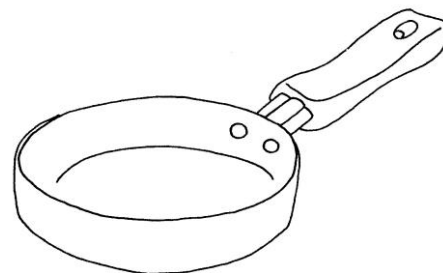
(ten) RUČNÍ ŠLEHAČ

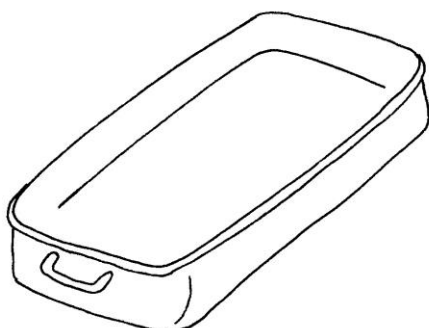
(ta) MYČKA NÁDOBÍ

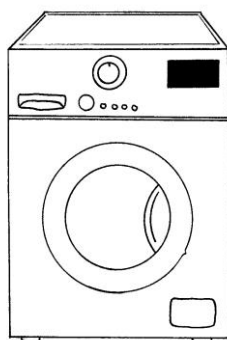
(ta) PÁNEV

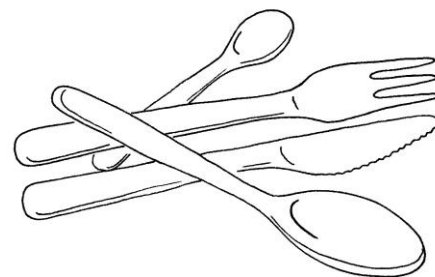
(ten) PEKÁČ

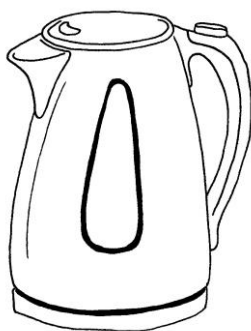
(ta) PRAČKA

(ten) PŘÍBOR: (ta) LŽIČKA, (ta) LŽÍCE,
(ta) VIDLIČKA A (ten) NŮŽ

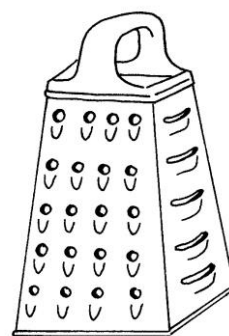
(ta) RYCHLOVARNÁ KONVICE

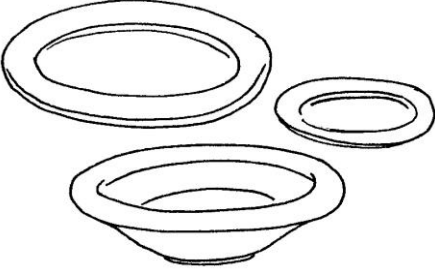
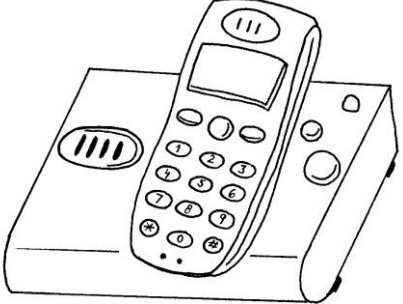
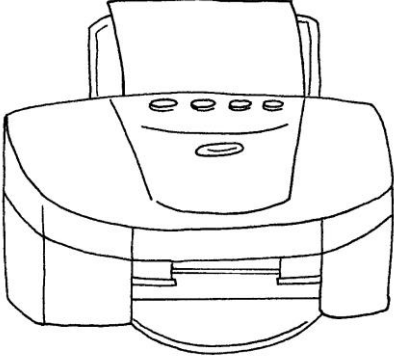
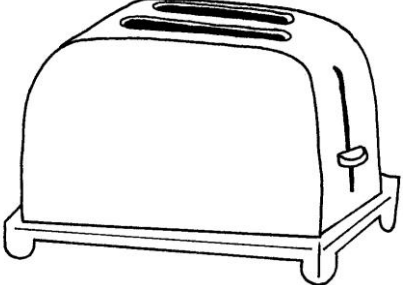
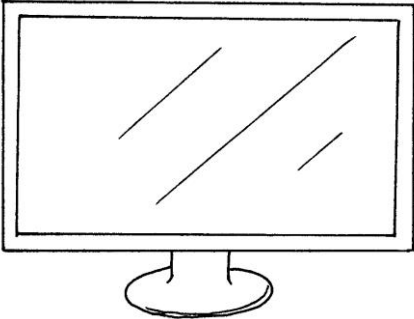
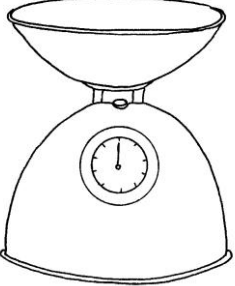

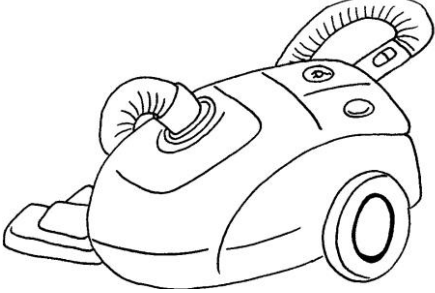
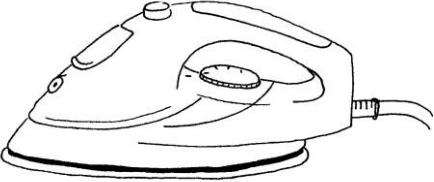
(ten) SPORÁK A (ta) TROUBA

(to) STRUHADLO

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

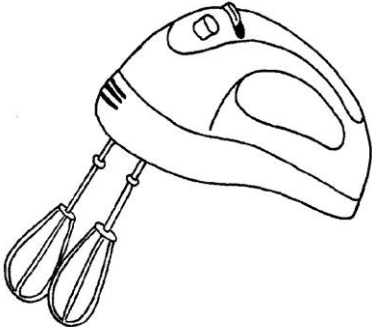

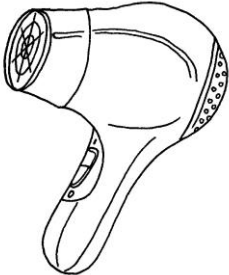
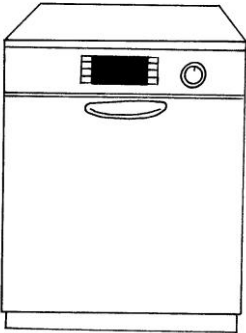
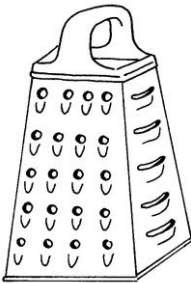

<p>(to) NÁDOBÍ: (ten) HLUBOKÝ TALÍŘ, MĚLKÝ TALÍŘ A DEZERTNÍ TALÍŘ</p> 	<p>(ten) TELEFON</p> 	<p>(ta) TISKÁRNA</p>
<p>(ten) TOUSTOVAČ</p> 	<p>(ta) TELEVIZE</p> 	<p>(ta) KUCHYŇSKÁ VÁHA</p>
<p>(ten) MIXÉR</p> 	<p>(ten) VYSAVAČ/(ten) LUX</p> 	<p>(ta) ŽEHLIČKA</p>

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Příloha 2 – komunikační a gramatická cvičení:

1) Povšimni si příbuznosti slov, která označují věc a činnosti, ke které se používá.

(Příklad: vařič – vařit) Názvy věcí jsou často odvozené od sloves těmito příponami:

<p>-ač: šlehač (šlehat krém)</p> 	<p>-ák: hořák (hořet)</p> 	<p>-eč: vysoušeč vlasů (vysušit vlasy)</p>
<p>-čka: myčka nádobí (mýt nádobí)</p> 	<p>-dlo: struhadlo (strouhat)</p> 	<p>-ér: mixér (mixovat)</p>

2) Použij obrazový slovník (vybavení bytu) a přiřaď ke slovesům v neurčitém tvaru podstatné jméno od něj odvozené. Pokus se podle vzoru odpovědět na to, co lze s těmito předměty dělat – vyber z nabídky, co můžeme

mixovat, mýt, práť, přehrávat, strouhat, tisknout, žehlit, vysávat, vážit.

Nabídka: cukr, nádobí, obrázky, filmy, zeleninu, hudbu, kalhoty, prach, trička, domácí úkol, krém, brambory, mouku, sklenice, ponožky, špínu.

Co můžeme dělat? Dosazujeme podstatné jméno ve 4. pádu – odpovídá na otázku koho, co?

věc	sloveso	Co můžeme dělat?
mixér	mixovat	Můžeme mixovat <i>polévku</i> ,
	mýt
	práť
	přehrávat
	strouhat
	tisknout
	žehlit

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

vysávat
vážit

Gramatika:

Slovesa – vyjadřují děj (běžet) a stav (ležet)			
číslo jednotné		číslo množné	
1. <i>já</i>	peču, vařím	1. <i>my</i>	pečeme, vaříme
2. <i>ty</i>	pečeš, vaříš	2. <i>vy</i>	pečete, vaříte
3. <i>on, ona, ono</i>	peče, vaří	3. <i>oni, ony, ona</i>	pečou, vaří
<i>Petr (on) vaří. = 3. osoba jed. č.</i>		<i>Petr a Jana (oni) vaří. = 3. osoba mn. č.</i>	

3) Najdi a podtrhni slovesa ve větách. Vypiš je a podle vzoru urči osobu a číslo. Pomáhej si zájmeny *já, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony, ona* (nahrad' jimi podmět ve větě).

my

Já a maminka vaříme večeři. Maminka míchá polévku. Táta a bratr strouhají sýr. Já vážím mouku.

Po večeři uklízíme nádobí. Maminka a sestra ještě pečou bábovku. „Vaříš dobře,“ chválí mě maminka. „Vaříte ještě lépe,“ říkám mamince a sestře.

<i>sloveso</i>	<i>osoba</i>	<i>číslo</i>	<i>sloveso</i>	<i>osoba</i>	<i>číslo</i>
1. <i>vaříme, 1. osoba, množné č.</i>			6.....		
2.....			7.....		
3.....			8.....		
4.....			9.....		
5.....			10.....		

4) Vyber si jedno sloveso z komunikačního cvičení 3 a použij ve všech osobách.

5) Utvoř výrazy podle zadání. Použij je ve větě (v přítomném čase a oznamovacího způsobu).

péct – 1. os. mn. č.

smažit – 2. os. mn. č.

žehlit – 2. os. jed. č.

prát – 3. os. jed. č.

vážit – 3. os. jed. č.

uklízet – 1. os. jed. č.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Řešení:

Cvičení číslo 2:

věc	sloveso	Co můžeme dělat?
<i>mixér</i>	<i>mixovat</i>	Můžeme <i>mixovat</i> polévku , krém.
myčka	mýt	Můžeme mýt nádobí, talíře, sklenice.
pračka	prát	Můžeme prát kalhoty, trička, ponožky.
přehrávač	přehrávat	Můžeme přehrávat filmy, hudbu, fotografie.
struhadlo	strouhat	Můžeme strouhat zeleninu, brambory.
tiskárna	tisknout	Můžeme tisknout obrázky, domácí úkol, fotografie.
žehlička	žehlit	Můžeme žehlit kalhoty, trička.
vysavač	vysávat	Můžeme vysávat prach, špínu.
váha	vážít	Můžeme vážít cukr, zeleninu, brambory, mouku.

Cvičení číslo 4:

Já a maminka (my) vaříme večeři. Maminka (ona) míchá polévku. Táta a bratr (oni) strouhají sýr. Já vážím mouku. Po večeři uklízíme (my) nádobí. Maminka a sestra (ony) ještě pečou bábovku. „Vaříš (ty) dobře,“ chválí mě (ona) maminka. „Vaříte (vy) ještě lépe,“ říkám (já) mamince a sestře.

	<i>sloveso</i>	<i>osoba</i>	<i>číslo</i>		<i>sloveso</i>	<i>osoba</i>	<i>číslo</i>
1	vaříme	1.	mn.	6	pečou	3.	mn.
2	míchá	3.	jed.	7	vaříš	2.	jed.
3	strouhají	3.	mn.	8	chválí	3.	jed.
4	vážím	1	jed.	9	vaříte	2.	mn.
5	uklízíme	1.	mn.	10	říkám	1	jed.

Cvičení číslo 5.

péct – 1. os. mn. č.: My **pečeme** dort.

smažit – 2. os. mn. č.: Vy **smažíte** rybu.

žehlit – 2. os. jed. č.: Ty **žehlíš** košili.

prát – 3. os. jed. č.: On **pere** ručníky.

vážít – 3. os. jed. č.: On **váží** mouku.

uklízet – 1. os. jed. č.: Já **uklízím** byt.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

2.1) Den – metodický pokyn

Název lekce: Den – orientace v čase

Ročník: 1.–9. ročník

Anotace: Lekce zahrnuje slovní zásobu pro tematický celek **Čas - den** (denní doby, čtení hodin a minut) a mluvnickou část věnovanou způsobu zápisu a čtení číslovek v časových údajích, použití slovesa být pro jednotné a množné číslo v souvislosti s vyjadřováním časových údajů.

Klíčová slova: čas, denní doby, hodina, minuta, denní činnosti, číslovky základní

Metodika práce: Pracovní část lekce v tištěné i elektronické podobě je určena k množení a tisku. Zahrnuje obrazový slovník s názvy denních dob a některých činností, které obvykle během dne v určitou dobu vykonáváme. Také komunikační cvičení staví na slovní zásobě v souvislosti s denními činnostmi a jejich časovým vymezením. Lekce je zaměřena na osvojení způsobů, jak vyjádřit časové údaje v rámci jednoho dne, a to použitím příslovcí času, předložkových vazeb (ráno, odpoledne, večer, v poledne, o půlnoci apod.) a také přesným odečítáním času z hodin. Část čtení s porozuměním zahrnuje text o denním režimu, zaznamenaný záměrně psacím písmem. Je určen k hlasitému přečtení a jsou k němu připojeny úkoly prověřující porozumění textu. Také další text lze poznat pomocí hlasitého čtení, pravděpodobně se v něm však objeví i různé nové, pro žáky neznámé výrazy. Proto je k textu tentokrát připojen i malý slovníček s volným polem pro překlad nových slovíček. Poslední text má přimět žáky pracovat s informacemi z televizního programu. Celá pracovní část je potom doplněna odkazy na další cvičení online, která lze spustit načtením QR kódů nebo hypertextových odkazů. Volnou přílohou k lekci je pracovní list s jízdním řádem a otázkami k vypracování. Jedná se o problémovou úlohu, a proto je doporučena spíše žákům druhého stupně.

Protože je komunikační i mluvnická část v lekci Čas-den velice úzce propojena (jde o možnosti, jak správně vyjádřit časové údaje), nezahrnuje **obrazový slovník** žádný ucelený souhrn nových slovíček. Obrazový materiál je v lekci přesto zahrnut a nabízí možnosti, jak s učivem různými způsoby pracovat: obrázky z úvodní strany lze na základě již získaných znalostí dále popisovat, doplňovat. Cílená slovní zásoba se týká pojmenování denních dob, obrazová část dále poukazuje na názvy druhů hodin a hodinek. Pro možnost přesného čtení času je zapotřebí ovládat základní číslovky, kterými lze časový údaj vyjádřit. Souhrn číslovek pro úplnost obsahuje také výrazy vyšších číselných hodnot, s předpokladem, že se žáci v různých situacích (vyučovacích předmětech) setkávají s nutností je vyjádřit a zapsat.

Gramatická část souvisle prolíná **částí komunikační**. Odečítání přesného času je pro začátečníka obtížné, o to složitější je pro něj porozumět kombinovaným způsobům vyjádření časové informace (typu „za pět minut bude půl páté“). Aby žáci sami zvládli podat přesnou časovou informaci, a to ústně i písemně, bude pro ně jednodušší přečíst čas po hodinách a minutách. Při tom je třeba upozornit je na rozpor mezi použitím jednotného čísla slovesa být ve shodě s číslovkou jedna, ale také s číslovkami pět až dvanáct, přestože vyjadřují vyšší počet (je šest hodin). Sloveso být ve tvaru „jsou“ žákům představíme ve větách s časovými údaji jen ve spojení s výrazy dvě, tři a čtyři (hodiny, minuty). Lekce pouze okrajově zahrnuje i otázku odečítání minut z následující hodiny za použití vazby s předložkou „za“ ve spojení s budoucím

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

tvarem slovesa být (např. za pět minut bude deset hodin), protože i s touto možností vyjádření času se žáci mohou setkat, nemusíme je však tuto verzi čtení času nutit používat. Také je vhodné upozornit na správný písemný zápis složených číslovek – každý výraz zvlášť, přestože jejich číselná podoba mezery nemá (35 = třicet pět). Žákům je také dobré zdůraznit rozdíl mezi psanou podobou a výslovností číslovek sedm a osm. S žáky je užitečné trénovat psaní a čtení číslovek průběžně, například formou diktátů. Důležitá je přitom korekce délek (zejména žáci se slovanským rodným jazykem mají problém dlouhé samohlásky vnímat a psát) a korekce výslovnosti podobně znějících výrazů – dobré je průběžně zdůrazňovat rozdíl mezi číslovkami 11–19 a mezi násobky deseti (dvanáct – dvacet), které si žáci občas pletou.

Složité čtení času pomocí slovíček čtvrt, půl, tři čtvrtě je v lekci zahrnuto zejména proto, aby byli žáci cizinci srozuměni i s touto poměrně častou možností, jak česky vyjadřujeme časovou informaci. Tento způsob čtení času může být pro žáky s malou znalostí českého jazyka složitý tím, že je ve větě se slovesem v přítomném čase zmíněna hodina, která teprve nastane: je deset hodin a patnáct minut = je čtvrt na jedenáct. S výrazem půl nastává navíc další problém, a to použití číslovky řadové po výrazu půl (půl třetí). Lekce není na číslovky řadové zaměřena a nezahrnuje cvičení příslušející k tomuto učivu, přesto je způsob tvoření frází s výrazem půl zmíněn, aby jej žák poznal a rozuměl mu, třebaže se jej sám nepokouší používat.

Cvičení je zaměřeno na tvoření časové otázky s výrazem KDY a vyzývá žáka k tvoření takových otázek i odpovědí. Je možné pracovat s žáky i tak, že časovou informaci formou věty oznamovací nebo tázací vyjadřují pomocí určení denní doby i přesného času (ve dvě hodiny odpoledne). Ve spojení se čtením času si žáci dále osvojují také otázku „V kolik hodin?“, která již v sobě obsahuje předložku v. Můžeme žáky upozornit, že předložka v se objevuje téměř ve všech frázích s údaji o čase v rámci jediného dne, s výjimkou vazby „o půlnoci“ a „za 5 minut“.

Nově získané poznatky o možnostech čtení času jsou v předposledním cvičení části s gramatickými a komunikačními cvičeními podpořeny nabídkou vět ve správném znění (gramaticky správně zapsané) a pracovat s nimi žáci mají jen ve smyslu vyvozování pravdivosti údajů. Doplněním správných odpovědí do tabulky získají tajenku se rčením, jehož použití je pod cvičením vysvětleno: ČAS JSOU PENÍZE.

	1	2	3	žádný obrázek
Je tři čtvrtě na pět.		Č		
Je čtvrt na osm.				A
Za patnáct minut bude pět hodin.		S		
Za 5 minut bude 11 hodin.	J			
Je osm hodin a patnáct minut.			S	
Je tři čtvrtě na čtyři.				O
Je čtvrt na 8.				U
Za 15 minut bude 5 hodin.		P		
Je čtvrt na devět.			E	

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Je deset hodin a padesát pět minut.	N			
Je 8 hodin a patnáct minut.			í	
Za 5 minut bude 10 hodin.				Z
Za pět minut bude jedenáct hodin.	E			

Poslední cvičení této části zahrnuje návod pro stavbu otázky s výrazem „kdy“ a odpovědi na tuto otázku. Pozornost je přitom zaměřena k pořadí výrazů, a to také ve větách se slovesy ve zvrtném tvaru (se zájmeny se, si). Nejen slovosled v otázce a odpovědi, ale vůbec i neúmyslné vynechávání těchto zájmen může pro některé žáky představovat jistý problém – zejména východní Slované zvrtná zájmena nepoužívají se slovesy tak, jak je známe v češtině. (V ruštině se např. zvrtné zájmeno neobjevuje u sloves ptát se, hrát si: „oni ptali, hráli“, ale naopak ke slovesům končit, začít se tato zájmena přidávají: „hodina se končí, se začíná“. Zvrtné se, si je navíc kladeno přímo za sloveso: zítra sejdeme se místo zítra se sejdeme.) V lekci můžeme na tento problém upozornit, ale dále se této problematice více nevěnujeme, protože cíl lekce je jiný.

V části **čtení s porozuměním** je pro žáky připraven text o denním programu školáka Dana. Jeho vyprávění je zaznamenáno záměrně psacím písmem, a to z důvodu, aby žáci trénovali čtení také v této podobě. K textu jsou připojeny úkoly prověřující jeho porozumění i porozumění zásad pro správné čtení času a odvozování časových údajů ze zmíněných souvislostí. První cvičení nabízí věty s dvojí variantou zakončení a žáci mají vybrat pravdivou verzi. V možnostech se přitom objevuje časová informace zapsaná způsobem jiným, než jak je tomu v úvodním textu (v šest třicet / v půl sedmé), a jako nepravdivá možnost se nabízí údaj podobný, což může být pro žáka matoucí (šest třicet × půl šesté). Ve cvičení s křížovkou žáci doplňují do vět informace různé, tedy nejenom takové, které souvisejí se čtením času:

Hodina cizího jazyka Danovi končí v	p	ů	l	x	č	t	v	r	t	é
Dan odpoledne sportuje jednu	h	o	d	i	n	u				
Dan se učí	a	n	g	l	i	c	k	y		
Dan se budí v půl	s	e	d	m	é					
V 13:45 Dan	o	b	ě	d	v	á				
Dan v tělocvičně hraje		f	l	o	r	b	a	l		
V 6: 15 ráno Dan	s	p	í							

Toto cvičení lze použít k řízenému dialogu mezi žáky a slouží také pro inspiraci k dalším mluvním aktivitám, pro které lze úvodní text využít (např. pokud si každý žák připraví podle vzoru ve 3. cvičení svou otázku a položí ji spolužákovi, případně jako podnět k dramatizaci, delšímu rozhovoru atp.)

Také další výchozí text nabízí vyprávění o perném dni školačky Marie, které se od rána nedařilo. Zaspala, přišla pozdě do školy, neměla vhodné pomůcky, a ještě k tomu si omylem s jinou dívkou vyměnila tašku, kterou měly obě stejné. Problém ale odpoledne dořešily a spřátelily se, takže jejich smolný den se nakonec vydařil. Text je členěn do jednotlivých odstavců v polích tabulky, která zahrnuje prázdné ciferníky. Do těch

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

mají žáci zakreslit čas, který v určité pasáži zazní – 7:50, 8:02, 8:45, 11:15, 13:30, 14:15, 15:30, 15:45 a 7:30. Text je k přečtení i porozumění náročnější, zahrnuje totiž některá méně frekventovaná slovíčka a slovní obraty (kručet v břiše, zahanbeně apod.). Můžeme proto žáky vyzvat k samostatnému dohledání výrazů, které neznají a kterým nerozumí ani ze souvislosti. Starší žáci si mohou zapsat překlad také do textového pole pod vstupním textem. V dalších cvičeních by poté neměla vzniknout potíže s řešením, protože informace v jejich zadání téměř doslovně zaznívají ve vstupním textu – ve 4. cvičení se liší podoba záznamu číslovek – slovem nebo číslicí, snadno dohledatelné jsou i chybné výrazy v zadání cvičení 5. (jde o antonyma ke slovům z výchozího textu) a pro řešení posledního cvičení lze použít přehled pádových otázek z lekce Doma, aby žáci po dohledání správných předložkových vazeb (na snídani, v břiše, u školy, s Janou a ke škole) také určili pád. Tento přehled totiž zahrnuje jak pádové otázky, tak i typické předložky, které se s daným pádem ustáleně pojí. (Chybovost může zapříčinit snad jen předložka na, kterou lze použít jak ve 4., tak v 6. pádu.)

Jako dobrá ukázka toho, kde se ještě s vyjadřováním časových údajů můžeme často setkat, poslouží ještě televizní program. V něm jsou časové údaje vyjádřeny číselně a jejich slovní podoba se objevuje právě v zadání připojených cvičení. Po přečtení upoutávek k pořadům Detektiv Očko (na ČTV 1 v 8:30), Zahrada je radost (na ČTV 1 v 10:00), O princezně Viole (na TV Supernova ve 12:05) a Vaření je radost (TV Bezva v 6:00) se mají žáci pokusit o písemnou formulaci na otázky, které se týkají programové nabídky. Překladový slovník k programu není tentokrát připojen, důsledná znalost všech výrazů není nutná, aby žáci odpověď snadno dohledali a soustředili se přitom hlavně na formulaci věty s časovým údajem. Jako zajímavost je ale k textu připojeno vysvětlení výrazů rada a doporučení, protože jde o slovíčka, která a ve školním prostředí bývají občas slyšet. Zde se objevují v zadání cvičení i v podobě slovesných odvozenin (poradit, doporučit).

Příloha č. 1: Pro starší žáky lze využít volné přílohy, která obsahuje problémovou úlohu. (Doporučeno pro žáky přibližně od 5. třídy, kteří si dovedou odvodit a spočítat informace související s časem, např. převést dobu jízdy v minutách na údaj vyjádřený v minutách a hodinách). Žák se musí zorientovat v logice jízdního řádu, přičemž zvolen je právě takový, který neobsahuje žádné poznámky a vysvětlivky, je přehledný a jednoduchý. Zkratky v něm použité jsou vysvětleny v záhlaví jízdního řádu a žák s ním může dále pracovat různými způsoby. Může se pokusit sám vyhledávat odpovědi na dané otázky, nebo může využít předem připravených kartiček s odpovědi (na druhém listu k rozstříhání) a odpovědi přiřazovat.

K rychlejší kontrole je řešení k dispozici zde:

Jak dlouho trvá celá cesta z Ostravy do Luhačovic?	2 hodiny a 33 minut.
V kolik hodin jede první vlak z Ostravy do Luhačovic?	V půl sedmé.
V kolik hodin přijíždí do Luhačovic poslední vlak?	Ve dvacet jedna hodin a tři minuty.
V kolik hodin jede ranní vlak z Luhačovic do Ostravy?	V půl desáté.
V kolik hodin jede večerní vlak z Ostravy do Luhačovic?	V půl sedmé.
V kolik hodin bude vlak č. R20201 v Uherském Brodě?	Ve tři čtvrtě na devět.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Kdy přijíždí poslední vlak z Luhačovic do Ostravy?

O půlnoci.

Kolik vlaků jede denně z Ostravy do Luhačovic a zpět?

Šest.

Jak dlouho trvá cesta z Ostravy do Uherského Brodu?

Dvě hodiny a patnáct minut.

V kolik hodin bude vlak č. R20201 v Přerově?

V sedm hodin a třicet šest minut.

Kolik minut trvá jízda z Ostravy hl. n. do Studénky?

Dvacet minut.

Kdy bude první vlak z Luhačovic v Ostravě?

V poledne.

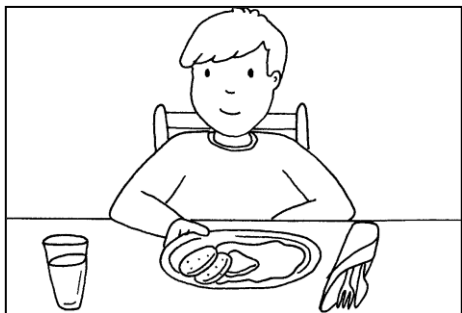
V lekci Den byly použity autorské kresby Kateřiny Lancové, dále též obrázek ciferníku (dostupné pod licencí Public Domain na Public Domain Clip Art: <http://www.pdclipart.org/>; <http://www.pdclipart.org/displayimage.php?album=32&pos=16> [cit. 2011-12-03])

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

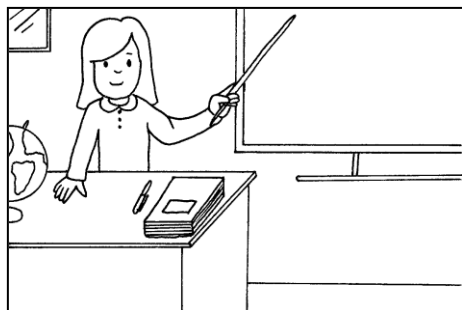
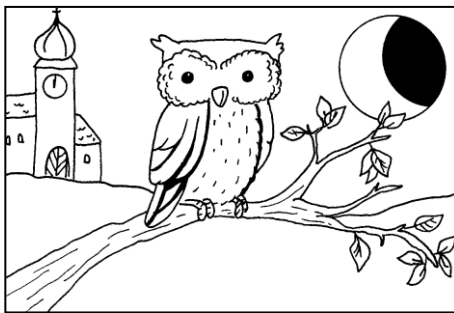
ČAS - DEN

2.2) Pracovní část – obrazový slovník, komunikační cvičení a gramatika

Poledne

Půlnoc

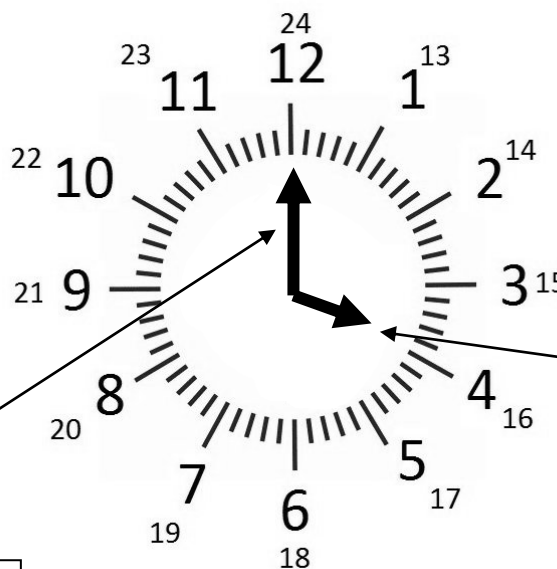
Dopoledne

Noc

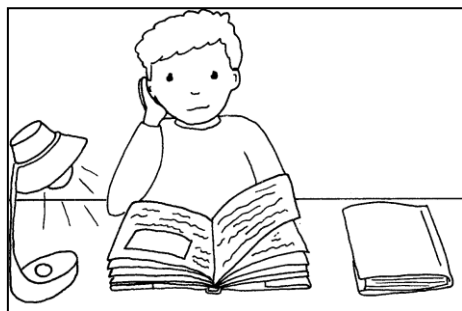
1 hodina = 60 minut

minutová ručička

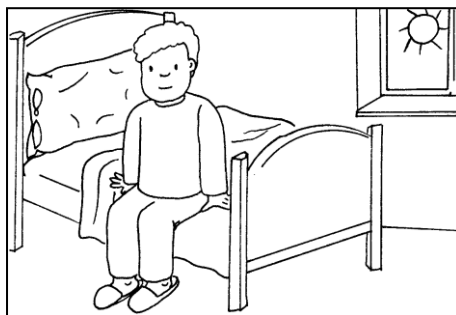

hodinová ručička

1 den = 24 hodin

Večer

Ráno

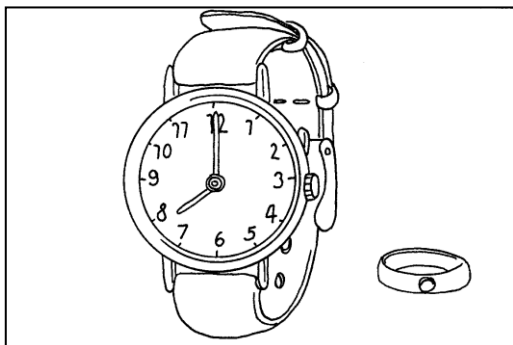

Odpoledne

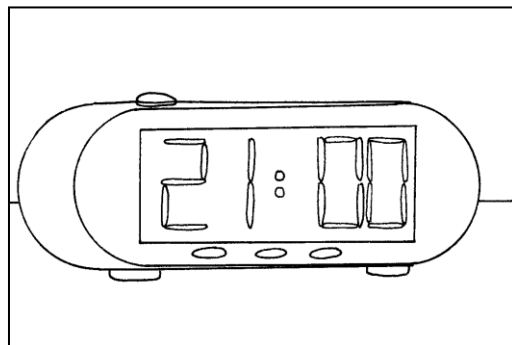
ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Čas ukazují hodiny a hodinky. Hodiny ukazuje hodinová ručička a minuty ukazuje minutová ručička.

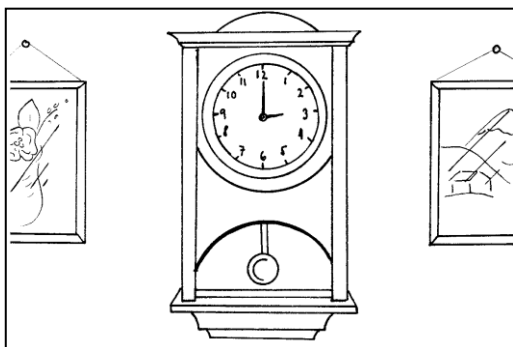
1) Poznej různé typy hodin a hodinek a dopiš číslíci do vět časový údaj.

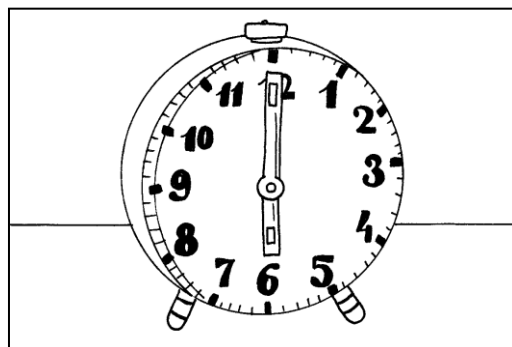
Náramkové hodinky ukazují hodin.

Digitální hodiny ukazují hodin.

Nástěnné hodiny ukazují hodiny.

Budík ukazuje hodin.

Základní číslovky:

1	jedna	11	jedenáct	30	třicet
2	dva/dvě	12	dvanáct	40	čtyřicet
3	tři	13	třináct	50	padesát
4	čtyři	14	čtrnáct	60	šedesát
5	pět	15	patnáct	70	sedmdesát
6	šest	16	šestnáct	80	osmdesát
7	sedm	17	sedmnáct	90	devadesát
8	osm	18	osmnáct	100	sto
9	devět	19	devatenáct	1 000	tisíc
10	deset	20	dvacet	1 000 000	milion

Číslice udávají počet. Číslovky (psané slovně) píšeme každou zvlášť: 135 = sto třicet pět.

Číslovku **sedm** a **osm** píšeme bez u, ale vyslovujeme s hláskou **u** navíc [sedum, osum].

Další cvičení na webu

[Řazení časových údajů za sebou](#)

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Čtení hodin:

Jednotné číslo: 1 hodina 1 minuta 1 vteřina (sekunda)
Množné číslo: 2 hodiny 2 minuty 2 vteřiny (sekundy)

Je jedna hodina. × **Je** pět hodin. **Je** šest hodin. **Je** sedm hodin. **Je** osm hodin. **Je** devět hodin. **Je** deset hodin. **Je** jedenáct hodin. **Je** dvanáct hodin.

Pozor na jiné použití sloves je/jsou!

Jsou dvě hodiny.

Jsou tři hodiny.

Jsou čtyři hodiny.

Jednoduché čtení minut – přičítáme celé minuty:

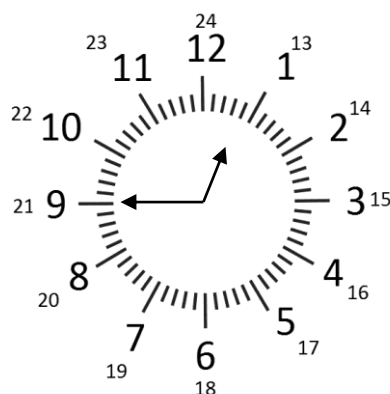
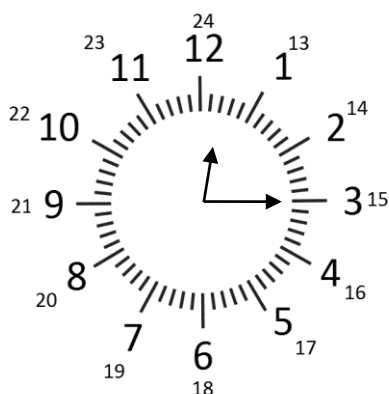
6:10 Je šest hodin a deset minut.

9:35 Je devět hodin a třicet pět minut.

8:45 Je osm hodin a čtyřicet pět minut.

2:05 Jsou dvě hodiny a pět minut.

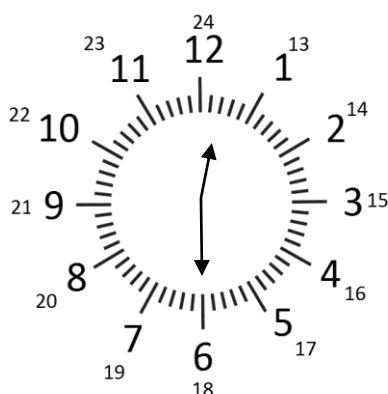
Složité čtení minut – pojmy **čtvrt**, **tři čtvrtě na** (uvádíme hodinu, která bude)

Je čtvrt na jednu.

Je tři čtvrtě na jednu.

Složité čtení minut – pojem **půl** (uvádíme hodinu, která bude, ale používáme řadovou číslovku).

Je půl jedné .	12:30
Je půl druhé .	1:30
Je půl třetí .	2:30
Je půl čtvrté .	3:30
Je půl páté .	4:30
Je půl šesté .	5:30
Je půl sedmé .	6:30
Je půl osmé .	7:30
Je půl deváté .	8:30
Je půl desáté .	9:30
Je půl jedenácté .	10:30

[Trénuj čtení času.](#)

Je **půl** jedné.

Po dvanácté hodině (poledne) lze číst čas dvěma způsoby:

Jsou tři hodiny odpoledne. = Je patnáct hodin.

Je osm hodin večer. = Je dvacet hodin.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Komunikační a mluvnická cvičení:

1) Přečti určený čas podle vzoru: 7:36 = *Je sedm hodin a třicet šest minut.*

8:23 5:13 8:59 10:02 4:15 4:19 11:01 5:48 5:38 1:23 2:32 3:36 10:15

Co děláš v uvedeném čase? Jaká denní doba je?

TIP

Informaci o čase někdy můžu říct i pomocí slovesa bude.

Je deset hodin a padesát pět minut.

=

Za pět minut bude 11 hodin.

[Přiřazování časových údajů](#)

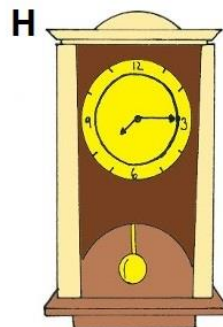
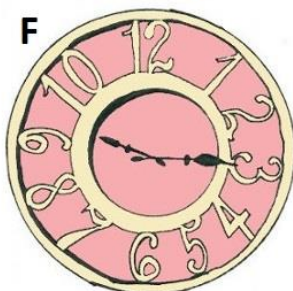
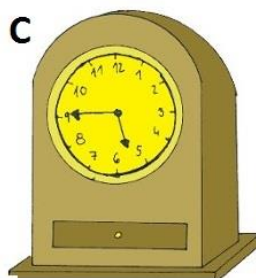
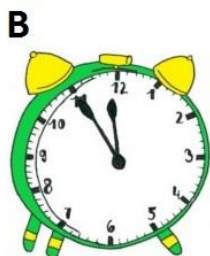
2) Kolik je hodin? Přiřaď správně obrázky k větám s časovými údaji – doplň do tabulky písmeno u obrázku.

1. Je čtvrt na devět.

2. Je čtvrt na deset.

3. Je sedm hodin a tři minuty.

4. Za pět minut bude poledne.

5. Je tři čtvrtě na šest.

6. Je osm hodin a třicet pět minut.

7. Je tři čtvrtě na pět.

8. Za pět minut bude půl sedmé.

1	2	3	4	5	6	7	8

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

3) Vyjádři čas různými způsoby podle vzoru. Napiš, kolik je hodin: 4:45 = Jsou čtyři hodiny a čtyřicet pět minut. Je tři čtvrtě na pět.

7:15
 5:45
 7:30
 10:08
 2:45
 9:15
 10:30.....

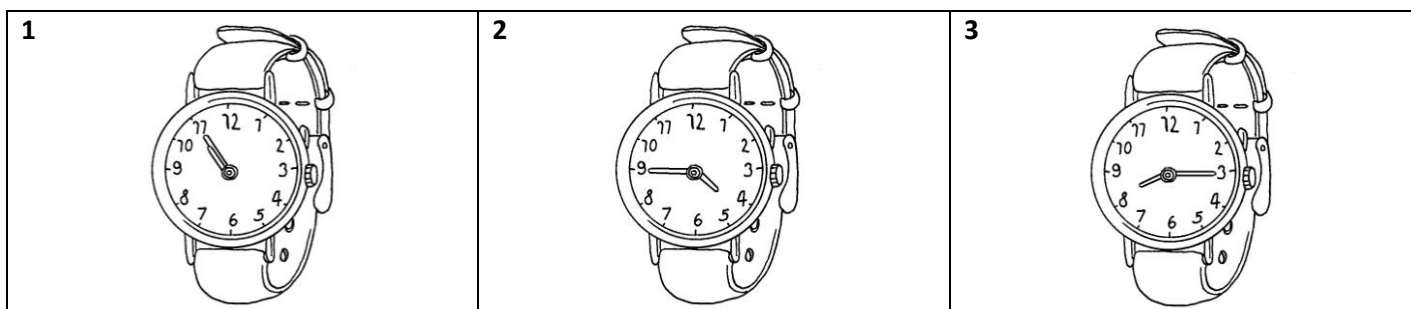

[Časové údaje v číslech](#)

4) Odpověz:

V kolik hodin ráno vstáváš? V kolik hodin začíná škola? V kolik hodin obědváš?
 V kolik hodin večeříš? V kolik hodin jdeš spát? Co děláš v devět hodin ráno?
 Co děláš ve čtyři hodiny odpoledne? Co děláš v sedm hodin večer?
 Vymýšlej podobné otázky a ptej se spolužáků.

5) Který časový údaj vyjadřují obrázky s hodinkami? Označ si v tabulce políčko se správnou odpovědí. Pozor – k některým obrázkům náleží více možností a některé věty se k obrázkům vůbec nevztahují.

	1	2	3	žádný obrázek
Je tři čtvrtě na pět.	Ž	Č	Š	M
Je čtvrt na osm.	E	O	U	A
Za patnáct minut bude pět hodin.	Z	S	K	M
Za 5 minut bude 11 hodin.	J	B	D	K
Je osm hodin a patnáct minut.	D	T	S	Š
Je tři čtvrtě na čtyři.	V	H	Y	O
Je čtvrt na 8.	O	N	K	U
Za 15 minut bude 5 hodin.	L	P	A	R
Je čtvrt na devět.	A	V	E	J
Je deset hodin a padesát pět minut.	N	M	K	L

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

otázka			odpověď		
1. slovo = Kdy	<i>Kdy</i>	<i>Kdy</i>	1. slovo = podmět	<i>Monika</i>	<i>Petr</i>
2. slovo = si/se	<i>se</i>	<i>si</i>	2. slovo = si/se	<i>se</i>	<i>si</i>
3. slovo = podmět = odpověď na otázku „kdo, co?“	<i>Monika</i>	<i>Petr</i>	3. slovo = sloveso	<i>učí</i>	<i>čistí</i>
4. slovo = sloveso = odpověď na otázku „co dělá?“ (a případně další slova)?	<i>učí?</i>	<i>čistí zuby?</i>	4. slovo = časový údaj (nová informace)	<i>odpoledne.</i>	<i>ráno a večer.</i>

10) Utvoř podle vzoru a napiš správně otázku pro tyto odpovědi:

Otázka	Odpověď:
<i>Kdy Markéta obědvá?</i>	Markéta obědvá v poledne.
	Simona píše domácí úkoly odpoledne.
	Jiří si čte večer.
	Pavel se učí dopoledne.
	Dominik se dívá na TV v noci.
	Maminka snídá v půl osmé.
	Jitka si maluje odpoledne.
	Michal půjde na tenis v pět hodin.

11) Všimni si další zajímavosti – čas lze vyjádřit:

- jedním slovem = příslovce s významem času: *Přijeli **večer**. Snídáme **ráno**. Hráli si **odpoledne**.*
- pomocí předložky + dalšího slova nebo slov s časovým údajem za ní: *Přijeli **o půlnoci**. Přijeli **v šest hodin**.*

Vrať se ke cvičení 8 a modře označ všechna příslovce s významem času a červeně všechny předložkové vazby (předložky a časové údaje s nimi spojené).

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Další cvičení na webu

[Tvary slovesa být ve větách s časovým údajem](#)

[Vyjádření času více způsoby](#)

[Poslechové cvičení](#)

2.3) Pracovní část – práce s texty

Text 1 – Danovo vyprávění

Vyprávění – písemné nebo ústní sdělení nějakého příběhu (událostí v časovém sledu).

1) Přečti si úvodní text.

Můj den

Jméno: Dan Šimek

Vstávám v šest hodin a třicet minut. V sedm hodin snídám a v půl osmé odcházím do školy. Škola začíná v osm hodin a končí v půl druhé. Ve tři čtvrtě na dvě obědvám. Ve dvě hodiny odcházím domů a ve tři čtvrtě na tři začíná moje lekce angličtiny. Trvá čtyřicet pět minut. Potom mám volný čas a od půl šesté odpoledne chodím krát do tělocvičny florbal. Florbal končí v šest hodin a třicet minut. Po florbalu jdu domů a udělám si úkoly na příští den. Večříme v sedm hodin. Po večři si čtu nebo se dívám na televizi. Spát chodím v devět hodin a patnáct minut. Tak vypadá můj program každé

2) Rozhodni, které tvrzení platí. Nesprávnou informaci škrtni.

Dan vstává v půl šesté / v půl sedmé.

Výuka ve škole končí v 13:30/14:30.

Florbal končí v půl šesté / v půl sedmé.

Dan odchází do školy v 7:30/8:30.

Lekce angličtiny začíná v 14:45/15:45.

Dan jde spát ve čtvrt na devět / ve čtvrt na deset.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

3) Doplň informace do křížovky. V tajence je název dne, o kterém Dan vyprávěl.

Hodina cizího jazyka Danovi končí v

Dan odpoledne sportuje jednu

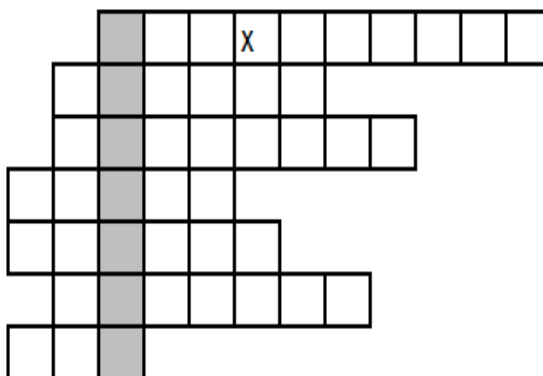
Dan se učí (jaký jazyk?)

Dan se budí v půl

V 13:45 Dan

Dan v tělocvičně hraje

V 6:15 ráno Dan

4) Doplň Danovy odpovědi na otázky kamarádů.

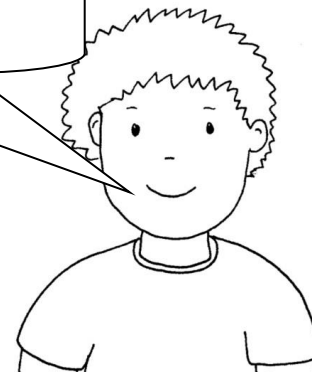
Ahoj Dane, potřebuji poradit s matematikou. V kolik hodin za tebou můžu přijít?

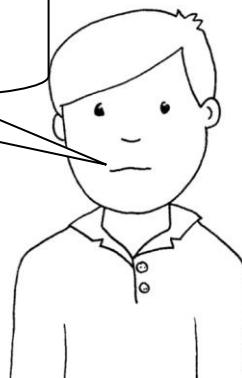
Ahoj Dane, můžu ti zavolat v šest hodin večer? Chci se s tebou domluvit na zeměpisném projektu.

Ahoj Dane, půjdeš dnes odpoledne do kina? V pět hodin začíná dobrý film.

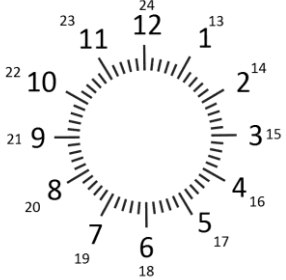
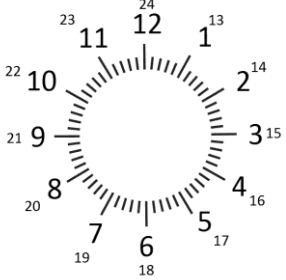
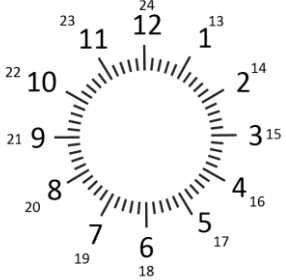
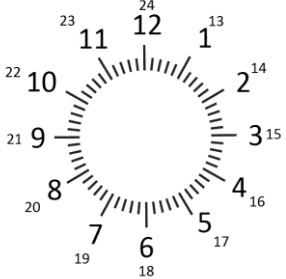
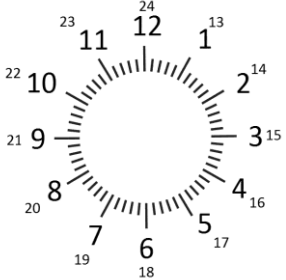
Dane, co jsi dělal v sedm hodin večer? Proč jsi mi nezvedal telefon?

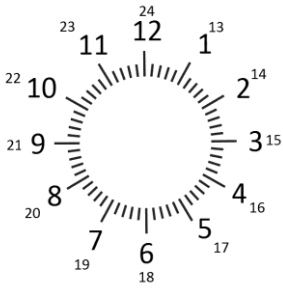
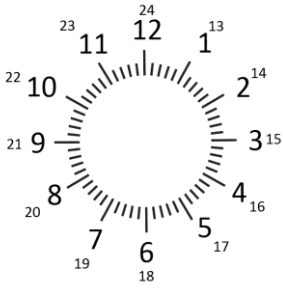
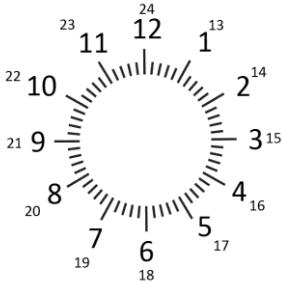
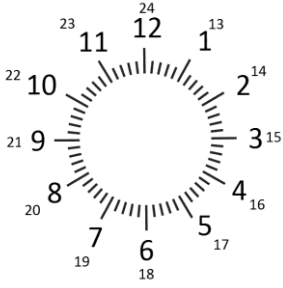
ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Text 2 – Mariino vyprávění

1) Přečti si Mariin příběh. Tentokrát je zapsaný do jednotlivých polí v tabulce za sebou. Přelož si neznámá slovíčka.

<p>Dnes jsem se vzbudila v sedm hodin a padesát minut. Budík asi nezvonil... Zaspala jsem! Nestihnu včas přijít do školy!</p>	
<p>Rychle jsem se učesala, oblékla, vzala jsem si školní tašku a utíkala jsem do školy. Zuby jsem si vyčistit nestihla, ale do školy jsem přišla včas! V osm hodin a dvě minuty už jsem seděla v lavici. Bydlíme totiž blízko školy, a i pan učitel přišel do třídy totiž trochu pozdě.</p>	
<p>„Vyndejte si sešit, učebnici, kružítko, pravítko a ostrou tužku. Dnes budeme rýsovat,“ oznámil pan učitel. Ach ne! Tyto pomůcky ve své tašce nemám! Včera jsme matematiku neměli a dnes jsem se nestihla připravit! Pan učitel se zlobil. Musela jsem se panu učiteli omluvit a zahanbeně čekat do tři čtvrtě na devět na konec hodiny.</p>	
<p>Stejně to vypadalo na většině hodin, protože jsem nebyla dobře připravená na vyučování. Ve čtvrt na dvanáct mi navíc začalo hlasitě kručet v břiše, protože jsem od rána nic nejedla. Měla jsem velký hlad. Na snídani nebyl čas a zapomněla jsem si vzít svačinu.</p>	
<p>Konečně bylo půl druhé a škola skončila. Teď už se snad nemůže nic špatného stát. Po obědě jsem odešla domů a chtěla jsem si hned připravit školní povinnosti na další den.</p>	

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

<p>Ale ne! Kde je můj penál? Kde jsou moje sešity? Kde je moje žákovská knížka a kde jsou moje učebnice? V tašce moje věci nebyly. Byly v ní úplně cizí školní pomůcky! Přesně ve čtvrt na tři mi zazvonil telefon.</p>	
<p>Ozvala se dívka jménem Jana, která mi vysvětlila, že jsme si omylem vyměnily tašky v šatně u školní jídelny. Jsou totiž úplně stejné. Domluvily jsme se, že se spolu sejdem v půl čtvrté u školy a své tašky si zase vrátíme.</p>	
<p>Jana ke škole přišla ve tři čtvrtě na čtyři, ale moji tašku měla. Omluvila se za zpoždění. Ujel jí autobus a musela počkat na další. Vyprávěla mi, jak špatný den měla už od rána. Úplně jako já! Tomu se říká smolný den. Spolu jsme se tomu zasmály.</p>	
<p>Šly jsme potom domů odnést své tašky. Byly jsme venku a povídaly jsme si. Domů jsme šly až v půl osmé. Od té doby jsme s Janou dobré kamarádky a já musím uznat, že tento den nakonec nebyl úplně tak špatný!</p>	

2) V každém textovém poli najdi a podtrhni časový údaj.

3) Podle příběhu domaluj hodinové a minutové ručičky do ciferníků hodin vpravo.

Slovníček:

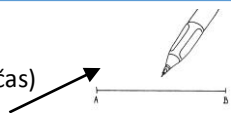
zaspát – spát déle, než chci (nevzbudit se včas)

rýsovat – v geometrii znázorňovat něco pomocí pravítka, kružítko

zahanbeně – s lítostí a studem (stydět se za něco špatného)

kručet – zvuk v břiše, když má člověk hlad

domluvit se – dojednat něco a společně s druhými souhlasit

stihnout/nestihnout – přijít, udělat něco včas/ pozdě

omluvit se – vysvětlit, proč dělám něco špatně

hlasitě – nahlas (je to hodně slyšet)

omyl – chyba

smůla – neštěstí, špatná náhodná událost (smolný den)

.....

.....

.....

.....

.....

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

4) Podle textu spoj správně obě části vět. Kdy se to stalo? V kolik hodin se to stalo?

Hodina matematiky skončila	ve 13 hodin a 30 minut.
Škola skončila	v 7 hodin a 55 minut.
Jana ke škole přijela	v 8 hodin a 45 minut.
Marii začalo kručet v břiše	v 11 hodin a 45 minut.
Telefon zazvonil	ve 14 hodin a 15 minut.
Dívky šly domů	v 15 hodin a 45 minut.
Budík zvonil	v 19 hodin a 30 minut.

[Poslechové cvičení](#)

5) Teď pracuj s otázkami – vyber z nabídky správnou možnost, jak utvořit otázku. Potom doplň do odpovědi správný údaj.

Nabídka: Jaký...; Kdo...; Kdy...; Kde...; Jak...; Kam...; Proč...

- se Marie učesala? Marie se učesala rychle/hezky.
..... Marie ráno utíkala? Marie ráno utíkala do školy/na autobus.
..... pan učitel přišel pozdě? Pan učitel přišel pozdě do školy/do třídy.
..... měla Marie cizí tašku? Protože si ji omylem vyměnila s Janou.
..... byly úplně cizí věci? Cizí věci byly na lavici/v tašce.
..... byl Mariin den? Mariin den byl smutný/smolný.
..... se zlobil? Zlobila se Jana./Zlobil se pan učitel.

6) V následujících větách najdi chybu a oprav ji výrazem s opačným významem.

- Marie bydlí daleko od školy.
Jana přišla ke škole včas.
Děti si na rýsování měly vyndat tupou tužku.
Marii tiše kručelo v břiše.
Marie měla odpoledne v tašce vlastní školní pomůcky.
Tašky Jany a Marie jsou úplně jiné.
Jana a Marie jsou špatné kamarádky.

7) Použij v otázkách správné předložky. Jaký pád mají uvedené předložkové vazby?

- Marie neměla čas snídani. 2./3./6./7. pád
Marii kručelo břiše. 2./3./6./7. pád
Marie bydlí školy. 2./3./6./7. pád
Marie je kamarádka Janou. 2./3./6./7. pád
Jana za Marií přišla pozdě škole. 2./3./6./7. pád

Tip:

Zopakuj si předložkové pády. Můžeš pracovat s gramatickým přehledem v minulé lekci.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Text 3 – televizní program

Program – souhrn informací o plánovaných událostech

1) Pracuj s programem televizních pořadů.

	ČTV 1	TV SUPERNOVA	TV BEZVA
6,00 - 9,00	6,00: Šestka - zpravodajství a zajímavosti ze světa i ČR	6,00: Snídaně se supernovou - televizní klub (kultura, zpravodajství, zajímavosti)	6,00: Vaření je radost - televizní kurz vaření
	8,30: Detektiv Očko - nový detektivní seriál	8,25: Přátelé - zábavný seriál	7,45: Potomci králů - historický dokument
9,00 - 12,00	9,15: Svět motorů - aktuality ze světa aut a motocyklů	9,00: Super hit - hudební soutěž	9,05: Evropou na kole - cestopisný dokument
	10,00: Zahradě je radost - pořad o zahradě a pěstování	10,00: Bláznivé léto - česká filmová komedie	9,50: Sport v regionech - aktuální sportovní události v ČR
	11,20: Zázračná planeta - dokument o přírodě		11,15: ABC kvíz - vědomostní soutěž
12,00 - 15,00	12,00: Polední zpravodajství	12,05: O princezně Viole - pohádka pro děti	12,00: Příběhy slavných (Jaromír Jágr) - životopis slavného hokejisty
	12,20: Předpověď počasí		

2) V televizních programech bývají často i obrázky a popis televizních pořadů. Poznáš, které pořady budou doprovázet tyto obrázky? Pokus se doplnit text o těchto obrázcích – napiš, jak se pořady jmenují, která televizní stanice je vysílá a kdy začínají.

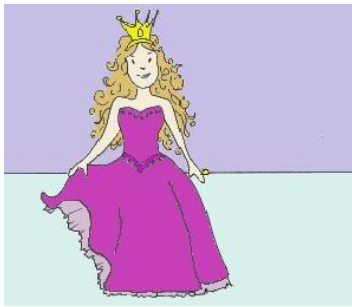

Vyřeší každý zločin ve městě! Kdo? No přece hrdina napínavého seriálu, který uvádíme na stanici ČTV 1 v Nové díly detektivního příběhu uvádí televizní stanice

Chcete mít krásné květiny, keře a stromy kolem svého domečku? Pěstujete ovoce a zeleninu? Pak si nenechte ujít další díl pořadu na televizní stanici Začíná přesně v

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Milé děti, pohodlně se usadte k příběhu, kde dobro vítězí nad zlem. Pohádka s názvem začíná po poledni na televizní stanici Příjemnou zábavu!

Kdo je mlsný, určitě se rád podívá na pokračování pořadu o vaření a pečení, který uvádí každé pondělí televizní kanál už v hodin ráno. V tomto díle vás šéfkuchař Koblížek naučí uvařit výborný guláš. Nařídte si budíky, aby vám neutekl známý pořad s názvem

3) Vyhledej si v televizním programu informace a odpovídej na otázky.

Který pořad začíná přesně...	...ve tři čtvrtě na osm?	
	...v půl deváté?	
	...v devět hodin a pět minut?	
	...ve čtvrt na deset?	
	...ve čtvrt na jedenáct?	
	...v poledne?	

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

4) Co poradíš těmto osobám? Spoj čarami informace ze tří sloupců a porad' panu Jelínkovi, Jiříkovi, tatínkovi, kamarádce a Viktorovi, na co se mohou dnes dopoledne v televizi dívat.

Pan Jelínek rád cestuje. Malý Jiřík má rád sport, ale nejvíc ho zajímá hokej. Tatínek pracuje jako řidič a má rád nová auta. Moje kamarádka se ráda směje a má ráda komedie. Viktor má rád hudbu a rád zpívá.

Panu Jelínkovi poradím pořad	EVROPOU NA KOLE, který začíná	v devět hodin a pět minut.
Jiříkovi poradím pořad	PŘÍBĚHY SLAVNÝCH, který začíná	ve dvanáct hodin.
Tatínkovi poradím pořad	SVĚT MOTORŮ, který začíná	ve čtvrt na deset.
Kamarádce poradím pořad	BLÁZNIVÉ LÉTO, který začíná	v deset hodin.
Viktorovi poradím pořad	SUPER HIT, který začíná	v devět hodin.

5) Vyhledej informace a odpověz. Co můžeš různým lidem doporučit? Napiš 1 odpověď ke každé otázce.

Jaký pořad doporučíš dětem?

Jaký pořad doporučíš tomu, kdo má rád přírodu?

Jaký pořad doporučíš tomu, kdo potřebuje vědět, jestli dnes bude pršet a jestli bude teplo?

Jaký pořad doporučíš tomu, kdo hodně brzy vstává?

Jaký pořad doporučíš tomu, kdo má čas až v poledne?

Jaký pořad doporučíš tomu, kdo si pustil televizi přesně ve čtvrt na dvanáct?

6 Poznal/a jsi nová slovíčka – rada a doporučení. Ověř si ve slovníku, že jim správně rozumíš.

Slovníček:

rada – poučení, návod k tomu, jak se zachovat

doporučení – návrh, tip, co je dobré udělat

poradit – dát radu

doporučit – říct své doporučení

Překlad nových slovíček si zapiš sem:

.....

.....

.....

.....

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

2.4) Volné přílohy

Příloha 1 – jízdní řád

Umíš číst v jízdním řádu?

Zkratka hl. n. znamená hlavní nádraží.

Název města Uherské Hradiště je zkrácen na Uh. H.

Znak R20201 znamená číslo vlaku.

JŘ pro vlaky Ostrava hl.n. - Luhačovice a zpět							
Stanice	R20201	R20203	R20205	Stanice	R20200	R20202	R20204
Ostrava hl.n.	6:30	12:30	18:30	Luhačovice	9:30	15:30	21:30
Ostrava - Svinov	6:38	12:38	18:38	Újezdec u Luhačovic	9:44	15:44	21:44
Studénka	6:50	12:50	18:50	Uherský Brod	9:49	15:49	21:49
Suchdol nad Odrou	6:58	12:58	18:58	Uherské Hradiště	10:07	16:07	22:07
Hranice na Moravě	7:11	13:11	19:11	Staré Město u Uh.H.	10:25	16:25	22:25
Přerov	7:36	13:36	19:36	Otrokovice	10:37	16:37	22:37
Hulín	7:48	13:48	19:48	Hulín	10:46	16:46	22:46
Otrokovice	7:57	13:57	19:57	Přerov	10:58	16:58	22:58
Staré Město u Uh.H.	8:20	14:20	20:20	Hranice na Moravě	11:23	17:23	23:23
Uherské Hradiště	8:27	14:27	20:27	Suchdol nad Odrou	11:36	17:36	23:36
Uherský Brod	8:45	14:45	20:45	Studénka	11:44	17:44	23:44
Újezdec u Luhačovic	8:50	14:50	20:50	Ostrava - Svinov	11:56	17:56	23:56
Luhačovice	9:03	15:03	21:03	Ostrava hl.n.	12:03	18:03	0:03

Jak dlouho trvá celá cesta z Ostravy do Luhačovic?

V kolik hodin bude vlak č. R20201 v Uherském Brodě?

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

V kolik hodin jede první vlak z Ostravy do Luhačovic?	Kdy přijíždí poslední vlak z Luhačovic do Ostravy?
V kolik hodin přijíždí do Luhačovic poslední vlak?	Kolik vlaků jede denně z Ostravy do Luhačovic a zpět?
V kolik hodin jede ranní vlak z Luhačovic do Ostravy?	Jak dlouho trvá cesta z Ostravy do Uherského Brodu?
V kolik hodin jede večerní vlak z Ostravy do Luhačovic?	V kolik hodin bude vlak č. R20201 v Přerově?

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Kolik minut trvá jízda z Ostravy hl. n. do Studénky?	Kdy bude první vlak z Luhačovic v Ostravě?
--	--

V poledne.	Ve tři čtvrtě na devět.	V půl desáté.
2 hodiny a 33 minut.	Šest.	V sedm hodin a třicet šest minut.
Ve dvacet jedna hodin a tři minuty.	Dvě hodiny a patnáct minut.	V půl sedmé.
Dvacet minut.	O půlnoci.	V půl sedmé.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

3.1) Týden – metodický pokyn

Název lekce: Týden – orientace v čase

Anotace: Lekce zahrnuje slovní zásobu pro tematický celek **Čas – týden** (názvy dnů, běžných denních činností, školních předmětů a pomůcek) a gramatiku zaměřenou na vyjadřování číslovek řadových a sloves v čase minulém, přítomném a budoucím.

Klíčová slova: dny v týdnu, předměty, činnosti ve škole, činnosti ve volném čase, příslovce času, číslovky řadové

Metodika práce: Podoba textu je přizpůsobena kopírování a tisku a cvičeními určenými k ústnímu i písemnému plnění prolínají také odkazy k dalším interaktivním úkolům, které je možno spustit načtením QR kódu i hypertextového odkazu. V **obrazovém slovníku** se žákům nabízí názvy dnů v týdnu a pojmenování činností běžně vykonávaných ve škole a ve volném čase, a to pomocí podstatných jmen středního rodu (podle vzoru stavení). Během práce s obrazovým slovníkem se může učitel dotazovat na předměty, ve kterých se uvedené činnosti vykonávají, může se ptát, které dny v týdnu žáci tyto činnosti vykonávají, může nechat žáky formulovat větu s odpovídajícím slovesným vyjádřením – kreslení/kreslit apod. Dobré je poukázat na podobnost takových podstatných jmen odvozených od sloves a připomenout, jak s nimi ve větě pracovat: na shodu těchto podstatných jmen se středním rodem (rýsování je těžké) a na způsob, jak vyjádřit slovesa v čase minulém, přítomném a budoucím (kreslil jsem-kreslím-budu kreslit; dokonavý tvar budoucího času, tj. slovesa typu nakreslím, doporučuji nezmiňovat).

Komunikační cvičení zahrnují zadání směřující k uvědomění původu českých názvů dnů: pondělí po neděli, středa uprostřed týdne, pátek jako pátý den, neděle jako den, kdy se nic nedělá, a čtvrtek jako řešení rébusu v rámečku. Pokračování (časovou osu k vysvětlení, jak vyjadřovat děj minulý, přítomný a budoucí, a to pomocí sloves, příslovcí času a pojmenování dnů v týdnu) lze využít pro podobná komunikační cvičení obměnou výchozího dne v zadání: např. jako soutěž o nejrychlejší odpovědi na otázky typu: Dnes je pátek. Jaký den byl předevčírem? Vhodné je přitom žáky přimět k větné formulaci odpovědi – během takových cvičení si žáci fixují použití sloves v různých časech. Také následující cvičení je zaměřeno na časování sloves – žáci mají za úkol roztrždit slovesa podle času. Podle pokročilosti žáků lze se slovesy dále pracovat – určovat osobu a číslo sloves, formulovat neurčitek a odvozovat názvy činností pomocí podstatných jmen. Cvičení zahrnující práci s diářem je zaměřeno hlavně na způsob vyjadřování činností v čase. Připojena jsou zadání prověřující porozumění zadání i znalost slovíček sloužících k vyjádření času. Zadání lze použít i pro další podobné komunikační úkoly, např. pro rozhovory o týdenním programu Martina, vytváření vlastních týdenních poznámek do prázdného diáře a rozhovoru o nich apod.

Gramatická část zahrnuje poučky o způsobu, jak vyjádřit číslovky řadové v prvním pádu. Výklad je rozdělen do tří částí:

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

a) v první části je pojednáno o skloňování číslovek třetí a pátý podle měkkého vzoru jarní a o skloňování číslovek druhý, čtvrtý a pátý podle tvrdého vzoru mladý;

b) druhá část má žákům přiblížit způsob tvoření řadových číslovek pro číslovky 6–19 (s upozorněním na hláskovou změnu u číslovek devátý a desátý);

c) třetí část vysvětluje způsob tvoření řadových číslovek od vyšších hodnot (násobky deseti a výrazy stý, tisící, milionty). K výkladu jsou připojeny krátké úkoly k procvičení tohoto učiva. Zmíněna je také otázka způsobu psaní složených číslovek a číselného zápisu číslovek řadových.

V části **čtení s porozuměním** je pro žáky připraven text o Aničce, žákyni 2. třídy. V textu jsou zmíněny obvyklé předměty vyučované na našich školách na 1. stupni. Starší žáci některé z nich možná neznají (např. prvouka) a mají za úkol z textu odvodit, jak se tyto předměty jmenují a co je jejich náplní. Do nedoplněného rozvrhu mají zkratkou dopsat, kdy se vyučují, a v posledním cvičení mají vyhledat nepravdivá tvrzení o úvodním textu. K textu není připojen výkladový slovníček, protože se předpokládá, že žákům výrazy z textu vzhledem k jejich pokročilosti nebudou úplně neznámé, popřípadě jejich význam intuitivně odvodí z kontextu. Druhým výchozím textem je předpověď počasí, v níž se nové výrazy již objevují. Proto se hned v prvním cvičení pod předpovědí počasí mohou pokusit tyto výrazy odvodit – podoba vět, v nichž jsou použity, je návodná (např. svítí sluníčko – je slunečno). Objevuje se také informace, jak číst údaje o počasí (°C) a číslovky použité v textu, protože se čtením dat se setkají až v následující lekci ROK. Cvičení jsou založena na práci s informacemi, přičemž si žáci fixují možnosti, jak vyjádřit časové okolnosti zejména prostřednictvím názvu dní, ale také pomocí výrazů včera, předevčírem, zítra, pozítří nebo předložkovou vazbou „za x dnů“ a před x dny“. Pro snazší ověření správnosti řešení těchto cvičení uvádíme klíč zde:

Cvičení č. 4

Dnes je 12. 8. a je ~~čtvrtek~~. (pátek) Dnes je slunečno, ale ~~pozítří~~ může být bouřka. (ve středu)
Nejvyšší denní teploty budou ~~v neděli~~. (v sobotu) Stejně maximální teploty ve dne budou
~~v úterý a ve středu~~. (ve středu a ve čtvrtek) Nejméně stupňů v noci se dočkáme ~~v pátek~~.
(ve čtvrtek) Zataženo bez deště bude ~~v úterý~~. (ve středu) Nejnižší denní teploty naměříme
~~v pondělí~~. (v úterý)

Cvičení č. 5 – pořadí doplněných výrazů je slunečno, zítra, pozítří, vítr, v neděli, v pondělí, dva dny, ve čtvrtek.

Protože je lekce určena zejména žákům starším, kteří se již v čase sami orientují a potřebují si osvojit způsoby, jak časové údaje správně formulovat, jsou k lekci volně připojeny ještě další **dvě přílohy**. V obou je zařazeno podobné zadání – práci s rozvrhem žáka s názvy běžných předmětů. Proto jsou přílohy celkem dvě – první je určena žákům 4. až 5. třídy (s předměty

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

jako vlastivěda, přírodověda), druhá žákům druhého stupně (např. s pojmy fyzika, chemie, zeměpis). Předpokladem pro úspěšnou práci s přílohou je porozumění časovým údajům zahrnujícím nejenom názvy dnů v týdnu, ale i vyjádření hodin. Žáci mají za úkol doplnit jména vyučujících předmětů, o nichž dostanou určitou informaci. Úloha je poměrně náročná a je možné ji řešit nejdříve současně, dokud žáci nepochopí, jakým způsobem se zadáním pracovat. Řešení příloh je k dispozici zde:

Řešení 1. přílohy

Předmět	Vyučující
český jazyk	Nováková
matematika	Nováková
přírodověda	Karas
vlastivěda	Karas
anglický jazyk	Růžičková
německý jazyk	Černá
tělesná výchova	Starý
výtvarná výchova	Landová
hudební výchova	Svobodová
pracovní činnosti	Nováková
třídní učitel	Nováková

Řešení 2. přílohy

Předmět	Vyučující	Předmět	Vyučující
český jazyk	Nováková	hudební výchova	Bláhová
matematika	Starý	pracovní činnosti	Strnad
přírodopis	Karas	dějepis	Nováková
zeměpis	Karas	informatika	Fiala
anglický jazyk	Černá	fyzika	Starý
německý jazyk	Mrázková	chemie	Landa
tělesná výchova	Tůmová	rodinná výchova	Tůmová
výtvarná výchova	Veselá	třídní učitel	Nováková

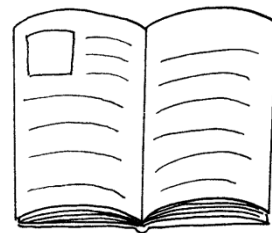
ČAS - TÝDEN

3.2) Pracovní část – obrazový slovník, komunikační cvičení a gramatika

$3-2=$	$10+3=$
$9-6=$	$7+5=$
$4+1=$	$8-4=$
$2+8=$	$6-5=$

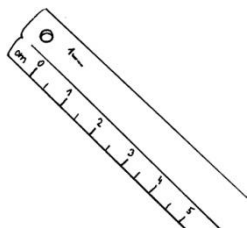
počítání

zpívání

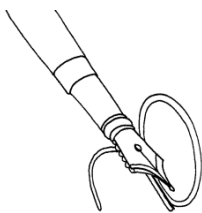

čtení

ŠKOLNÍ / PRACOVNÍ DNY

měření

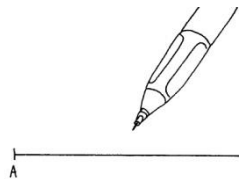

psaní

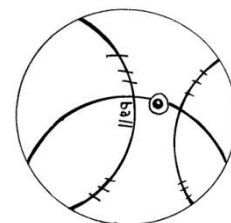
pondělí

úterý

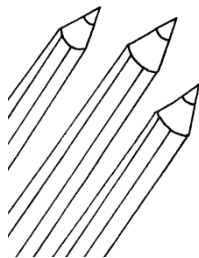
středa

rýsování

sportování

kreslení

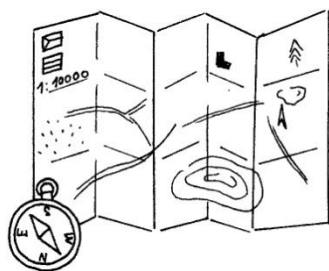
malování

čtvrtek

pátek

stříhání

cestování

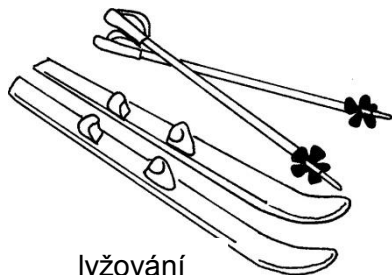
VOLNÉ DNY / VÍKEND

sobota

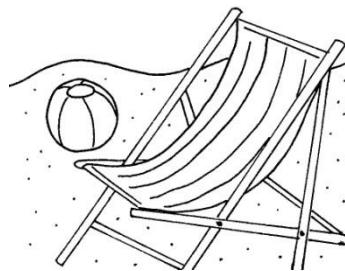
neděle

poslouchání hudby

lyžování

odpočívání

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Komunikační cvičení:

[Další cvičení na webu](#)

[Řazení dnů za sebou](#)

1) Pokus se poznat dny podle popisu. Odpovídej na otázky.

Den, který je **po neděli** =

Den **uprostřed** týdne =

Pátý den týdne =

Den, kdy nic **neděláme**, nechodíme do školy =

Který den máš rád? Proč? Který den nemáš vůbec rád? Proč? Který den je dnes?

Rozluštíš také tento rébus? Jaký den je v hádance ukryt?

15 minut = _ _ _ _ _ hodiny +ek.

minulost (co už bylo)		přítomnost (co je teď)			budoucnost (co bude)	
předevčirem	včera	dnes, teď	zítra	pozíttí	za tři dny	za čtyři dny
pondělí	úterý	středa	čtvrtek	pátek	sobota	neděle
Předevčirem bylo pondělí.	Včera bylo úterý.	Dnes je středa.	Zítra bude čtvrtek.	Pozíttí bude pátek.	Za tři dny bude sobota.	Za čtyři dny bude neděle.

2) Roztříd' slovesa podle času, který vyjadřují, k časovým údajům:

počítali jste

lyžuješ

bruslila jsem

četli jsme

budete plavat

učíme se

píše

včera

dnes

zítra

budu rýsovat

stříháme

budeš kreslit

přijeli jste

jsme malovali

odpočíváme

3) Všimni si: činnost vyjadřujeme slovesem (*já cvičím, ty měříš*) i podstatným jménem (*cvičení, měření*). Připiš ke slovesům z předchozího cvičení taková podstatná jména.

[Věty o čase](#)

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

4) Pracuj s diářem. Odpovídej na otázky podle informací v Martinově diáři.

28. týden		Červenec	
Pondělí 11 Olga 8 ⁰⁰ zubař - preventivní prohlídka 9 ⁰⁰ 10 ⁰⁰ 11 ⁰⁰ 12 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ oběd u babičky 14 ⁰⁰ 15 ⁰⁰ 16 ⁰⁰ Výstava obrazů v galerii 17 ⁰⁰	Čtvrtek 14 Karolína 8 ⁰⁰ 9 ⁰⁰ 10 ⁰⁰ knihovna - vrátit knížky 11 ⁰⁰ 12 ⁰⁰ oběd s maminkou v pizzerii 13 ⁰⁰ 14 ⁰⁰ 15 ⁰⁰ 16 ⁰⁰ kino (Kniha džunglí) 17 ⁰⁰		
Úterý 12 Bořek 8 ⁰⁰ 9 ⁰⁰ 10 ⁰⁰ návštěva u Michala 11 ⁰⁰ 12 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 14 ⁰⁰ 15 ⁰⁰ plavání 16 ⁰⁰ 17 ⁰⁰	Pátek 15 Jindřich, Egon 8 ⁰⁰ 9 ⁰⁰ nákup, výzdoba bytu 10 ⁰⁰ 11 ⁰⁰ 12 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 14 ⁰⁰ 15 ⁰⁰ Oslava narozenin!!! 16 ⁰⁰ 17 ⁰⁰		
Středa 13 Markéta Margita 8 ⁰⁰ 9 ⁰⁰ 10 ⁰⁰ výlet do Prahy 11 ⁰⁰ 12 ⁰⁰ (odjezd v 8, 45) 13 ⁰⁰ 14 ⁰⁰ 15 ⁰⁰ 16 ⁰⁰ 17 ⁰⁰	Sobota 16 Luboš 8 ⁰⁰ 9 ⁰⁰ 10 ⁰⁰ 11 ⁰⁰ 12 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 14 ⁰⁰ fotbalový 15 ⁰⁰ zápas 16 ⁰⁰ 17 ⁰⁰		
	Neděle 17 Martina 8 ⁰⁰ 9 ⁰⁰ 10 ⁰⁰ 11 ⁰⁰ 12 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ 14 ⁰⁰ 15 ⁰⁰ 16 ⁰⁰ 17 ⁰⁰		

a) Odpovídej na otázky. Vymýšlej pro spolužáky podobné otázky.

Kdy bude mít Martin volný den? Kdy bude Martin obědvat s maminkou v pizzerii? Kdy pojede Martin do Prahy? Kdy bude Martin připravovat oslavu narozenin?

b) Oprav chybné informace.

Martin má narozeniny ve čtvrtek

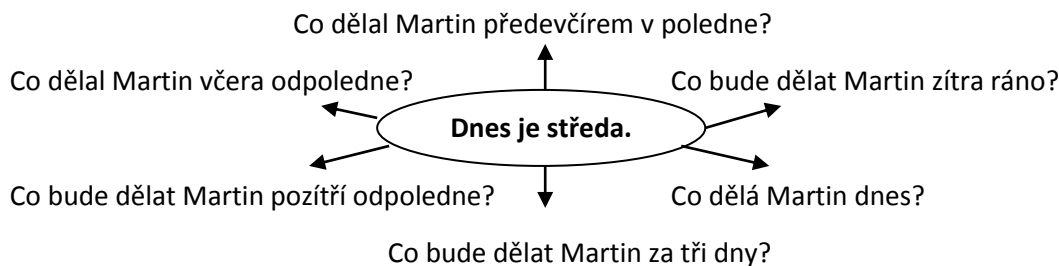
Martin půjde k zubaři v pondělí odpoledne.

V úterý v poledne bude Martin obědvat u babičky.

Ve čtvrtek ráno půjde Martin do kina.

Martin bude mít fotbalový zápas v neděli.

c) Doplň informace co nejpřesněji.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Gramatika:

Týden má 7 dní, 5 dní pracovních a 2 dny volné. **První** den v týdnu se jmenuje pondělí, protože je po neděli, **posledním** dni v týdnu. Počet dnů v řadě za sebou vyjadřujeme číslovkami řadovými.

V číselném zápisu za nimi píšeme tečku:

1. den v týdnu je pondělí. 1. hodinu dnes máme matematiku. 1. písmeno v abecedě je A.

Základní řadové číslovky (první, druhý, třetí, čtvrtý, pátý)

1. první
2. druhý
3. třetí
4. čtvrtý
5. pátý

Slova **první, třetí** končí na měkké *í* ve všech rodech. Skloňují se jako měkká přídavná jména podle vzoru **jarní**:

(ten) první žák (ta) první žákyně (to) první auto
(ti) první žáci (ty) první žákyně (ta) první auta

Slova **druhý, čtvrtý, pátý** končí na tvrdé *ý* pro rod mužský. Skloňují se jako tvrdá přídavná jména podle vzoru **mladý**: (ten) druhý žák, (ten) čtvrtý syn, (ten) pátý vlak.

V ženském a středním rodě mají tyto výrazy koncovky jako tvrdá přídavná jména, tvary těchto výrazů jsou ve spojení s podstatnými jmény různých rodů jiné:

(ten) čtvrtý mladý muž (ta) druhá mladá žena (to) páté malé auto
(ti) čtvrtí mladí muži (ty) druhé mladé ženy (ta) pátá malá auta

Takto skloňujeme také další řadové číslovky (kromě slova tisíc – tisíce návštěvník výstavy).

1) Zapiš správný tvar číslovek uvedených v závorce slovem podle vzoru: (ta) *třetí* (3.) žákyně

(ta)	(1.) cena	(to)	(2.) tričko
(ta)	(5.) pastelka	(to)	(2.) pero
(ten)	(3.) den	(ten)	(4.) dům
(to)	(5.) dítě	(ta)	(4.) židle
(ten)	(2.) pán	(ten)	(3.) míč

[Číslovky psané číslicí](#)

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Řadové číslovky (šestý až devatenáctý)

- 6. šestý
- 7. sedmý
- 8. osmý
- 9. devátý
- 10. desátý
- 11. jedenáctý
- 17. sedmnáctý
- 19. devatenáctý

Tvoření řadových čísel pro číslovky 6–19 je stejné: k základní číslovce přidáme koncovku podle tvrdého vzoru **mladý**:

šest + ý (šestý nový žák) sedm + á (sedmá mladá žena)

jedenáct + é bílé auto

Výjimkou jsou výrazy devátý (devátá, deváté) a desátý (desátá, desáté):

devět × devátý

deset × desátý

Řadové číslovky (vyšší hodnoty)

- 20. dvacátý
- 30. třicátý
- 80. osmdesátý
- 100. stý
- 1 000. tisící
- 1 000 000. miliontý

Tvoření řadových číslovek z násobků deseti vychází také ze základních číslovek:

40 = čtyři + cet

40. = čtyři + **čátý** (čtyřicátá, čtyřicáté)

50 = pade + sát

50. = pade + **sátý** (padesátá, padesáté)

Kromě slova tisící se tyto číslovky skloňují podle vzoru **mladý**.

Tvoření složitých výrazů z číslovek řadových:

Kombinací pravidel tvoření řadových číslovek vyjádříme i složitější číselná určení:

25. den v tomto měsíci je úterý.

Dvacátý pátý den v tomto měsíci je úterý.

Zapiš a přečti tyto číslovky podle vzoru: (ta) 32. kniha =

ta třicátá druhá kniha

(ten) 47. závodník =

(ta) 21. kapitola =

(to) 63. auto =

(ta) 85. strana =

Další cvičení na webu

[Poslechové cvičení](#)

[Řazení časových údajů](#)

[Kvízové otázky o čase](#)

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

3.3) Pracovní část – práce s texty

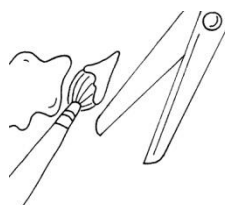
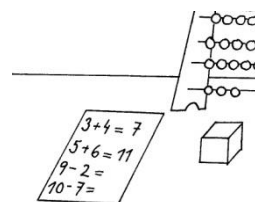
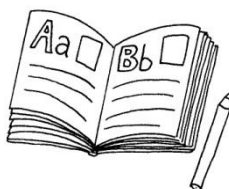
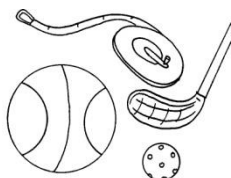
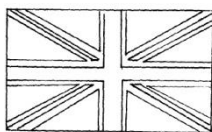
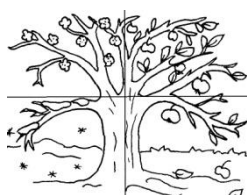
Text 1 – rozvrh

Rozvrh – plán činností a jejich rozložení v čase

1) Přečti si úvodní text. Můžeš si podtrhnout a přeložit neznámá slova.

Jmenuji se Anička a chodím do druhé třídy. Ve škole mám nejradši tělocvik. Cvičíme, běháme a hrajeme různé hry s míčem. Tělocvik máme ve středu čtvrtou hodinu a ve čtvrtek třetí hodinu. Do školy se těším také na výtvarnou výchovu. Máme ji v pátek třetí a čtvrtou hodinu. O přírodě a o světě se učíme v předmětu, který se jmenuje prvouka. Máme ji ve čtvrtek čtvrtou hodinu a v pondělí třetí hodinu. Český jazyk máme každý den první hodinu a v úterý navíc ještě čtvrtou hodinu. Učíme se číst a psát. Nemám ráda matematiku. Počítání a rýsování mě nebaví a je těžké. Matematiku máme každý den druhou hodinu. Učíme se také anglicky. Anglický jazyk máme v úterý a ve středu třetí hodinu. Ve čtvrtek pátou hodinu máme hudební výchovu. Posloucháme hudbu, učíme se o hudebních nástrojích a zpíváme. A v pondělí čtvrtou hodinu ještě máme pracovní činnosti. Kreslíme, stříháme, lepíme a děláme různé výrobky a ozdoby. Každý den kromě čtvrtku máme čtyři hodiny. Ve čtvrtek končíme až po páté hodině.

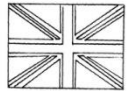
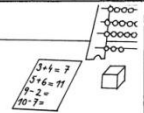

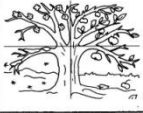

2) Jaké předměty asi představují tyto obrázky? Podtrhni v textu názvy předmětů a pokus se přiřadit k obrázkům jejich zkratku: AJ, M, PRV, ČJ, TV, VV, PČ, HV.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

3) Doplň názvy předmětů (zkratkou) do rozvrhu hodin podle textu.

	1	2	3	4	5		
Pondělí							
Úterý							
Středa							
Čtvrtek							
Pátek							

4) Vyhledej nepravdivá tvrzení a chyby ve větách o Aničce oprav.

Anička nerada cvičí a sportuje.

Anička má ve středu hudební výchovu.

Anička se učí anglicky.

Nejdelší Aniččin školní den je pátek.

Anička má pracovní činnosti ve čtvrtek.

Anička má ráda matematiku, protože je lehká.

Anička se učí anglicky v úterý čtvrtou hodinu.

Každý den je první hodinu český jazyk.

Anička má výtvarnou výchovu v pátek.

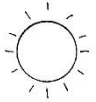

O přírodě se Anička učí v hodinách angličtiny.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Text 2 – předpověď počasí

Předpověď – prognóza, domněnka (názor na to, jakým způsobem se stane něco v budoucnosti)

1) Prohlédni si předpověď počasí na 1 týden.

Teplotní maxima	DNES	SOBOTA	NEDĚLE	PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK
	12. 8.	13. 8.	14. 8.	15. 8.	16. 8.	17. 8.	19. 8.
							
Den	29 °C	30 °C	28 °C	25 °C	23 °C	26 °C	26 °C
Noc	20 °C	22 °C	18 °C	16 °C	16 °C	17 °C	15 °C

2) Vypracuj si minislovníček pojmů souvisejících s počasím tak, že propojíš oba sloupce.

1. Když svítí sluníčko a nejsou mraky, je	bouřka.
2. Když fouká vítr, je	deštivo.
3. Když padá sníh, předpověď hlásí	polojasno.
4. Když hodně prší a vidíme blesky, je	sněžení.
5. Když neprší, ale jsou mraky, je	zataženo.
6. Když napůl svítí sluníčko, ale napůl jsou i mraky, je	větrno.
7. Když nesvítí sluníčko a prší, je	slunečno.

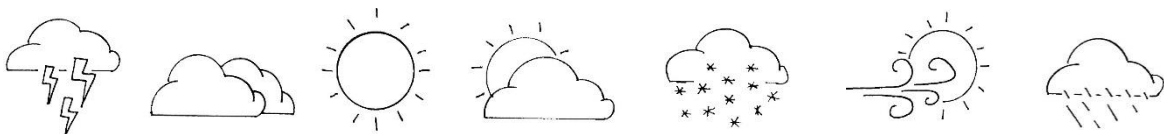
POZOR:

Znak ° čteme jako stupeň (1 stupeň), stupně (2, 3, 4 stupně) a stupňů (vyšší čísla – 5 stupňů).

Znak C čteme jako Celsia:

5 °C = pět stupňů Celsia.

3) Očísluj obrázky podle vět v minulém cvičení.

4) Nyní pracuj s informacemi v tabulce s předpovědí počasí. V každé větě objevíš 1 chybu – označ ji a oprav. Celou větu přepiš pravdivě.

Dnes je 12. 8. a je čtvrtek.	
Dnes je slunečno, ale pozítří může být bouřka.	
Nejvyšší denní teploty budou v neděli.	
Stejné maximální teploty ve dne budou v úterý a ve středu.	

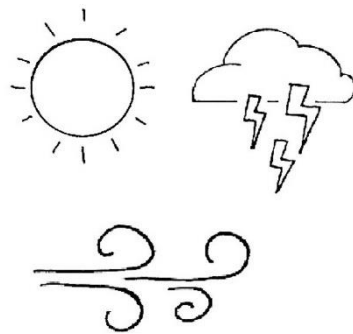
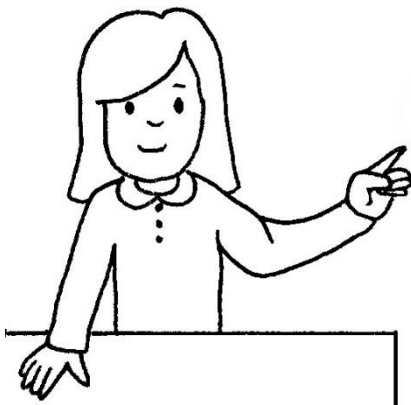
ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Nejméně stupňů v noci se dočkáme v pátek.	
Zataženo bez deště bude v úterý.	
Nejnižší denní teploty naměříme v pondělí.	

5) Pokus se podle tabulky s výhledem počasí pomoci televizní hlasatelce sestavit komentář pro posluchače. Do textu doplň slova z nabídky.

Nabídka: vítr, dva dny, slunečno, v pondělí, ve čtvrtek, zítra, pozítří, v neděli

Dobrý den u předpovědi počasí. Dnes na obloze svítí sluníčko, je
a teploty jsou vysoké. Ještě vyšší teploty budou ,ale od
západu do České republiky přivane oblačnost. Proto bude polojasno
s deštěm, ale teploty zůstanou vysoké. Trochu se ochladí až, na celém
území republiky ale můžeme očekávat bouřky. Oblačno může být i další
Lépe bude až 19. 8. –čekáme polojasno a příjemných 26 °C.

19. 8. – čti devatenáctého osmý

26 °Celsia – čti dvacet šest
stupňů Celsia

6) Doplň odpovědi na otázky. Doplň názvy dnů.

Dnes je středa. Jaký den bude pozítří?

Dnes je neděle. Jaký den byl včera?

Dnes je pátek. Jaký den bude za 5 dní?

Dnes je úterý. Jaký den byl před pěti dny?

Dnes je pondělí 10. 3. Jaký den bude 13. 3.?

Dnes je čtvrtek 25. 8. Jaký den byl 23. 8.?

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

3.4) Volné přílohy

Příloha 1 – Rozvrh hodin žáka I. stupně

4. A	Rozvrh hodin					
	1. hodina	2. hodina	3. hodina	4. hodina	5. hodina	6. hodina
	(8:00–8:45)	(8:55–9:40)	(10:45–10:45)	(10:55–11:40)	(11:50–12:35)	(12:45–13:30)
Pondělí	ČJ	M	AJ	VV	VV	
Úterý	ČJ	M	PŘ	HV	TV	
Středa	AJ	ČJ	M	VL	ČJ	NJ
Čtvrtek	ČJ	M	AJ	TV	VL	
Pátek	M	AJ	ČJ	PŘ	PČ	

Pracuj s rozvrhem hodin. Kdo učí předměty ve 4. třídě?

Ve středu nás má naše třídní učitelka Nováková pátou hodinu a v pátek první hodinu.

Na vlastivědu a přírodovědu nás má pan učitel Karas.

Paní učitelka Růžičková nás učí anglicky.

Kreslíme a malujeme s paní učitelkou, která se jmenuje Landová.

V úterý ve dvanáct hodin máme hodinu s panem učitelem, který se jmenuje Starý.

V půl druhé ve středu končí hodina, kdy nás učí paní učitelka Černá.

Zpíváme na hodině s paní učitelkou, která se jmenuje Svobodová.

V pátek v poledne jsme ve třídě zrovna s naší třídní učitelkou.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Předmět	Vyučující
český jazyk	
matematika	
přírodověda	
vlastivěda	
anglický jazyk	
německý jazyk	
tělesná výchova	
výtvarná výchova	
hudební výchova	
pracovní činnosti	
třídní učitel	

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Příloha 2 – Rozvrh hodin žáka II. stupně

8. A	Rozvrh hodin							
	1. hodina	2. hodina	3. hodina	4. hodina	5. hodina	6. hodina	7. hodina	8. hodina
	(8:00–8:45)	(8.55–9:40)	(10:00–10:45)	(10:55–11:40)	(11:50–12:35)	(12:45–13:30)	(13:35–14:20)	14:25–15:10)
Pondělí	ČJ	M	AJ	Z	F		PČ	PČ
Úterý	ČJ	M	PŘ	HV	TV	D		
Středa	AJ	ČJ	M	CH	VV	VV		
Čtvrtek	NJ	M	RV	TV	INF	ČJ		
Pátek	F	AJ	ČJ	PŘ	D	AJ		

Pracuj s rozvrhem hodin. Kdo učí předměty v 8. třídě?

Paní učitelka Nováková nás učí v pondělí první hodinu.

V úterý v devět hodin jsme ve třídě s panem učitelem, který se jmenuje Starý.

V pátek v půl druhé nám hodina končí s paní učitelkou, která se jmenuje Černá.

V pondělí máme čtvrtou hodinu s panem učitelem, který se jmenuje Karas.

Na fyziku máme stejného učitele, který nás učí i v pondělí druhou hodinu.

Paní učitelka Bláhová nás učí zpívat.

Ve tři čtvrtě na devět ve čtvrtek nám končí hodina s paní učitelkou, která se jmenuje Mrázková.

Přírodopis a zeměpis učí stejný učitel.

Odpolední výuku máme s panem učitelem, který se jmenuje Strnad.

V úterý ve čtvrt na jednu nás učí paní učitelka Tůmová.

Rodinnou výchovu a tělocvik vyučuje stejná paní učitelka.

Na dějepis máme třídní učitelku.

S třídní učitelkou máme hodinu do tři čtvrtě na jedenáct v pátek.

S učitelem chemie se vidíme jen třetí školní den čtvrtou hodinu. Jmenuje se Landa.

Poslední dvě hodiny ve středu máme s paní učitelkou, která se jmenuje Veselá.

Pátou hodinu ve čtvrtek nás učí pan učitel Fiala.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Předmět	Vyučující	Předmět	Vyučující
český jazyk		hudební výchova	
matematika		pracovní činnosti	
přírodopis		dějepis	
zeměpis		informatika	
anglický jazyk		fyzika	
německý jazyk		chemie	
tělesná výchova		rodinná výchova	
výtvarná výchova		třídní učitel	

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

4.1) Rok – metodický pokyn

Název lekce: Rok – orientace v čase

Anotace: Lekce zahrnuje slovní zásobu pro tematický celek **Čas - rok** (měsíce, roční období, svátky a významné dny) a mluvnickou část věnovanou způsobu zápisu a čtení číslovek řadových v datech, formulaci časové otázky (kdy, odkdy, dokdy a jak dlouho) a odpovědi za použití příslovce nebo předložkového pádu (s předložkou v, ve, na; od, do).

Klíčová slova: čas, měsíce, roční období, svátky, významné dny, datum, číslovky řadové

Metodika práce: Pracovní část lekce je zpracována v elektronické i tištěné podobě tak, aby byla vhodná k tisku. **Obrazový slovník** zahrnuje názvy měsíců a ročních období, k nimž jsou připojeny ilustrativní obrázky symbolizující tato časová období. Žáci mohou s těmito výrazy pracovat tak, že je použijí při popisu jednotlivých období, měsíců. Mohou čarami symboly propojit s názvy měsíců a ročních dob. Soupis názvů měsíců lze využít k náhledu také v **komunikačních úlohách**. Žákům se nabízí obrázkové a slovní hádanky (řešení cv. 2: červen, leden, duben, srpen; řešení cv. 3: listopad, září; řešení cv. 4: rok, den, léto, červen), počítá se s tím, že si žáci již osvojili slovní zásobu z lekcí Čas-den a Čas-týden. Také cv. 5 je zaměřeno na propojení nově osvojených pojmů s výrazy z předešlých lekcí. Žáci si v něm mají seřadit časové údaje od nejkratších po nejdéle trvající (vteřina – minuta – hodina – den – týden – měsíc – roční období – rok – století – tisíciletí.) Pokračování pracovního listu nabízí možnost pracovat s obrázky různými způsoby – popisovat obrázky ročních období, společně nebo samostatně sepsat údaje o jednotlivých ročních obdobích, přičemž lze nechat žáky formulovat věty samostatně nebo jim poskytnout nabídku různých výpovědí o ročních dobách k přiřazení. (Podobnou formu zadání jim nabízí také volná příloha k lekci.) Starším dětem můžeme také poskytnout výklad k problematice astronomického začátku ročních období apod. Rozhodnete-li se použít volnou přílohu, je třeba počítat s tím, že zahrnuje také názvy svátků, které mohou být pro cizince nové a neznámé. Proto je dobré se na úvod přesvědčit, zda děti rozumí pojmům Vánoce a Velikonoce, a případně jim tyto výrazy vysvětlit nebo přeložit. Stejně úskalí zahrnuje také práce s obrázky v komunikační části lekce – vánoční i velikonoční zvyklosti se v různých zemích liší a některé národnosti tyto svátky neslaví vůbec. Učitel může žákům přiblížit podobu těchto svátků tak, jak je slavíme u nás, a naopak, nechat žáky, aby promluvili o svých vánočních a velikonočních zvyklostech. Ve zjednodušené formě se našim důležitým svátkům věnuje ještě text v části Čtení s porozuměním.

Gramatika je v této v lekci zaměřena zejména na osvětlení způsobu čtení času, a to pomocí řadových číslovek. V tabulce flexe řadových číslovek je zdůrazněno měkké zakončení výrazů „první“ a „třetí“ a tvrdé zakončení ostatních číslovek řadových. Pro vyjádření data je třeba použít 2. pád (prvního, druhého) a opět je zdůrazněn rozdíl mezi měkkým a tvrdým skloňováním (zakončení na -ího/-ého). Dětem je osvětlen také způsob vyjádření data

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

pojmenováním měsíce v 2. pádu. (Není třeba vyžadovat určování mluvnických významů výrazů, které ve větách s časovými údaji zaznívají. Žákům jsou představeny jako fráze a gramatický výklad s poznámkami o tvaru, v jakém jsou v těchto frázích použity, jsou připojeny spíše pro úplnost, jako rozšiřující informace.) V části s gramatickým výkladem si žáci mohou vyzkoušet odpovědět na časové otázky formulované různým způsobem, a odvodit tak podobnost znění odpovědi podle podoby otázky (Od kdy? Od neděle. Do kdy? Do neděle apod.) V gramatické části je zahrnuta také informace o možnostech, jak odpovídat na časové otázky (kdy, odkdy, dokdy a jak dlouho). Poukázáno je přitom na možnost odpovídat jedním slovem pomocí příslovce (včera), nebo prostřednictvím předložkového pádu (v září). V tabulce je uveden souhrn obvyklých předložek, které se užívají pro vyjádření času: v, ve, na. Dále mají žáci možnost si v dalších připojených cvičeních vyzkoušet oba způsoby, jak vyjádřit datum – měsíc v podobě podstatného jména (leden) a číslovky (první). Taktéž ve 4. cvičení, ze kterého vyplývá i řešení úkolu 5., kde žáci zjistí, že Rostislav svátek slaví 19. 4., Luděk 26. 8., Karel 4. 11. a Adam 24. 12. Nabízí se zjištěný údaj zkontrolovat v kalendáři a projít s žáky i další zajímavé informace, které český kalendář nabízí.

Lekcí Rok postupně prolíná interaktivita k dalšímu procvičování probírané problematiky, která staví jak na slovní zásobě (názvy měsíců a ročních období), tak na procvičování správných formulací časových otázek a údajů.

Část **čtení s porozuměním** dětem nabízí 2, respektive 3 výchozí texty. První téma v této části je totiž školní rok a je zpracováno ve dvojí podobě: jako celistvý text a jako informační leták s harmonogramem školního roku. Po pročtení informací o tom, jak u nás školní rok od září dále probíhá, si žáci nejspíše dohledají a přeloží neznámé výrazy. K tomu slouží i minislovníček s políčkem pro zápis překladu. Text je vystavěn zároveň jako doplňovací cvičení s rébusem a křížovkou a smyslem zadání je vhodně dopsat názvy měsíců jak do textu, tak do křížovky, abychom získali informaci z tajenky, že děti se nejvíce těší na začátek prázdnin. Doplňování informací by nemělo činit problémy těm, kteří umí měsíce za sebou vyjmenovat, protože dále jen počítáním rozdílů v pořadí měsíců školních a kalendářních (i pokračováním v posloupnosti měsíců) potřebný údaj zjistí. Zde je k dispozici řešení křížovky k náhledu:

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

1			S	R	P	E	N	
2			Č	E	R	V	E	N
3				Z	Á	Ř	Í	
4	B	Ř	E	Z	E	N		
5			L	E	D	E	N	
6				Ú	N	O	R	
7	P	R	O	S	I	N	E	C
8		Ř	Í	J	E	N		

I v dalším cvičení si mohou žáci vyzkoušet vypočítat pořadí měsíců března, června a října ve školním a v kalendářním roce a při té příležitosti si písemnou formou vyzkoušet zápis některých řadových číslovek.

Pokračujeme rozborem informací v harmonogramu, které jsou s výchozím textem v souladu. Soubor informací o průběhu školního roku zahrnuje číselně zapsaná data, zatímco v zadání úkolů se vyskytují (nebo jako odpověď vyžadují) data v podobě slovní. Cvičení jsou určena k procvičení všeho, co se v lekci doposud objevilo. V tabulce s otázkami si mohou opět procvičit názvy měsíců, v další otázce si protrénují kladení časových otázek a formulaci odpovědí – řešit toto cvičení mohou do tabulky pod cvičením. V nabídce se přitom objevují odpovědi zapsané slovem (zatímco v harmonogramu jsou data číselná) a některé odpovědi jsou si velmi podobné (např. 7 dní / za 7 dní). Je třeba promyslet skutečný smysl otázek, aby tak získali jako řešení následující pořadí: 1I, 2H, 3E, 4B, 5A, 6F, 7DD, 8C, 9G.

Další výchozí text žákům představuje naše svátky i jiné významné dny, které děti v České republice mohou zažít. Opět jsou řazeny od září jako prvního školního měsíce dál. Tento text je vhodný k hlasitému čtení i proto, že datum je v něm záměrně zapsáno číslicí a po žáku se požaduje, aby údaj přečetl za správného použití číslovky řadové (popř. ji nahradil názvem měsíce). Připojená cvičení jsou určena k ověření pochopení smyslu textu, a případně též k osvětlení neznámých slovíček. V závěru jsou uvedeny dvě pranostiky, které se děti mají za úkol pokusit vysvětlit. Jako nápověda je k dispozici věta: „Na svatého Martina občas poprvé sněží“, a „Na Tři krále je den o hodinu delší a noc kratší než o Vánocích“.

Ve volné příloze je možné využít dalšího samostatného cvičení, které může být použito k písemnému řešení žáky, kteří z vlastivědy a přírodopisu mají poznatky o přírodních jevech v rámci jednotlivých ročních období, nebo může posloužit jako výchozí bod pro ústní cvičení (trénink slovní zásoby, výslovnosti čteného textu a podobně). Druhá příloha je uspořádána k tisku tak, aby pole s obrázkem a textové pole tvořila po vystřížení rub a líc karty, kterou můžeme použít opět vícero způsoby. Prostřednictvím obrázků můžeme zopakovat informace

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

o typických činnostech, přírodních procesech, o svátcích a významných dnech, o průběhu školního roku v různých komunikačních cvičeních (kladení otázek, prostý popis obrázku a podobně). Protože hravé a soutěžní aktivity zajímají žáky obvykle více než prostá mluvní cvičení, nabízí se také možnost využít karty ke hře o nejvyšší počet správných odpovědí. Tu si mohou vyzkoušet jak jednotlivci, tak menší skupinky žáků. Princip nabízené aktivity spočívá v tom, že se děti po předem určenou dobu (1 až 2 minuty) dívají na obrázek a snaží se zapamatovat si co nejvíce podrobností. (Můžeme je vyzvat k tomu, aby se zeptali na názvy věcí na obrázku, které sami pojmenovat v češtině neumí.) Poté je karta skryta (otočíme ji) a moderátor hry (učitel nebo některý žák) čte postupně jednotlivé otázky. K odpovědi je vyzván vždy jediný žák, který si započítá bod za každou správnou (úplnou) odpověď. Obrázek dětem k porovnání správnosti jejich odpovědí nabídneme až po poslední otázce k danému ročnímu období, moderátorovi ke kontrole poslouží rychlý náhled na obrázek nebo soubor odpovědí v závěru listu. Při kontrole odpovědí pak lze žáky přimět znovu k ústnímu projevu tím, že je přimějeme kladené otázky zopakovat a názornou ukázkou odpovědi ověřit.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

ČAS - ROK

4.2) Pracovní část – obrazový slovník, komunikační cvičení a gramatika

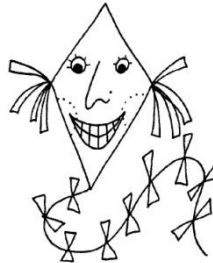
MĚSÍCE:

ROČNÍ OBDOBÍ:

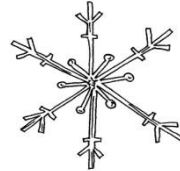
LEDEN

zmrzlina

papírový
drak

sněhová vločka

ÚNOR

BŘEZEN

DUBEN

KVĚTEN

ČERVEN

ČERVENEC

SRPEN

ZÁŘÍ

ŘÍJEN

LISTOPAD

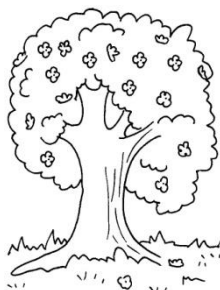
PROSINEC

jahoda a třešně

vánoční stromeček

kvetoucí strom

sněhulák

JARO

LÉTO

PODZIM

ZIMA

sněžěnka

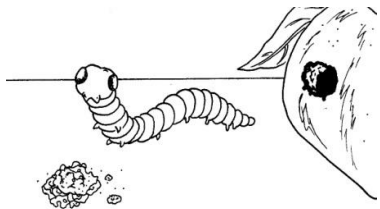
pampeliška

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Komunikační cvičení:

1) Přiřaď obrázky z obrazového slovníku k ročním obdobím a měsícům. Svou volbu zdůvodni.

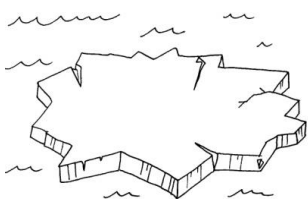
2) Obrázkové rébusy skrývají názvy měsíců. Poku se je rozluštit. Můžeš použít slovník nebo překladač.

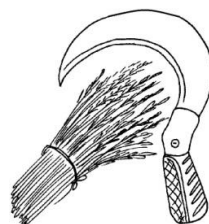
+ EN

+ EN

+ EN

+ EN

Další cvičení na webu

[Seřaď měsíce za sebou.](#)

[Zařaď měsíce k ročnímu období.](#)

[Vylušti křížovku.](#)

3) Které měsíce v sobě skrývají popis toho, co se v nich odehrává? Obrázky napoví.

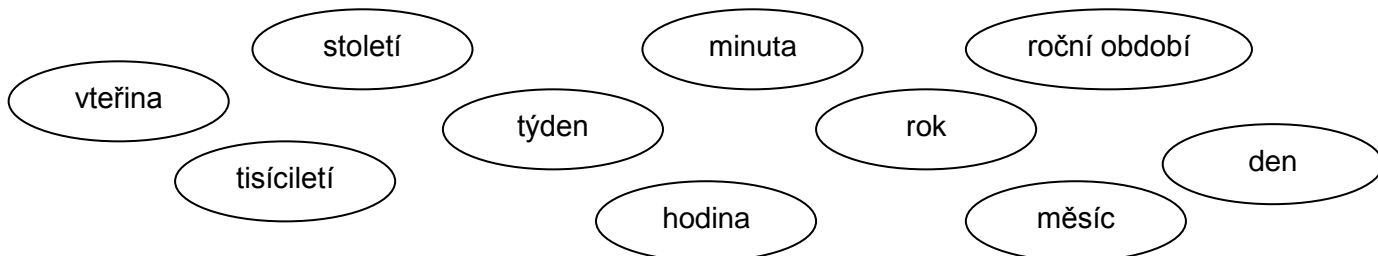

4) Hledej ve větách ukryté časové údaje a podtrhni je.

Nechali jsme si toto malé toulavé kotě. Udělal krok dopředu a upadl.

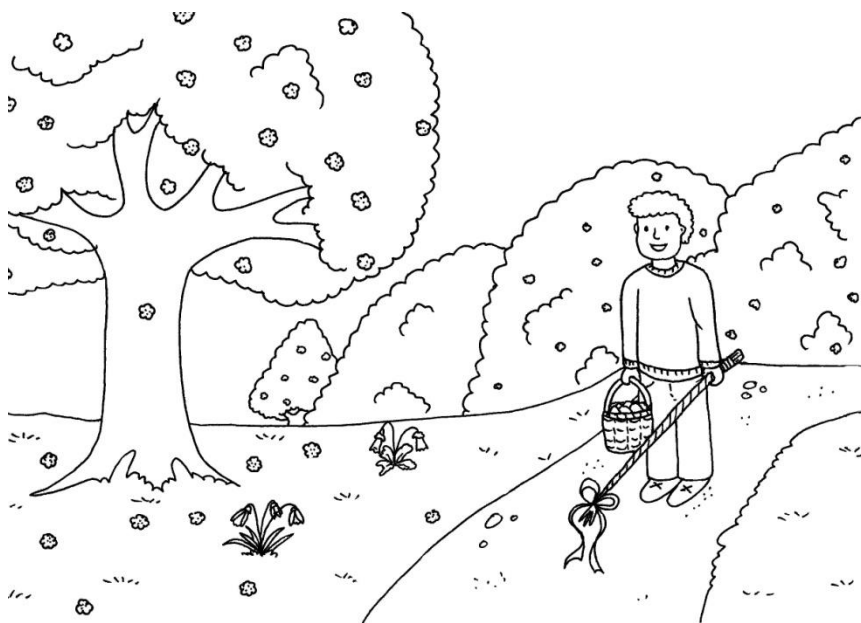
Kdo přijde na mou oslavu narozenin? Večer venku pršelo a foukal vítr.

5) Spoj časové údaje za sebou podle toho, co trvá déle:

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

6) Pracuj s obrázky. Popisuj je. Doplň text u obrázků. Obrázky můžeš vybarvit.

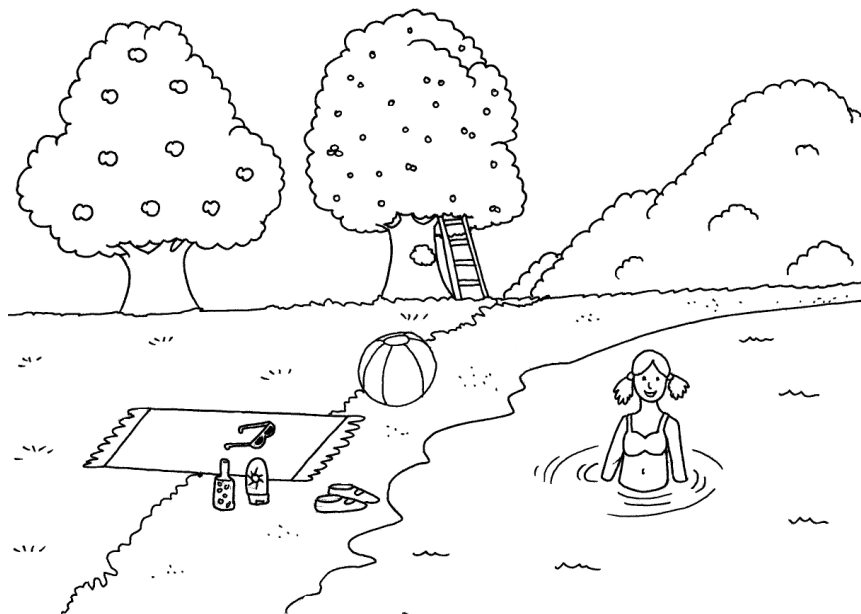

Jarní měsíce jsou:

.....
.....
.....

20. března začíná **jaro**. Tento den označujeme jako **jarní rovnodennost**, protože noc a den trvá stejně dlouho.

Co víš o jaru? Co se děje na jaře v přírodě? Jaké je počasí? Jaké svátky slavíme?

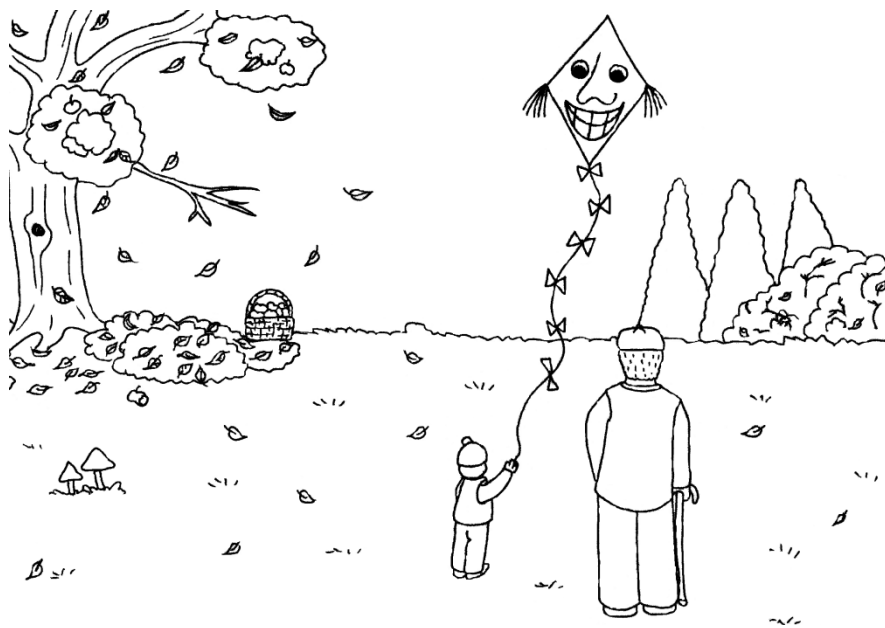
Letní měsíce jsou:

.....
.....
.....

21. června začíná **léto**. Tento den označujeme jako **letní slunovrat**, kdy je den nejdelší a noc nejkratší v roce.

Co víš o létě? Jaké je počasí? Jaké činnosti a sporty můžeme dělat?

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Podzimní měsíce
jsou:

.....
.....
.....

22. září začíná **podzim**. Tento den označujeme jako **podzimní rovnodennost**, kdy je den stejně dlouhý jako noc.

Co víš o podzimu? Co se děje na podzim v přírodě? Jaké je počasí? Jak se chovají v přírodě zvířata?

Zimní měsíce jsou:

.....
.....
.....

21. prosince začíná **zima**. Tento den označujeme jako **zimní slunovrat**, kdy je den nejkratší a noc je nejdelší v roce.

Co víš o zimě? Jaké je počasí? Jak se lidé oblékají? Jak se chovají v přírodě zvířata? Jaké zimní sporty znáš? Co dělají v zimě venku děti?

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

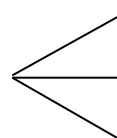
Gramatika:

Určování času – otázka Kdy?

Na otázku **kdy** můžeme odpovídat pomocí **příslovce** (nesklonný slovní druh): *včera, zítra, předtím* a podobně nebo pomocí **předložky** a **podstatného jména** (předložkový pád): *před týdnem, v pondělí, v lednu, na jaře* a podobně.

Kdy jsi měl narozeniny?

Narozeniny jsem měl

včera.

v pondělí.

v dubnu.

Předložky v časových frázích

Kdy?

v, ve + hodina (v pět hodin, ve čtvrt na dvě)

v, ve + den (v pondělí, v úterý, ve středu, ve čtvrtek, v pátek, v sobotu, v neděli)

v + měsíc (v lednu, v únoru, v březnu, v dubnu, v květnu, v červnu, v červenci, v srpnu, v září, v říjnu, v listopadu, v prosinci)

v + rok, století (v roce 1985, v desátém století)

POZOR:

v létě, v zimě / **na** jaře, **na** podzim

Otázky k určení času mohou znít také:

Odkdy? (Od jaké doby?) **Odkdy** jsi nemocný? **Od** rána. **Od** středy. **Od** 15. června.

Dokdy? (Do jaké doby?) **Dokdy** budeš v Itálii? **Do** zítřka. **Do** neděle. **Do** 14. 5. 2017

Jak dlouho? (Kolik týdnů, roků...?) **Jak** dlouho bydlíš v Praze? Několik týdnů. Dva roky.

Za jak dlouho? (Za kolik týdnů, roků...?) **Za** jak dlouho dostuduješ? **Za** několik týdnů. **Za** tři roky.

1) Odpovídej na otázky. Vymýšlej pro spolužáky podobné otázky a ptej se.

Kdy začíná škola? Kdy máš narozeniny? Kdy jsou Velikonoce? Kdy končí škola? Kdy jsou letní prázdniny? Kdy jsou Vánoce? Které roční období máš rád? Kdy je letní slunovrat?

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

2) Spoj otázky s uvedenou odpovědí správně.

Odkdy se učíš česky?	Do neděle.
Kdy budeš doma?	Tři měsíce.
Dokdy budete na návštěvě u babičky?	Od září.
Jak dlouho chodíš do této školy?	Až zítra.
Za jak dlouho budou prázdniny?	Za tři týdny.

[Trénuj další časové otázky.](#)

POZOR:

Datum čteme pomocí řadových číslovek takto:

Den: číslovka řadová zakončená na **é** + ho: druhé + ho, dvanácté + ho, dvacáté + ho

Výjimkou jsou slova první + ho, třetí + ho

Měsíc: název měsíce ve 2. pádě nebo číslovka řadová

DEN			MĚSÍC
1. prvního	11. jedenáctého	21. dvacátého prvního	ledna/první
2. druhého	12. dvanáctého	22. dvacátého druhého	února/druhý
3. třetího	13. třináctého	23. dvacátého třetího	března/třetí
4. čtvrtého	14. čtrnáctého	24. dvacátého čtvrtého	dubna/čtvrtý
5. pátého	15. patnáctého	25. dvacátého pátého	května/pátý
6. šestého	16. šestnáctého	26. dvacátého šestého	června/šestý
7. sedmého	17. sedmnáctého	27. dvacátého sedmého	července/sedmý
8. osmého	18. osmnáctého	28. dvacátého osmého	srpna/osmý
9. devátého	19. devatenáctého	29. dvacátého devátého	září/devátý
10. desátého	20. dvacátého	30. třicátého	října/desátý
		31. třicátého prvního	listopadu/jedenáctý
			prosince/dvanáctý

3) Zapiš podle vzoru časový údaj různými způsoby.

Den i měsíc číslicí: Narodil jsem se 21. 3. 1980.	Den číslovkou, měsíc slovem: Narodil jsem se dvacátého prvního března 1980.	Den i měsíc číslovkou: Narodil jsem se dvacátého prvního třetí 1980.
Škola po prázdninách začíná 1. 9.		
	Na dovolenou pojedeme sedmého července.	

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

		Vánoce jsou dvacátého čtvrtého dvanáctý.
Dnes je 15. 10. 2017.		
		Jedenáctého čtvrtý půjdeme do divadla.

4) Zapiš podle vzoru různou formou, kdy mají děti svátek:

Jak můžeme napsat datum 19. 4.?	Jak můžeme napsat datum 26. 8.?
<i>devatenáctého čtvrtý</i>	
<i>devatenáctého dubna</i>	
Kdo má svátek?	Kdo má svátek?
Kdo má svátek?	Kdo má svátek?
Jak můžeme napsat datum 24. 12.?	Jak můžeme napsat datum 4. 11.?

5) Doplň do předchozího cvičení jména dětí, když víš, že Rostislav slaví svátek na jaře, Luděk v létě, Karel na podzim a Adam v zimě. Správnost si můžeš ověřit v kalendáři.

Poslechové cvičení

[Spoj shodné časové údaje.](#)

[Seřaď časové údaje podle délky.](#)

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

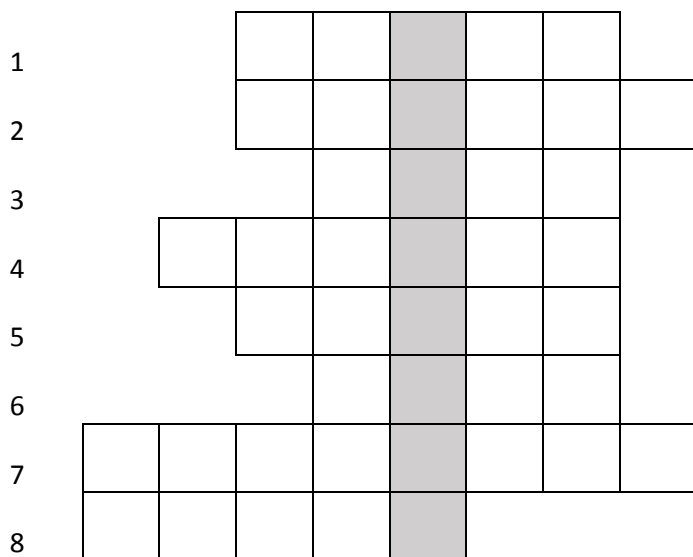
4.3) Pracovní část – práce s texty

Text 1 – harmonogram školního roku

Harmonogram – plán, program sestavený podle časového sledu

1) Přečti si text o tom, jak vypadá náš školní rok, který začíná 1. 9. V textu chybí názvy některých měsíců – pokus se je odvodit ze souvislosti a doplň je.

První měsíc školního roku je (A). V kalendáři je tento měsíc devátý, ale pro školáky je první v novém školním roce. Následuje (B) a listopad. Potom je (C) a do školy chodíme jen tři týdny, protože slavíme Vánoce a máme prázdniny. První měsíc v roce je posledním měsícem prvního pololetí. Na konci tohoto měsíce dostaneme pololetní vysvědčení. Tento měsíc se jmenuje (D). Následuje nejkratší měsíc v roce - (E). Sedmý školní měsíc je (F), následuje duben a květen. Poslední školní měsíc se jmenuje (G) a dostáváme vysvědčení za celý rok. Když je dobré, postoupíme do dalšího ročníku. Když je na něm pětka, budeme se učit na opravné zkoušky a zkazíme si červenec a (H). To se nám ale nestane, a proto se děti nejvíce těší na začátek (sem doplň text z tajenky).

2) Doplň do textu správně názvy měsíců a přepiš do křížovky podle této šifry:

A=3, B=8, C=7, D=5, E=6, F=4, G=2, H=1. Zjistíš, na co se děti nejvíce těší.

Slovníček:

následovat – být zařazen za něčím, pokračovat po něčem

pololetí – půl roku (6 měsíců)

postoupit – pokračovat do dalšího ročníku (na vyšší úroveň)

ročník – školní stupeň dětí stejného věku (stejně třídy)

opravné zkoušky – reparát; opakované dodatečné zkoušení

začátek – start, (první den)

kalendářní rok – začíná v lednu

školní rok – začíná v září

Překlad nových slovíček si zapiš sem:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

3) Září je tedy devátý kalendářní měsíc a první školní měsíc. Počítej a rozhodni, kolikátý je uvedený měsíc. Podle vzoru doplň do ostatních vět názvy měsíců a číslovky.

První měsíc kalendářního roku je leden. Je to šestý měsíc školního roku.

Třetí měsíc kalendářního roku je Je to měsíc školního roku.

..... měsíc kalendářního roku je červen. Je to měsíc školního roku.

..... měsíc kalendářního roku je Je to druhý měsíc školního roku.

4) Přečti si harmonogram školního roku Základní školy v Horní Blatné.

Harmonogram školního roku ZŠ HORNÍ BLATNÁ

1. 9.	začátek školního roku
28. 9.	státní svátek
29. – 30. 9.	ředitelské volno
28. 10.	státní svátek
23. 12. – 2. 1.	vánoční prázdniny
3. 1.	začátek vyučování v novém roce
31. 1.	výdej výpisu vysvědčení za 1. pololetí
3. 2.	jednodenní pololetní prázdniny
6. – 12. 3.	jarní prázdniny
6. 4.	velikonoční prázdniny
7. 4.	státní svátek
10. 4.	státní svátek
1. 5.	státní svátek
8. 5.	státní svátek
30. 6.	ukončení školního roku, výdej vysvědčení
1. 7. – 31. 8.	hlavní prázdniny

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

5) Pracuj s harmonogramem školního roku. Odpovídej na otázky podle vzoru – nejdříve uvedením přesného data, potom uvedením správného měsíce.

KDY?	DATUM	MĚSÍC
<i>Kdy začíná školní rok?</i>	1. 9.	V září.
Kdy budou velikonoční prázdniny?		
Kdy se bude vydávat vysvědčení za první pololetí?		
Kdy bude ukončen celý školní rok?		
Kdy děti dostanou ředitelské volno?		
Kdy budou různé státní svátky?		
Kdy v novém roce začne vyučování?		
Kdy začnou hlavní prázdniny?		
Kdy skončí hlavní prázdniny?		
Ve kterém měsíci budou velikonoční prázdniny?		

6) Pokus se správně propojit otázky a odpovědi v obou sloupcích tak, aby informace souhlasily s harmonogramem školního roku. Do tabulky zapiš správně písmeno u odpovědi.

1. Odkdy trvá první pololetí?	A) V únoru.
2. Dokdy máme hlavní prázdniny?	B) Za 7 dní.
3. Jak dlouho budeme mít ředitelské volno?	C) V září.
4. Za jak dlouho od 1. 5. bude další státní svátek?	D) Dva měsíce.
5. Kdy budou pololetní prázdniny?	E) Dva dny.
6. Kolik dnů trvají jarní prázdniny?	F) 7 dní
7. Jak dlouho trvají hlavní prázdniny?	G) 3. ledna.
8. Kdy bude první státní svátek v novém školním roce?	H) Do třicátého prvního osmý.
9. Kdy máme jít po Vánocích zase do školy?	I) Od prvního září.

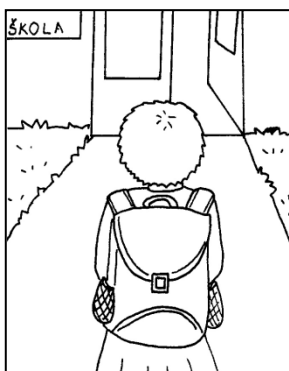
1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Text 2 – výklad

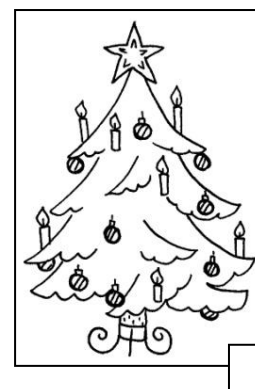
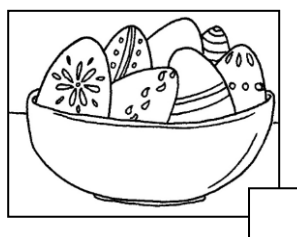
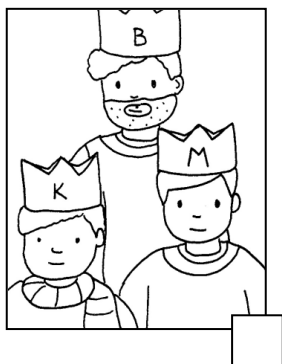
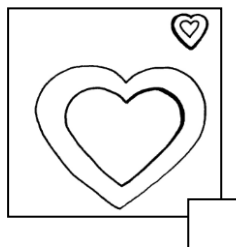
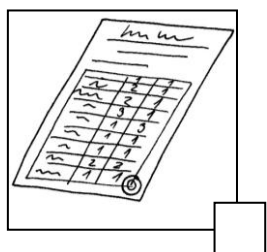
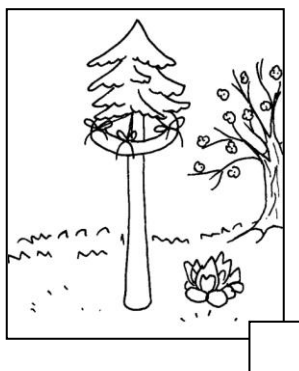
Výklad – informované poučení, poskytnutí informací o nějakém tématu

Významná data v našem školním kalendáři

Náš školní rok začíná 1. 9. příchodem do školy. Čeká nás 10 měsíců plných práce ve škole. Během roku slavíme různé zajímavé svátky. 31. 10. se v některých zemích slaví Halloween. U nás ve škole dlabeme dýně (1), malujeme strašidelné obrázky a večer máme v tělocvičně oslavu ve strašidelných maskách. Na svátek svatého Martina – 11. 11. – večer u nás pořádáme lampionový průvod. Děti procházejí městem s lampionem (2) a vítají zimu. V prosinci je období nazvané advent. Začíná 4 týdny před Vánoci. Každou adventní neděli zapalujeme jednu adventní svíčku na adventním věnci (3). Na Vánoce máme prázdniny. Štědrý den slavíme 24. 12. Zdobíme vánoční stromček (4) a po slavnostní večeři si rozdáváme dárky. Vánoce končí dne 6. 1., na svátek Tří králů. S tátou a kamarádem se převlékáme za tři krále (5), obcházejíme město, na dveře píšeme písmena K + M + B a přejeme lidem štěstí. Ve škole slavíme 14. 2. také svátek zamilovaných. Vyrábíme přáníčka se srdíčky (6) pro své blízké. Hezkou jarní tradicí jsou Velikonoce. Dívky malují vajíčka (7) a dávají je chlapcům. Chlapci je vyšvihají pomlázkou, aby byly zdravé. Letos bude velikonoční pondělí 17. 4. Dalším starým českým zvykem je stavění májky. Koná se 31. 4., kdy vyrobíme věnec a ozdobíme vysoký strom, kterému říkáme májka (8). Večer se u májky sejdem a hlídáme ji do dalšího dne, do 1. 5., kdy začíná květen – máj. Všechny děti se ale nejvíce těší na 30. 6., poslední den školního roku, kdy dostanou vysvědčení (9) a začnou jim prázdniny.

1) Podtržená slova přiřaď k obrázkům (očísľuj).

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

2) Hlasitě přečti. Data čti pomocí číslovek (prvního pátý).

3) Vypiš si z textu neznámá slovíčka a samostatně si je přelož.

4) Najdi pravdivou možnost:

Jedenáctého listopadu je svátek svatého

- Michala.
- Martina.
- Marka.

Dvacátého čtvrtého prosince zdobíme

- májku.
- vajíčka.
- stromček.

Třicátého června jdeme domů s

- vysvědčením.
- pomlázkou.
- lampionem.

[Jak lze vyjádřit datum? Zkus si kvíz.](#)

5) Propoj otázky s odpovědí:

Kdy malují dívky vajíčka?

Na svatého Martina.

Kdy děti ve škole dlabou dýně?

Na Vánoce.

Kdy vítají děti zimu?

Na Halloween.

Kdy děti vyrábějí přáníčka se srdíčky?

Na Velikonoce.

Kdy se zdobí vánoční stromček?

Na svatého Valentýna.

Kdy se píše na dveře nápis K + M + B?

Na Tři krále.

6) Přemýšlej, co mohou znamenat tyto věty:

Svatý Martin přijíždí na bílém koni.

Na Tři krále o hodinu dále.

Řešení se pokus vyčíst z této věty, ve které nejsou slova rozdělena mezerou.

NASVATÉHOMARTINA O BČASOPR VĚSNĚŽÍ.
NATŘIKRÁLEJEDENOHODINUDELSĪANOC KRATŠĪNEŽOVÁNOCÍCH.

Úvodním větám se říká **pranostiky**. Vycházejí z pozorování přírody, počasí a týkají se určitého dne, měsíce, ročního období. Jsou o tom, co se v přírodě opakuje. Jsou to stará lidová moudra.

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

4.4) Volné přílohy

Příloha 1 – spojovačka

Pokus se spojit roční období s větami a obrázky.

Ptáci odlétají do teplých krajín.

Stromy a keře kvetou.

Počasí je teplé a slunečné.

Slavíme Velikonoce.

Je první školní den.

JARO

PODZIM

ZIMA

LÉTO

Sklížíme úrodu z polí a zahrad.

Dny jsou krátké a noci dlouhé.

Slavíme Vánoce a Nový rok.

Rodí se mláďata zvířat.

Teploty mohou klesnout pod 0 °C.

Některá zvířata celé toto období prospí ve svých úkrytech.

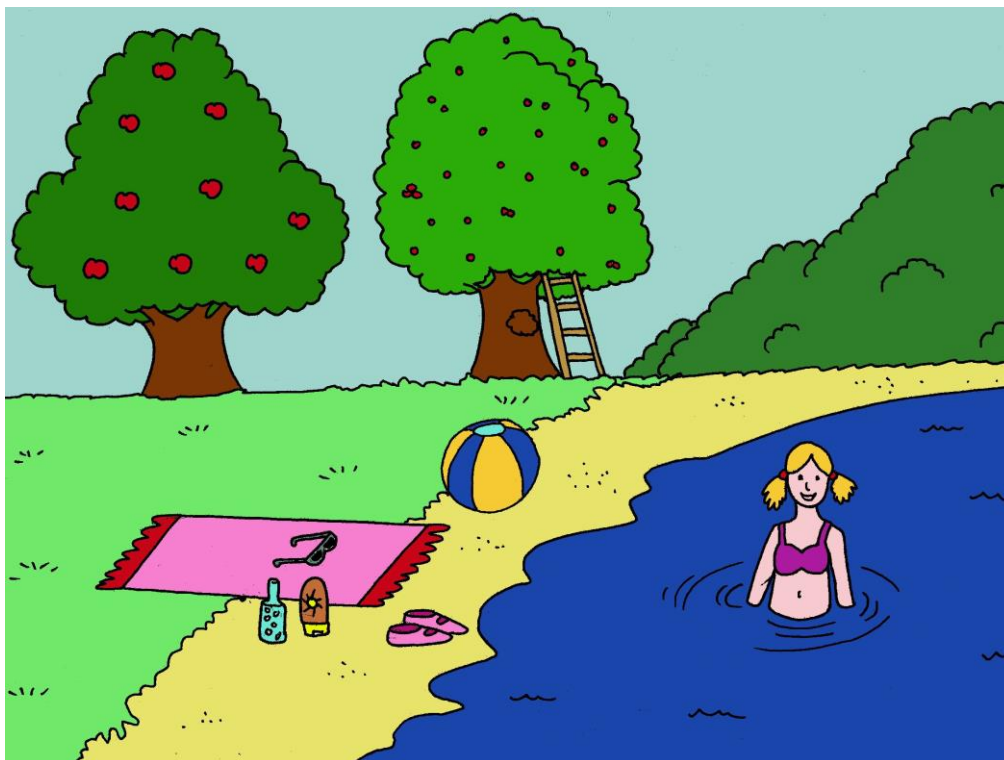
ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Příloha 2 – obrázková postřehovka (na další straně)

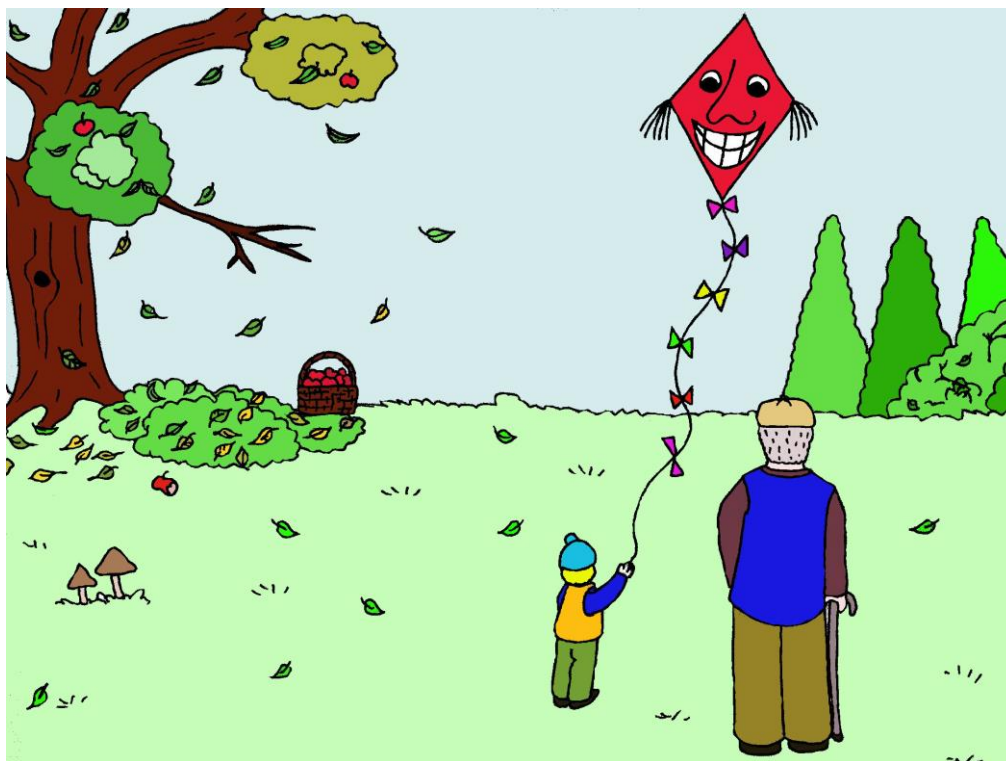
JARO

- 1) Kolik dětí je na obrázku?
- 2) Je na obrázku velký strom vlevo, nebo vpravo?
- 3) Jakou barvu má svetr chlapce na obrázku?
- 4) Směje se chlapec?
- 5) Jakou barvu mají vlasy chlapce?
- 6) Je na nebi sluníčko?
- 7) Jakou barvu mají květy na stromech?
- 8) Kolik dalších barev mají květiny na louce?
- 9) Je na obrázku vidět cesta?
- 10) Co nese chlapec v košíku?

LÉTO

- 1) Kolik je na obrázku stromů?
- 2) Má dívka ve vodě blond vlasy?
- 3) Jakou mají barvu její plavky?
- 4) Co leží na dece?
- 5) Jsou na obrázku boty?
- 6) Jakou barvu má míč?
- 7) Co roste na stromě vlevo?
- 8) Vidíme na obrázku žebřík?
- 9) Je dívka vidět celá?
- 10) Kolik jablek visí na stromě?

PODZIM

- 1) Kdo je na obrázku?
- 2) Jakou barvu má drak?
- 3) Je na obrázku pes?
- 4) Jak se tváří drak?
- 5) Jakou barvu má čepice chlapce?
- 6) Co ještě mají děda a chlapec na sobě? (3 názvy oblečení)
- 7) Je opadaný strom vlevo, nebo vpravo?
- 8) Vidíme na obrázku košík s hruškami?
- 9) Je na obrázku vidět cesta?
- 10) Kolik hub je na obrázku?

ZIMA

- 1) Staví sněhuláka chlapec, nebo dívka?
- 2) Je na obrázku pták?
- 3) Je hnědý strom na obrázku vlevo, nebo vpravo?
- 4) Co má na hlavě sněhulák?
- 5) Jakou barvu má šála chlapce?
- 6) Kam vedou stopy? Ke krmítku, nebo od krmítka?
- 7) Jsou na sněhulákovi vidět knoflíky?
- 8) Jsou na obrázku stromy zelené?
- 9) Co leží na sněhu vedle sněhuláka? Sáně, lyže nebo boby?
- 10) Jakou barvu má bunda chlapce?

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

Souhrn otázek a odpovědí.

JARO

- 1) Kolik dětí je na obrázku? **Jeden chlapec.**
- 2) Je na obrázku velký strom vlevo, nebo vpravo? **Vlevo.**
- 3) Jakou barvu má svetr chlapce na obrázku? **Fialovou.**
- 4) Směje se chlapec? **Ano.**
- 5) Jakou barvu mají vlasy chlapce? **Blond (žlutou).**
- 6) Je na nebi sluníčko? **Ne.**
- 7) Jakou barvu mají květy na stromech? **Růžovou.**
- 8) Kolik dalších barev mají květiny na louce? **Fialovou, žlutou a bílou.**
- 9) Je na obrázku vidět cesta? **Ano.**
- 10) Co nese chlapec v košíku? **Velikonoční vajíčka.**

LÉTO

- 1) Kolik je na obrázku stromů? **Dva.**
- 2) Má dívka ve vodě blond vlasy? **Ano.**
- 3) Jakou mají barvu její plavky? **Fialovou.**
- 4) Co leží na dece? **Sluneční brýle.**
- 5) Jsou na obrázku boty? **Ano.**
- 6) Jakou barvu má míč? **Červenou a žlutou.**
- 7) Co roste na stromě vlevo? **Jablka.**
- 8) Vidíme na obrázku žebřík? **Ano.**
- 9) Je dívka vidět celá? **Ne.**
- 10) Kolik jablek visí na stromě? **Devět.**

PODZIM

- 1) Kdo je na obrázku? **Chlapec a starý pán (dědeček).**
- 2) Jakou barvu má drak? **Červenou.**
- 3) Je na obrázku pes? **Ne.**
- 4) Jak se tváří drak? **Směje se.**
- 5) Jakou barvu má čepice chlapce? **Modrou.**
- 6) Co ještě mají děda i chlapec na sobě? (3 názvy oblečení) **Kalhoty, svetr/mikinu, vestu. (boty)**
- 7) Je opadaný strom vlevo, nebo vpravo? **Vlevo.**
- 8) Vidíme na obrázku košík s hruškami? **Ne, s jablky.**
- 9) Je na obrázku vidět cesta? **Ne.**
- 10) Kolik hub je na obrázku? **Dvě.**

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE - HEZKY ČESKY 2

ZIMA

- 1) Staví sněhuláka chlapec, nebo dívka? **Chlapec.**
- 2) Je na obrázku pták? **Ano.**
- 3) Je hnědý strom na obrázku vlevo, nebo vpravo? **Vpravo.**
- 4) Co má na hlavě sněhulák? **Hrnec.**
- 5) Jakou barvu má šála chlapce? **Žlutou.**
- 6) Kam vedou stopy? Ke krmítku, nebo od krmítka? **Ke krmítku.**
- 7) Jsou na sněhulákovi vidět knoflíky? **Ano.**
- 8) Jsou na obrázku stromy zelené? **Ne.**
- 9) Co leží na sněhu vedle sněhuláka? Sáně, lyže nebo boby? **Sáně.**
- 10) Jakou barvu má bunda chlapce? **Zelenou.**

npi | Národní pedagogický institut
České republiky

Český jazyk pro cizince
HEZKY ČESKY 2

Autorka: Mgr. Jana Tábořková

Ilustrovala: Kateřina Lancová

Rok vydání: 2022

3. vydání

80 stran

Vydal Národní pedagogický institut České republiky

Senovážné náměstí 872/25

110 00 Praha 1

Aktuální informace o publikacích Národního
pedagogického institutu České republiky
najdete na www.npi.cz

